

NEDERLANDSCH VOLKSLIEDERENBOEK.

SAMENGESTELD DOOR

DANIËL DE LANGE, JHR. MR. J. C. M. VAN RIEMSDIJK,

DR. G. KALFF.

142 LIEDEREN VOOR ZANG EN KLAVIER.

UITGAVE VAN DE

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

DERDE DRUK.

AMSTERDAM. — S. L. VAN LOOY.

1898.

BREITKOPF & HARTSEL, Inc.
23-24 W. 50th St., N. Y.

*Geene afdrukken van dit Nederlandsch Volksliederenboek worden
voor echt erkend, dan die, namens het hoofdbestuur der Maatschappij tot
nut van 't algemeen, zijn geteekend door*

den algemeenen secretaris:

A handwritten signature in dark ink, featuring a large, stylized initial 'J' followed by a series of connected loops and a long horizontal stroke that ends in a small circle.

VOORBERICHT VAN HET HOOFDBESTUUR.

Door de uitgave van dit Volksliederenboek brengt de Maatschappij tot nut van 't algemeen ten uitvoer het besluit, genomen in hare algemeene vergadering van 1892.

Het hoofdbestuur stelde zich van deze uitgave veel voor, zooals blijkt uit de volgende, in de toelichting tot zijn voorstel opgenomen woorden:

„In het lied, waarin het volk zijn gedachten, gewaarwordingen en aspiratiën neerlegt, „in het lied, waarin zich het verleden van het volk afspiegelt in de eigenaardige vormen van „den tijd waarin het werd geboren, ligt een groote, niet alleen poëtische, maar tevens zedelijke, „alle deelen des volks verbindende kracht. Daarin spreekt zich de nationaliteit, de éénheid „des volks uit; daarin wordt het hart des volks openbaar in zijn verscheidenheid van uitingen „en in verband met de toestanden waarin het leefde.

„Een volk dat zijn nationaliteit, zijn karakter wil bewaren, heeft daarom zijn volks- „liederen lief. Deze liederen dragen van geslacht tot geslacht de eigenaardigheden des volks „over, bewaren de traditiën der voorouders voor het nageslacht en de éénheid des volks te „midden van de verscheidenheid van richting, partij, geloof, inzicht.

„Is dit in 't algemeen waar, dan doet zich de behoefte aan het levendig besef dier „waarheid vooral gevoelen in onze dagen, waarin het volksleven zich schijnt te verbrokkelen. „In de noodzakelijke verscheidenheid van kringen in onze samenleving erkennen velen nauwe- „lijks de even noodzakelijke volkséénheid. Bij de volle ontplooiing van het nieuwe leven, „waarbij ieder zijn eigen weg volgt en de partijen in kerk en staat, de groepen in het maat- „schappelijk leven, op groote verscheidenheid wijzen, vergeten velen, dat wij allen kinderen „zijn van één huis, zonen en dochteren van 't zelfde vaderland en dat één zelfde verleden het „gansche volk draagt.

„Diensvolgens is elke poging om het bewustzijn van volkséénheid te verlevendigen, vooral „in onzen tijd toe te juichen. Daarom is het een goed streven, ook de liederen des volks te „verzamelen, d. i. bijeen te brengen de historische, hetzij algemeene, hetzij plaatselijke zangen, „die als uit het hart des volks zijn opgerezen en waarin het *nederlandsche* volk, gelijk het in „dezen tijd gevoelt, denkt en oordeelt, zich in verbinding stelt met het zelfde *nederlandsche* „volk, gelijk het gevoelde, dacht en oordeelde in vroegere dagen. Immers het *lied* is, meer „dan het *woord*, geschikt om gevoelens en gewaarwordingen uit te spreken, stemmingen weer „te geven, uit te drukken wat het *hart* beweegt.

„Terwijl in het *lied* eenerzijds een weemoed ligt die de snaren des gemoeds doet trillen, „wekt het anderzijds eene bezieling die tot handelen drijft. Wie samen één lied zingen, zijn „op dat oogenblik één in stemming en streven. In het *volkslied* spreekt *het volk* zich uit.

„Maar ook is het lied in hooge mate reinigend, louterend, aansporend ten goede, hart „en karakter vormend. Een volk zijn eigen liederen te herinneren, is het volk opvoeden in „zijn beste eigenaardigheden. Wie tot algemeen volksgeluk wil bijdragen, leere daarom ook aan „het volk zijne liederen kennen. Wie tot verbetering van den zedelijken en maatschappelijken „toestand des volks wil meêwerken, invloed wil oefenen op de volksopvoeding, de volks- „begrippen wil veredelen, zorg, dat het volk — en daartoe behooren wij allen — deze „liederen zinge. Van de huiskamer en de school uit, kome het lied in de vergaderzaal en op „de straat — dan gaat het als een goede genius rond, opwekkend, veredelend, de harten „verbindend, de kinderen van 't zelfde huis vereenigend.

1892. Hoofdbestuur

„Ja, omdat het lied het menschelijk hart verruimt, de booze gedachten bant, de nevelen „die soms het zonnetje van binnen omhullen, verdrijft, het huiselijk leven veredelt, verheft het „ook het arbeidsvermogen en vermeerderd het de energie van den mensch. Het volkslied leert „aan de kinderen des volks: „gij hebt één vaderland, hebt dit lief! gij zijt één natie, verdeel „niet, maar vereenig! gij hebt als zoodanig één streven: „uw land, uw volk gelukkig te „maken.“

„Maar het lied heeft ook nog een meer intieme beteekenis. Van ouders tot kinderen „brengt het over de woorden en melodieën waardoor het gemoedsleven wordt gevormd. Is het „wiegeliel dat de moeder zingt voor haar kind, niet een uiting van die naïve teederheid die „zich door vele geslachten heen bewaart, een treffende herinnering, door het gansche bestaan „der kinderen en kleinkinderen geweven, een erfdeel van hooge waarde, een traditie die wij „in den kring der familie gaarne ontvangen en overbrengen?

„Er zijn tijden waarin het volkslied geboren wordt: dat zijn de tijden van opgewekt „volksleven, zware tijden dikwijls, vol gevaar en zorgen, waarin alle *bijzondere* belangen terug- „wijken voor het *algemeene* belang.

„Er zijn tijden ook waarin de drang der stoffelijke belangen de gemoedsuiting beheerscht, „en het volksleven niet in nieuwe volksliederen zich afspiegelt. Zulk een tijd beleven wij in „menig opzicht. Maar het beste wat het volksleven vroeger en later voortbracht in zulk een „tijd bijeen te brengen, is juist *dan* goed; niet alleen om het verleden te eeren, maar ook met „het oog op de toekomst. In die volksliederen van het voorgeslacht toch zullen de verstrooide „deelen des volks zich opnieuw als éénheid terug vinden, wanneer wederom zware tijden komen.“

Zóó gaf het hoofdbestuur te kennen, dat de Maatschappij een voortreffelijk werk zou verrichten door het uitgeven van een Nederlandsch Volksliederenboek, indien dit, wat vorm en inhoud betreft, aan de eischen des tijds beantwoordde.

Om dit doel te bereiken, was het in de eerste plaats noodig, voor de samenstelling van den bundel eenige mannen bereid te vinden die niet alleen instemden met het doel der uitgave, maar ook de bekwaamheid, de historische en muzikale kennis, benevens den goeden smaak bezaten, om uit de bestaande nederlandsche volksliederen zulk een keuze te doen, dat de bundel inderdaad *die* liederen zou bevatten welke aan het boven omschreven doel het best zouden beantwoorden.

Dat het hoofdbestuur met zijne uitnoodiging gelukkig is geweest, blijkt reeds uit de mededeeling, dat de heeren DANIEL DE LANGE, Jhr. Mr. J. C. M. VAN RIEMSDIJK en Dr. G. KALFF zich bereid verklaarden, de taak der samenstelling te aanvaarden.

Aan de beide eerstgenoemden dankt de Maatschappij de muzikale bewerking; aan den heer Dr. KALFF de bewerking van den tekst der opgenomen liederen.

Voor de uitgave van het boek en de voorbereiding daarvan, werden aan deze heeren toegevoegd de leden van het hoofdbestuur, de H.H. A. C. WERTHEIM en Mr. J. A. LEVY.

Dat de aldus gevormde commissie van samenstelling met het doel van de uitgave volkomen instemde, wordt bewezen door het verzoek, door haar tot het hoofdbestuur gericht, om in dit voorbericht de boven aangehaalde regelen af te drukken.

Of en in hoeverre deze bundel aan dat doel beantwoordt, moge de ervaring leeren.

Terwijl het hoofdbestuur als zijn vertrouwen uitspreekt, dat de arbeid der commissie, zooals deze in de voorrede der commissie is toegelicht, niet alleen in Nutskringen, maar door het geheele nederlandsche volk met waardeering zal worden ontvangen, brengt het, namens de Maatschappij, zijn hartelijken dank aan allen die hebben medegewerkt, om deze uitgave mogelijk te maken.

In de eerste plaats aan de commissie van samenstelling zelve, voor al den arbeid en de liefde waarmede zij hare niet gemakkelijke taak heeft volbracht. Met weemoed wordt hierbij herinnerd, dat de heer VAN RIEMSDIJK zijne taak niet ten einde toe mocht volbrengen, maar te midden van zijn rusteloos, krachtig werken plotseling werd weggenomen.

Recht op dankbaarheid hebben voorts de eigenaren van het kopyrecht op tekst of melodie der opgenomen liederen, voor de vrijgevigheid waarmede zij, óf kosteloos, óf tegen eene geldelijke vergoeding, vergunning hebben gegeven, deze liederen op te nemen; alsmede de vrienden der Maatschappij die door het verleenen van een renteloos voorschot aan het

gevormde „fonds voor de uitgave en de exploitatie van het volksliederenboek“, de geldelijke bezwaren, aan de uitgave verbonden, hebben helpen overwinnen.

Dat het hoofdbestuur zijne instemming betuigt met den dank, door de commissie in hare voorrede gebracht aan allen die aan den oproep tot samenwerking met de commissie voor het bijeenbrengen der liederen een zoo welwillend gehoor hebben gegeven, spreekt vanzelf.

Opdat dit *Nederlandsch Volksliederenboek* kome in het bezit van zooveel mogelijk, is de prijs van den bundel, die 134 liederen bevat, gesteld op *f* 1.—.

De eerste oplage van 4000 exemplaren zal dan ook, naar te verwachten is, weldra uitverkocht zijn. Zoodra dit het geval is, zal een tweede uitgave worden voorbereid. Daarbij zal gaarne gebruik gemaakt worden van de opmerkingen welke, tot verbetering, herziening en aanvulling, bij het hoofdbestuur van belangstellenden mochten inkomen.

Zoo kome deze bundel tot ons volk, in al zijn kringen. In het gezin, in de school, in de vergaderzaal onzer departementen en van andere vereenigingen vinde hij een goede ontvangst! Zoo herleve het lied in den mond en allermeeest in het hart des volks, en brenge het nieuw leven.

Hij drage — in ruime mate — bij tot de veredeling van hart en gemoed, tot verheffing van den nationalen volkszin en daardoor tot wezenlijk volksgeluk!

Het hoofdbestuur der Maatschappij:
de algemeene voorzitter:

AMSTERDAM, 3 October 1896.

R. VAN DE WERK,

de algemeene secretaris:

J. BRUINWOLD RIEDEL.

De verwachting, aan het slot van het voorbericht voor den eersten druk door het hoofdbestuur uitgesproken, is vervuld, zoodat reeds nu een tweede druk moet volgen. Het hoofdbestuur is erkentelijk voor de opmerkingen, welke hem aangaande den eersten druk zijn toegezonden. De commissie van samenstelling heeft in haar voorrede voor den tweeden druk vermeld, in hoever door haar van die opmerkingen gebruik is gemaakt. Het hoofdbestuur betreurt het, dat een paar liederen moesten vervallen, omdat thans door de eigenaren van het kopyrecht voor de opname geen vergunning werd gegeven. Daarentegen werden eenige nieuwe liederen opgenomen.

Moge deze tweede en verbeterde druk zijn weg vinden!

Namens het hoofdbestuur der Maatschappij:
de algemeene secretaris:

AMSTERDAM, 5 Juni 1897.

J. BRUINWOLD RIEDEL.

In overleg met de commissie van samenstelling, biedt het hoofdbestuur hierbij aan den derden druk van het *Nederlandsch Volksliederenboek*. Het hoofdbestuur verheugt zich, dat de ruime aftrek van het liederenboek reeds nu een derden druk noodzakelijk maakt.

Behalve de in den tweeden druk opgenomen liederen, komen in dezen derden druk, als n°s 2, 6 en 9, drie nieuwe liederen voor, waardoor, naar commissie en hoofdbestuur vertrouwen, de bruikbaarheid van het liederenboek wordt verhoogd.

Namens het hoofdbestuur der Maatschappij:
de algemeene secretaris:

AMSTERDAM, 15 April 1898.

J. BRUINWOLD RIEDEL.

V O O R R E D E.

In de 106de algemeene vergadering der *Maatschappij tot nut van 't algemeen* werd een voorstel van het hoofdbestuur dier Maatschappij aangenomen betreffende de samenstelling van een *Volksliederenboek*.

Het hoofdbestuur droeg aan een commissie, bestaande uit de H.H. DANIEL DE LANGE, Jhr. Mr. J. C. M. VAN RIEMSDIJK en Dr. G. KALFF, op, zich met de samenstelling van zulk een bundel te belasten.

Eerst nu heeft die commissie hare taak kunnen voltooien en kan zij het hoofdbestuur haar werk aanbieden. In enkele woorden wenschen wij uiteen te zetten, hoe wij gemeend hebben, onze taak te moeten opvatten en volvoeren. Eerst echter willen wij uiting geven aan de droefheid die ons nog vervult over het verlies van ons mede-lid Jhr. Mr. J. C. M. VAN RIEMSDIJK, die ons in den zomer van 1895 door den dood is ontvallen. Om zijne uitgebreide en grondige kennis onzer oude melodieën, niet minder dan om zijn fijnen smaak en zijne urbaniteit, werd hij ook in deze commissie op hoogen prijs gesteld. Indien het *Volksliederenboek* later zal blijken eenigen invloed ten goede te kunnen oefenen, dan zal dat zeker voor geen gering deel aan VAN RIEMSDIJK te danken zijn.

Een oproep, door het hoofdbestuur in de meeste couranten van ons land geplaatst, waarin ieder werd verzocht, minder bekende fraaie nationale liederen die nog heden gezongen worden, aan den secretaris der commissie toe te zenden, leverde niet veel op. Gelijk wij verwachten, hebben wij ons moeten bepalen vooral tot het samenstellen eener bloemlezing van reeds gedrukte oude en nieuwe liederen die om tekst en melodie geacht konden worden, eene plaats in een volksliederenboek te verdienen. Toch zijn ook sommige, slechts door mondelinge overlevering bekende, mooie of aardige liederen hier voor het eerst opgenomen; bovendien maakten verscheidene ingezonden teksten en melodieën ons bekend met een feit dat hoop geeft op het welslagen dezer onderneming van de Maatschappij. Het is der commissie n.l. gebleken, dat langs de kusten der Noordzee, in Noord-Holland en in het noorden des lands, o. a. in het hartje van Drente, nog allerlei motieven uit onze oude liederpoëzie leven. ¹⁾ Het voortleven, zij het ook slechts ten deele, van den geest onzer oude liederen, geestelijke en wereldlijke, geeft recht tot de onderstelling, dat ons volk niet ongevoelig zal blijken voor eene poging, om het op nieuw bekend te maken met een deel van den rijken liederenschat dien het vroeger bezeten heeft.

Van den aanvang af hebben wij ons gesteld op het standpunt, ook door het hoofdbestuur ingenomen; het hoofdbestuur wenschte geen wetenschappelijk, maar een populair werk:

¹⁾ Eenige staaltjes uit vele mogen hier volgen. In Nieuwolda (Gr.) en Oosterhesselen (Dr.) wordt nog eene bewerking van het Hooglied (III, 1—4) gezongen, geheel in den trant der middeleeuwsche geestelijke romances over Jezus als bruidegom. Een ander geestelijk lied: „Nu zijt willecome, Jesu, heere Christ” en een Driekoningenlied worden nog gehoord in het land tusschen Maas en Waal. Het lied „Van de Twee Koningskinderen” hoort men nog in de Zaanstreek, in de buurt van Montfoort en van IJssel. „De drie Ruitertjes” kent men nog van Schouwen tot Schermerhorn en in Groningen (Leekster meer). Uit Friesland werd ons medegedeeld eene variatie op het Halewijns-lied („Jan Alberts stond op en hij zong er een lied”), een lied „van de Markgrave”. Uit de Zaanstreek allerlei bewerkingen van oude motieven (de verlegen vrijer, het kwezelken, kieskeurige meisjes, molenaar); uit Naaldwijk (verlaten meisje). Uit Texel het lied van de drie koningsdochteren. (Vgl. Het Lied in de Middeleeuwen bl. 73—77).

eene verzameling mooie volksliederen, van verschillenden aard, uit verschillende tijden, die, tegen matigen prijs voor ieder verkrijgbaar, in het hedendaagsch gemis aan goede nederlandsche liederen zal kunnen voorzien.

Getrouw aan deze opvatting, hebben wij ons onthouden van allerlei geleerdheid, van toelichtingen en aanwijzingen met betrekking tot de taal, de geschiedenis der litteratuur en die der muziek. Slechts hier en daar zijn verouderde woorden verklaard. De spelling der oude liederen is in hoofdzaak behouden, omdat menig lied door een gemodernizeerde spelling een deel zijner welluidendheid zou verliezen. Wat betreft de melodieën, hebben wij gemeend, aan de liederen uit ouderen tijd eene ruimere plaats in dezen bundel te moeten geven, omdat in die zangen, beter dan in die uit nieuweren tijd, het eigenaardige van ons volkskarakter terug te vinden is. Echter zijn vele schoone en karakteristieke liederen uit nieuweren tijd niet door ons vergeten. De bewerking is zoo eenvoudig mogelijk, opdat het lied alleen, onopgesmukt, zijne uitwerking op den hoorder zal kunnen doen.

Menig mooi oud lied konden wij tot ons leedwezen hier niet opnemen, òf doordat wij de melodie niet konden vinden, òf omdat wij de bestaande melodie niet geschikt achtten ter opname in een volksliederenboek. Anderzijds moesten wij menige fraaie oude melodie ongebruikt laten, doordat wij van den tekst òf niets òf slechts den aanvangsregel kennen. Andere liederen konden niet worden opgenomen, omdat wij ons moesten wachten voor een te grooten omvang van het Liederboek, waardoor het werk te kostbaar zou worden en niet zou worden bereikt, wat de hartelijke wensch is van hoofdbestuur en commissie: dat deze bundel in veler handen kome.

Ten slotte wenschen wij nog een woord van welgemeenden dank te richten tot de velen die gehoor hebben gegeven aan den oproep van het hoofdbestuur. Hier aller namen te vermelden, zou niet wel doenlijk zijn; doch de namen der meesten die ons door inzendingen van beteekenis hebben geholpen, mogen hier volgen.

Voorop sta de naam van Dr. G. J. BOEKENOOGEN te Leiden en daarna die van de dames: Mej. A. G. ADDICKS (Hardinxveld); Mevr. BAKELS (Koog ^{a/a} Zaan); Mej. W. G. M. v. D. KOPPEL ('s-Graveland); Mevr. de Wed. HONIG—MULDER (Zaandijk); Dames ROORDA (Assen); Mevr. de Wed. K. v. SOMEREN GRÉVE—KINGMA (de Joure) en van de heeren: H. BAARSCHERS (Amsterdam); Dr. A. BENTHEM (Enschede); J. BINNENDIJK (Naaldwijk); S. HENNES (Apeldoorn); M. HONIGH (Uithuizen); S. DE JONGE (Nieuwolda); J. B. KOLKMAN (Stadskanaal); J. KUILMAN (Schermerhorn); W. G. v. D. MEULEN (Bergum); L. MULDER (Meppel); H. ROES (Alphen bij Tiel); A. TERDU (Leiden); Dr. W. ZUIDEMA ('s-Hertogenbosch).

Namens de commissie:

UTRECHT, }
AMSTERDAM, } Augustus 1896.

G. KALFF.
DAN. DE. LANGE.

VOORREDE VOOR DEN TWEEDEN DRUK.

Reeds eenige weken nadat dit *Nederlandsch Volksliederenboek* het licht had gezien, moest een aanvang gemaakt worden met de voorbereiding van den tweeden druk. Uit dat feit mogen wij opmaken, dat een deel van ons volk deze onderneming der Maatschappij tot nut van 't algemeen met instemming heeft begroet. Tijdschriften en dagbladen zijn der Maatschappij behulpzaam geweest, waar deze een poging deed om ons volk beter bekend te maken met zijne karakteristieke of mooie liederen, om daardoor het nationaliteitsgevoel te versterken, den smaak te verfijnen, de algemeene ontwikkeling te bevorderen.

Gaarne betuigen wij hier onzen dank aan allen die ons door woord of daad hulp hebben verleend. Ook voor de beoordeelingen van dit Volksliederenboek betuigen wij gaarne onzen dank. Met sommige opmerkingen hebben wij ons voordeel gedaan, aan sommige wenschen getracht te voldoen. Zoo zijn eenige nieuwe liederen door ons opgenomen (o. a. het Transvaalsch Volkslied, het lied van Paul Jones ¹⁾, een paar studenten-liederen, een drietal soldaten-liederen). In de verklarende aantekeningen en de opschriften der liederen zijn eenige wijzigingen gebracht. Een paar liederen moesten wij tot ons leedwezen laten vervallen.

Niet alle wenschen hebben wij kunnen bevredigen, noch met alle opmerkingen kunnen instemmen. Het spreekt vanzelf, dat wij er niet aan denken, hier alle beoordeelaars van ons werk te woord te staan en van repliek te dienen. Slechts eenige mededeelingen mogen hier volgen, om te doen zien, dat wij, dank zij de krachtige medewerking van den secretaris der Maatschappij, zooveel mogelijk kennis hebben genomen van hetgeen over ons werk gezegd en geschreven is.

Enkelen hebben zich gestooten aan hetgeen zij noemen: den onzedelijken inhoud van sommige minneliederen, aan de ruwheid van enkele uitdrukkingen in de Geuzenliederen, aan het opnemen van middeleeuwsche geestelijke liederen, waardoor h. i. het katholicisme in de hand wordt gewerkt.

Wij hebben niet getracht, deze steenen des aanstoots uit den weg te ruimen; trouwens, wij hadden dan het Volksliederenboek zelf wel uit den weg kunnen ruimen. Maar bovendien, er bestaat voor ons verschil tusschen zedelijkheid en zoogenaamde „fatsoendelijkheid“; ergert de „fatsoendelijkheid“ zich aan de schoonheid, de naïve vrijmoedigheid en het zuivere, innige gevoel van sommige minneliedjes, dan doet ons dat leed voor de „fatsoendelijkheid“, doch wij zien daarin geene reden om die liedjes uit te bannen. De ronde ruwheid van uitdrukking in de Geuzenliederen is eenmaal onafscheidelijk van hunne forsche kracht en schaadte o. i. niet aan hun aangrijpenden inhoud.

Over het opnemen van katholieke liederen in een liederenbundel, uitgegeven door de Maatschappij tot nut van 't algemeen, zullen wij wel niet veel behoeven te zeggen, juist omdat het hier eene Maatschappij geldt, waar onbekrompenheid van inzicht en breedheid van opvatting altijd in het voorgestelde hebben gezeten.

Telkens zijn ons, bij monde en in geschrifte, vragen gedaan als: „Waarom hebt gij niet opgenomen het lied van *Kolijn, een brave boerenzoon*? Waarom niet *Schilder, 'k wou mij-zelf eens zien*? Waarom niet *Aan den oever van een snellen vliet*? Enz. enz.

Zeker, het zou niet moeilijk geweest zijn, deze en dozijnen dergelijke stukjes over te nemen uit liederenboekjes voor het volk, als de *Overtoomsche Marktschipper*, het *Vrolijke Bleekers-*

¹⁾ De aanwijzing van den tekst danken wij aan Dr. BOEKENOOGEN te Leiden.

meisje, de Zingende Krugjer; doch men bedenke, dat het de bedoeling van hoofdbestuur en commissie volstrekt niet geweest is, eene verzameling van *alle* liederen te geven; wij moesten eene keuze doen en hebben gekozen. Soms gaven bij die keuze de eigenschappen van den tekst den doorslag, soms die der melodie; vaak ook hebben wij een lied verworpen, omdat de melodie niet nationaal is. Maar zijn dan de melodieën der oude liederen alle nationaal? zal men vragen. In vele gevallen is het ook voor kenners der muziekgeschiedenis moeilijk, die vraag te beantwoorden. Doch het nationale mag vaak niet den doorslag geven. Zou men bij geval het *Wilhelmus* willen uitsluiten, omdat het gedicht is op een fransche melodie? Indien eene melodie werkelijk eigendom van ons volk is geworden, dan bestaat er o. i. reden tot opneming, al kunnen dan weer andere redenen de opneming ten slotte minder wenschelijk maken. Ook zijn vele teksten en melodieën wel eens voor korten tijd eigendom van een volk, die even spoedig verdwijnen als zij zich verbreid hebben. Hadden wij het bekende: „Diender, diender, als men 't u gebiedt!” moeten opnemen? „Dat is toch algemeen eigendom”, zal men zeggen. — „Geween”, antwoorden wij; nu reeds wordt het minder en minder gehoord en ruimt langzaam het veld voor: „Sien, Sien, Siene, lâ me los”; terwijl gemelde Siena reeds weer een ander liedje achter zich hoort aankomen. Zulke ééndagsvliegen verdienen geen plaats in een werk als deze bundel.

Wij hebben er naar gestreefd, zooveel mogelijk nationaal te blijven; doch tevens, ons te hoeden voor „Prinzipienreiteri.” Dat de melodie van het friesch volkslied niet oorspronkelijk is, maar ontleend aan een duitsch studentenlied, zooals ons werd opgemerkt, was ons sedert lang bekend; doch wij achten dat feit in *dit* geval geene voldoende reden tot verwerping van dit mooie lied, dat langzamerhand *het* friesche volkslied is geworden.

Ook de rangschikking der liederen in dezen bundel heeft niet ieder voldaan. Onder de drinkliederen is een liedje opgenomen dat, naar men ons verzekert, juist tegen het misbruik van sterken drank is gericht. Ja, indien wij eene afzonderlijke afdeeling voor onthoudersliederen hadden kunnen en willen maken, dan zou dat lied daar ongetwijfeld beter op zijn plaats zijn geweest. Nu dit niet het geval is, kan het rustig blijven staan waar het staat.

Zoo zouden wij kunnen voortgaan in het uiteenzetten der beweegredenen die zich hebben doen gelden bij de samstelling van dezen bundel. Gewoonlijk is onze keuze afhankelijk geweest van het antwoord op de vraag, of een lied mocht genoemd worden: nationaal, eigenaardig, karakteristiek, mooi, lief of ook maar aardig. Doch ook met andere zaken hebben wij rekening moeten houden: met het verlangen om in onzen bundel ten minste eenigermate eene voorstelling te geven van onzen liederschat en van de wijze waarop ons volk zich in zijne liederen heeft uitgesproken; verder met den omvang der liederen en dien van den ganschen bundel; met het gemis aan duidelijkheid van den tekst of aan eenvoud der melodie; met de weigering van eigenaars der teksten en melodieën; enz.

Maar door al die beweegredenen en andere oorzaken is uw liederenboek tweeslachtig geworden, zegt QUERULUS. — Neen, QUERULUS, het is wel twaalfslachtig! Doch wij gelooven niet, dat aan die veelslachtigheid kan ontkomen wie een dergelijken bundel wil samenstellen.

Zoetjes aan zouden wij toch tot polemiek vervallen en dat is geenszins onze bedoeling. Wij hebben slechts willen toonen, dat wij met belangstelling kennis hebben genomen van de verschillende indrukken, door dezen bundel op het zingend en lezend publiek gemaakt, en dat wij dankbaar zijn jegens allen die ons op een of andere wijze geholpen hebben.

En hiermede zenden wij deze liederen opnieuw onder ons volk. Mogen zij, oprechte en eenvoudige tolken van onzen volksgeest, op de vlugge wieken hunner melodieën doordringen zoover Nederlandsch wordt gesproken binnen en buiten onze grenzen. Mogen hunne zangerige stemmen somtijds verlokken tot gezamenlijk luisteren zooveel die gewoon zijn vijandig tegenover elkander te staan en in hen het besef levendig houden of wekken dat wij, hoe ook verdeeld en gescheiden, kinderen zijn van één volk.

UTRECHT, }
AMSTERDAM, } 15 Juni 1897.

G. KALFF.
DAN. DE LANGE.

I N H O U D.

Vaderlandsche liederen.

A. HEDENDAAGSCHE.

1. Wilhelmus van Nassouwe.
2. Wilhelma van Nassouwe.
3. Oranje-Liedje.
4. Koning en Vaderland.
5. De Koningin verjaart.
6. Kroningslied.
7. Wien Neerlandsch bloed.
8. Wij leven vrij, wij leven blij.
9. Da Costa's volkslied.
10. Vlaggelied.
11. Frysk Folksliet.
12. Transvaalsch Volkslied.
13. Volkslied van den Oranje-Vrijstaat.
14. De Vlaamsche Leeuw.
15. Hou Zee!

B. GESCHIEDZANGEN.

16. O Nederland, let op u saeck.
17. Wie dat sich selfs verheft.
18. O Heer die daer.
19. Maximilianus de Bossu.
20. Wilt heden nu treden.
21. Waer dat men sich al keerd of wend.
22. Gelukkig Vaderland.
23. Merck toch hoe sterk.
24. O Heemskerk! noyt u kloeke daet.
25. Help nu u self.
26. De vogel wert gelockt gefluyt.
27. Van Alva, den ouden Man.
28. De Geuzen in den Bommelerwaard.
29. Een liedje van Koppelstok den Veerman.
30. Een triomfantelijk lied van de Zilvervloot.
31. Glyck den grootsten rapsack.
32. De Ruyter.
33. Een draaiersjongen.
34. Al is ons Prinsje nog zoo klein!
35. Hier komt Paul Jones aan.
36. Patriotten-Lied.
37. In 't Voorhout.
38. Het lied van Chassé.

Geestelijke liederen.

A. ALGEMEEN.

39. Ic heb ghejaecht myn leven lanc.
 40. Myn tyt gaet wech.
 41. Die aldersoetste Iesus.
 42. Adieu natuerlyc leven myn.
 43. Ick wil mi gaen vertroosten.
 44. Van liefden comt groot liden.
- ### B. KERSTLIEDEREN.
45. 't Is een dagh van vrolyckheydt.
 46. Waer is die dochter van Syoen.
 47. De boodschap van Maria.
 48. Nu zyt wellekome Iesu lieven Heer.
 49. De nederige geboorte.
 50. Kers-liedt.
 51. O, Kerstnacht schooner dan de daegen.

Verhalende liederen.

52. Hanselyn.
53. Het daghet uyt den Oosten.
54. Van twee Koningskinderen.
55. Van Heer Danielken.
56. De drie ruitertjes.
57. In 't soetste van de Meije.
58. De nachtegael die sanc een liet

Minneliederén.

59. Ghequetst ben ick van binnen.
60. Ick seg adieu.
61. Een liedeken van den Mey.
62. De minnebode.
63. Daer spruyt een boom in ghenen dal.
64. Het viel eens hemels douwe.
65. Rije God wie sal ic clagen.
66. Verlanghen, ghi doet mynder herte pyn.
67. Ic hadde een gestadich minneken.
68. Ghepeys, ghepeys, vol van envyen.
69. Die Winter is verganghen.
70. De minne die in myn hartje leyt.
71. O Angenietje!
72. Een rondendans om de bruydt te bedde te dansen.

- 73. 's Nachts, doen een blauw gestarde kleed.
- 74. 'k Heb veel nachten lang ghewaekt.
- 75. Gesangh.
- 76. Mijn lief is myn vreugd.
- 77. 't Haesken.
- 78. Afzijn.
- 79. Te Kiendrecht.
- 80. Het Kwezelken.
- 81. Des winters als het regent.
- 82. Moetje varen?
- 83. Dejanira, ick kent u wezen.
- 84. Elk prys syn lief.
- 85. Van een meisjen en een Schipper.

Drinkliedjes.

- 86. Naer Oostland willen wy ryden.
- 87. Drinck-Liedeken.
- 88. Drinklied.
- 89. O Noach, goeden ouden Heer!
- 90. Wel in de Plantagie daar is er een kroeg.
- 91. Drinklied.
- 92. Drinklied.
- 93. Drinklied.

Studentenliedjes.

- 94. Io vivat.
- 95. Virtus, Concordia, Fides. Leidsch Corpslied.
- 96. Jubelzang. Utrechtsch Corpslied.
- 97. Groningsch Corpslied.
- 98. Delftsch Studentenlied.
- 99. Gaudeamus igitur.

Soldatenliedjes.

- 100. Reveille.
- 101. Signalen.
- 102. 1^e Compagnie.
- 103. 2^e Compagnie.
- 104. 3^e Compagnie.
- 105. 4^e Compagnie.
- 106. 5^e Compagnie.
- 107. Met groot verlof.
- 108. Veldzang.
- 109. Te land en ter zee.
- 110. Luitfeld.
- 111. Steeds vroolijk.

Matrozenliedjes.

- 112. Naar zee.
- 113. Schippersdeun.
- 114. De Kabels los.
- 115. Daar was laatst een meisje loos.
- 116. Matrozen-lied.
- 117. Een liedje van de zee.

Liederen van gemengden inhoud.

- 118. Pierlala.
- 119. Wel man, gij moet naar huis toe gaan.
- 120. 'k Heb mijn wagen volgeladen.
- 121. Nu trekt den boer een paar klompjes aan.
- 122. Liedje van den Molenaar.
- 123. Jeughdige Nimphen die 't boerten bemind.

Kinderliedjes.

*Liederen, uitgegeven door de Maatschappij tot
Bevordering der Toonkunst.*

A.

- 124. Twee voerlui.
- 125. Stuurlui.
- 126. Onpartijdig.
- 127. Honger.
- 128. Hand en hoofd.
- 129. Houw en trouw.

B.

- 130. Jan myn man.
- 131. Viooltje, zacht van kleuren.
- 132. Boterblommetje.
- 133. 'k Zag twee beren.
- 134. Er was een oorlogsschip.
- 135. Ik voer laatst over zee.
- 136. 's Avonds als ik slapen ga.
- 137. Slaap Kindje, slaap!

C. DANSLIEDJES.

- 138. Het Patertje.
- 139. In Holland staat een huis.
- 140. De Zevensprong.
- 141. Daar vloog een schelvisch al door het woud.
- 142. Tusschen Keulen en Parijs.

ALPHABETISCHE LIJST DER LIEDEREN.

(Het eerste Nr. tusschen de haakjes verwijst naar het Nr. in den eersten druk, het tweede naar den tweeden druk).

	Nrs.		Nrs.
Adieu natuerlyc leven myn (37; 39).....	42	Een liedje van Koppelstok den Veerman	
Afzijn (75; 75).....	78	(26; 26).....	29
Al is ons Prinsje nog zoo klein! (31; 31)..	34	Een rondendans om de bruydt te bedde te	
Boterblommetje (123; 129).....	132	dansen (69; 69).....	72
1 ^e Compagnie (96; 99).....	102	Een triomfantelijk lied van de Zilvervloot	
2 ^e Compagnie 97; 100).....	103	(27; 27).....	30
3 ^e Compagnie (98; 101).....	104	Elck prys syn lief (81; 81).....	84
4 ^e Compagnie (99; 102).....	105	Er was een oorlogsschip (126; 131).....	134
5 ^e Compagnie (100; 103).....	106	Frysk Folksliet (10; 8).....	41
Daar vloog een schelvisch al door het		Gaudeamus igitur (93; 96).....	99
woud (133; 138).....	141	Gelukkig Vaderland (19; 19).....	22
Daar was laatst een meisje loos (107; 112).	115	Gesangh (72; 72).....	75
Daer spruyt een boom in ghenen dal (59; 60)	63	Ghepeys, ghepeys, vol van envyen (65; 65)	68
Da Costa's volkslied.....	9	Ghequetst ben ick van binnen (55; 56)....	59
De boodschap van Maria (42; 44).....	47	Glyck den grootsten rapsack (28; 28).....	31
De drie ruitertjes (51; 53).....	56	Groningsch corpslied (—; 94).....	97
De Geuzen in den Bommelerwaard (25; 25).	28	Hand en hoofd (120; 125).....	128
Dejanira, ick kent u wezen (80; 80).....	83	Hanselyn (47; 49).....	52
De kabels los (106; 111).....	114	Helpt nu u self (22; 22).....	25
De Koningin verjaart (6; 4).....	5	Het daghet uyt den Oosten (48; 50)....	53
Delftsch studentenlied (—; 95).....	98	Het Kwezelken (77; 77).....	80
De minnebode (58; 59).....	62	Het lied van Chassé (—; 35).....	38
De minne die in myn hartje leyt (67; 67).	70	Het Patertje (130; 135).....	138
De nachtegael die sanc een liet (54; 55)...	58	Het viel eens hemels douwe (60; 61).....	64
De nederige geboorte (44; 46).....	49	Hier komt Paul Jones aan (—; 32).....	35
De Ruyter (29; 29).....	32	Honger (119; 124).....	127
Des winters als het regent (78; 78).....	81	Houw en trouw (121; 126).....	129
De Vlaamsche Leeuw (11; 11).....	14	Hou Zee! (12; 12).....	15
De vogel wert gelockt gefluyt (23; 23)....	26	Ic hadde een gestadich minneken (64; 64).	67
De Zevensprong (132; 137).....	140	Ic heb ghejaecht myn leven lanc (34; 36)..	39
Die aldersoetste Iesus (36; 38).....	41	Ick seg adieu (56; 57).....	60
Die winter is verganghen (66; 66).....	69	Ick wil mi gaen vertroosten (38; 40).....	43
Drinck-Liedeken (84; 84).....	87	Ik voer laatst over zee (127; 132).....	135
Drinklied (85; 85).....	88	In Holland staat een huis (131; 136).....	139
Drinklied (88; 88).....	91	In 't soetste van den Meije (52; 54).....	57
Drinklied (89; 89).....	92	In 't Voorhout (33; 34).....	37
Drinklied (90; 90).....	93	Io vivat (91; 91).....	94
Een draaiersjongen (30; 30).....	33	Jan mijn man (122; 127).....	130
Een liedeken van den Mey (57; 58).....	61	Jenghdige Nimphen die 't boerten bemind	
Een liedje van de zee (109; 114).....	117	(115; 120).....	123

	Nrs.
Jubelzang, Utrechtsch corpslied (92; 93)...	96
Kers-liedt (45; 47).....	50
'k Heb mijn wagen volgeladen (112; 117)..	120
'k Heb veel nachten lang ghewaeckt (71; 71)	74
Koning en Vaderland (4; 3).....	4
Kroningslied.....	6
'k Zag twee beren (125; 130).....	133
Liedje van den molenaar (114; 119).....	122
Luitfeld (103; 107).....	110
Matrozenlied (108; 113).....	116
Maximillanus de Bossu (16; 16).....	19
Merck toch hoe sterck (20; 20).....	23
Met groot verlof (—; 104).....	107
Moet-je varen? (79; 79).....	82
Mijn lief is al mijn vreugd (73; 73).....	76
Myn tyt gaet wech (35; 37).....	40
Naar zee (104; 109).....	112
Naer Oostland willen wy ryden (83; 83)...	86
Nu trekt den boer een paar klompjes aan (113; 118).....	121
Nu zyt wellekome Iesu lieven Heer (43; 45)	48
O Angenietje! (68; 68).....	71
O Heemskerk! noyt u kloeke daet (21; 21)	24
O Heer die daer (15; 15).....	18
O, Kersnacht schooner dan de daegen (46; 48)	51
O Nederland, let op u saeck (13; 13).....	16
O Noach, goeden ouden Heer! (86; 86)....	89
Onpartijdig (118; 123).....	126
Oranje-Liedje (3; 2).....	3
Patriotten-Lied (32; 33).....	36
Pierlala (110; 115).....	118
Reveille (94; 97).....	100
Rijc God wie sal ic clagen (62; 62).....	65
's Avonds als ik slapen ga (128; 133).....	136
Schippersdeun (105; 110).....	113
Signalen (95; 98).....	101
Slaap kindje, slaap! (129; 134).....	137

	Nrs.
's Nachts, doen een blauw gestarde kleed (70; 70).....	73
Steeds vroolijk (—; 108).....	111
Stuurlui (117; 122).....	125
Te Kieldrecht (76; 76).....	79
Te land en ter zee (102; 106).....	109
't Haesken (74; 74).....	77
't Is een dag van vrolyckheydt (40; 42)...	45
Transvaalsch volkslied (—; 9).....	12
Tusschen Keulen en Parijs (134; 139)....	142
Twee voerlui (116; 121).....	124
Van Alva, den ouden man (24; 24).....	27
Van een meisje en een schipper (82; 82).	85
Van Heer Danielken (50; 52).....	55
Van liefden comt groot liden (39; 41)....	44
Van twee Koningskinderen (49; 51).....	54
Veldzang (101; 105).....	108
Verlanghen, ghi doet mijnder herte pyn (63; 63).....	66
Viooltje, zacht van kleuren (124; 128)....	131
Virtus, Concordia, Fides. Leidsch corpslied (—; 92).....	95
Vlaggelied (9; 7).....	10
Volkslied van den Oranje-Vrijstaat (—; 10)	13
Waer dat men sich al keerd of wend (18; 18)	21
Waer is die dochter van Syoen (41; 43)...	46
Wel in de Plantagie daar is er een kroeg (87; 87).....	90
Wel man, gij moet naar huis toe gaan (111; 116).....	119
Wie dat sich selfs verheft (14; 14).....	17
Wien Neerlandsch bloed (8; 6).....	7
Wilhelma van Nassouwe.....	2
Wilhelmus van Nassouwe (1; 1).....	1
Wilt heden nu treden (17; 17).....	20
Wij leven vrij, wij leven blij (7; 5).....	8

1. WILHELMUS VAN NASSOUWE.

MARNIX VAN ST. ALDEGONDE.

VOLKSLIED.

Opgewekt. *f*

1. Wil - hel - mus van Nas - souwe Ben ick, van duytschen bloet, Het Va - der - landt ghe -
 2. Lydt u ¹⁾ myn on - der - sa - ten Die op - recht zijn van aert! Godt sal u niet ver -

trouwe Blyf ick tot in den doot! Een Prin - ce van O - ran - giën Ben ick, vry, on - ver -
 la - ten, Al zijt ghy nu be - swaert. Die vroom begheert te le - ven, Bidt Godt nacht en - de

veert, Den co - - ninck van His - pan - giën Heb ick al - tijt ghe - eert.
 dach, Dat hy my cracht wil ghe - ven Dat ick u hel - pen mach.

3. Myn schilt ende betrouwen
 Sijt ghy, o Godt mijn Heer!
 Op u soo wil ick bouwen,
 Verlaet my nimmermeer,
 Dat ick doch vroom mach blijven,
 U dienaar t' aller stondt,
 De tyranny verdrijven
 Die my myn hert doorwont.

4. Oorlof! myn arme schapen
 Die zijt in grooten noot.
 U herder zal niet slapen,
 Al zijt ghy nu verstroot.
 Tot Godt wilt u begheven,
 Syn heylsaem woordt neemt aen,
 Als vrome Christen leven;
 't Sal hier haest zijn ghedaen.

¹⁾ Weest lijdzzaam.

2. WILHELMA VAN NASSOUWE. ¹⁾

J. v. D. VONDEL.

WIJZE: Wilhelmus van Nassouwe.

Opgewekt. *f*

1. Wil - hel - ma van Nas - sou - we Ben ik vroom Hol - landsch bloed. Mijn Va - der - land ge -

trou - we Met le - ven, lijf en goed. Ik wil het ven - del sweien ²⁾ Van Hollands fie - ren

leeuw, En met O - ran - - je - - mei - en ³⁾ Be - dek - ken wees en weeuw.

2. 's Lands rechten en vrijheden
 Ik helpen zal in zwang;
 In geen vereende steden
 Gewetens felle dwang
 Of tirannije lijn;
 Ik wensch de goe gemeent
 En trouwe burgerijen
 Door liefd' te zien vereend!

¹⁾ Vondel's Prince-lied volgens de wijziging van CH. BOISSEVAIN.

²⁾ Zwaaien. ³⁾ Takken van den Oranje-boom.

3. ORANJE-LIEDJE.

J. P. HEIJE.

J. J. VIOTTA.

Zeer opgewekt.

1. „Ö - ran - je - hout - je kan geen kwaad!“ Dat heb ik wat ge - zon - gen En 'k heb er als een

jon - gen Meê loopen zwieren langs de straat, En 't zal me nooit be - rouwen, Wil -

helmus van Nas - souwen, Wil - hel - mus, Wil - hel - mus, Wil - helmus van Nas - souwen.

2. Wat hebben wij u liefgehad,
Gij Prinsen van Oranje!
Wat is er tegen Spanje
Voor u al Neêrlandsch bloed gespat!
Maar 't zal ons nooit berouwen
Wilhelmus van Nassouwen,
Wilhelmus, Wilhelmus,
Wilhelmus van Nassouwen.

3. Och, koning uit Oranjebloed!
De welvaart dezer landen
Die stellen we in uw handen.
Voer staf en degen vroom en vroed!
Dan zal 't ons nooit berouwen,
Wilhelmus van Nassouwen,
Wilhelmus, Wilhelmus,
Wilhelmus van Nassouwen.

4. KONING EN VADERLAND.

A. C. W. STARING.

A. C. W. STARING.

Melig.

1. Aan Neêrlands ko-ning wijdt ons lied Een hul-de die ons 't hart ge -

biedt: Den va-der, nooit van zor-gen moe, Zingt jui-chend al-les ze - gen

toe: Hij leev'! — Hij leev' — Dat Neêr-lands ko - - ning leev'! —

2.

Door eendracht, moed en deugd geschraagd,
 Sta Nassaus troon, vergeefs belaagd!
 Zoo blijv' der oudren roem ons bij
 En eeuw aan eeuw herhaalt als wij:
 Hoe schoon, hoe schoon
 Praalt Neêrlands eerekroon.

5. DE KONINGIN VERJAART!

C. S. ADAMA VAN SCHIELTEMA.

C. S. ADAMA VAN SCHIELTEMA.

Matig.

1. 't Is feestdag voor gansch Ne-der-land Tot in de kleinste vest; Een juichtoon klinkt van

strand tot strand, Weergalmt van Oost tot West: „Dat on-ze Ko-nin-gin-ne leev’“, Is

al-ler jaardags beê,— „Dat God Haar eere en voorspoed geev’ En on-gestoorden vreê!’

2. Waai, driekleur, wapper vrij en fier
 Van torentop en trans,
 Straal zonne op wimpel en banier
 Met feestelijken glans;
 De hoop en roem van 't Vaderland,
 Ons door Gods gunst gespaard
 En van Zijn hoede en trouw ons pand:
 De Koningin, verjaart!

3. Leev', dierbre Koninginne, leev'
 Door de almacht Gods behoed!
 Uw pad, dat liefde en licht omzweev',
 Zij bloemrijk voor uw voet,
 Waar rijk en arm, waar jong en oud
 God smeekt in bede en zang:
 „Wees Neêrland goed, o God, behoud
 Ons Wilhelmina lang!”

6 KRONINGSLIED

F. J. HAVERKAMP.

J. A. SCHOLTE.

Opgewekt.

f

1. Wees be-groet met ju-bel - - to - nen, Wees ge - ze-gend, groo - - te

dag! ——— Komt ons heer - - lijk Feest nu kro - nen, Geu - rend

mf

loo-ver, zon - - ne lach! ——— Groo - ten, klei-nen, grijs - heid, jeugd,

poco rit.

Al - - len gloeit de borst van vreugd, Jui - - - chend strek-ken wij de han-den:

poco rit.

ff a tempo ,

Heil U! ruischt door Hol-lands tuin, Heil U! ju - blen strand en duin,

a tempo

ff

Ko - nin - gin, Ko - nin - gin der Ne - der - lan - - - - den! —

2. 't Vast verbond is thans gesloten,
 Tusschen Volk en Koningin:
 Laat ons stil het hoofd ontblooten,
 Kindren van één Huisgezin!
 Wilhelmina siert de Kroon,
 Gouden jonkheid stijgt ten troon,
 Vastgeknoopt zijn de eēlste banden.
 Heil U! wat bezwijken zal,
 Heil U! onze trouw staat pal,
 Koningin, Koningin der Nederlanden!

7. WIEN NEERLANDSCH BLOED.

H. TOLLENS.

J. WILMS.

Andante.

1. Wien Neêrlandsch bloed in d'a - dren vloeit, Van vreem-de smet - ten

vrij, Wiens hart voor land en ko - ning gloeit, Ver - heff' den zang als wij: Hij

stell' met ons, ver - eend van zin, Met on - be - klemde borst, Het god - ge - val - lig

feest-lied in Voor va - der - land en vorst, Voor va - der - land en vorst.

2.

Ons klopt het hart, ons zwelt het bloed,
 Bij 't rijzen van dien toon:
 Geen ander klinkt ons vol gemoed,
 Ons kloppend hart zoo schoon:
 Hier smelt het eerst, het dierst belang,
 Van allen staat en stand
 Tot één gevoel in d'eigen zang,
 Voor vorst en vaderland,
 Voor vorst en vaderland.

3.

Bescherm, o God! bewaak den grond,
 Waarop onze adem gaat;
 De plek, waar onze wieg op stond,
 Waar eens ons graf op staat.
 Wij smeecken van uw Vaderhand,
 Met diepgeroerde borst;
 Behoud voor 't lieve vaderland,
 Voor vaderland en vorst,
 Voor vaderland en vorst.

8. WIJ LEVEN VRIJ, WIJ LEVEN BLIJ.

J. BRAND.

VOLKSLIED.

Zeer opgewekt.

1. Wij le - ven vrij, wij le - ven blij Op Neêr - lands dier - bren grond; Ont -

worsteld aan de sla - ver - nij, Zijn wij door eendracht groot en vrij; Hier duldt de grond geen

dwing - lan - dij, Waar vrijheid eeuwen stond, Waar vrijheid eeuwen stond.

f *mf* *f* *Terughouden*

2. Zijn wij als Maurits in den strijd,
 Als Ruyter op de zee,
 De handel bloei door onze vlijt!
 Dat elk der kunsten offers wijd!
 En Neêrlands vlag blink' wijd en zijd
 Tot aan de verste reë!
 Tot aan de verste reë!

3. Zoo leven we altijd vrij en blij,
 Op Neêrlands dierbren grond;
 Door trouw aan eigen wetten vrij,
 Praalt Neêrland in der volkren rij
 En 't Vaderland blijft groot en vrij
 Tot 's werelds avondstond.
 Tot 's werelds avondstond.

9. DA COSTA'S VOLKSLIED.

25

J. DE LIEFDE.

1. Zij zul-len het niet hebben, Ons ou - de Ne - der-land, Het bleef bij al - le el-lenden Gods
 2. Of zijn het and're tij - den Die God voor ons bewaart? Een donkrer lotsbedeeling, Waar-

en der Vaad'ren pand. Zij zul - len het niet hebben, De goden van den tijd. Niet om *hun* erf te
 voor wij zijn gespaard? Gij zult ons toch niet hebben, Gij goden van den tijd; Wij blijven ook bij

we - zen Heeft God het ons be - vrijd. Niet om *hun* erf te we - zen Heeft God het ons be - vrijd.
 't zin - ken Der vaadren God ge - wijd. Wij blijven ook bij 't zinken Der vaadren God ge - wijd.

3. Een natie kan ook vallen
 Met eer, ter eer van Hem,
 En houden, heilgeloovig,
 Zijn standaard vast met klem.
 Daar zijn ook martelaren
 Op Neêrlands grond geweest.
 Geen Lodewijk, geen Willem,
 Heeft ooit die keus gevreesd. } *bis.*

4. Met al hun schoone woorden,
 Met al hun stout geschreeuw,
 Zij zullen ons niet hebben,
 De goden dezer eeuw.
 Tenzij het woord des Zwijgers
 Moedwillig werd verzaakt:
 'k Heb met den Heer der Heeren } *bis.*
 Een vast verbond gemaakt.

10. VLAGGELIED.

J. P. HEIJE.

W. SMITS.

Zeer opgewekt en krachtig.

1. Gij schittren-de kleuren van Ne-der-lands vlag, Wat wappert gij fier langs den

vloed; Hoe klopt ons het har-te van vreugd en ont-zag, Wan-

neer het uw ba-nen be-groet: Ont-plooi u, waai uit nu, bij

nacht en bij dag, Gij blijft ons het tee-ken, o hei - li - ge vlag Van

trouw en van vroomheid, van vroomheid en moed, Van trouw en van vroomheid en moed!

2.

Of is niet dat Blauw in zijn smetlooze pracht,
 Der Trouw onzer Vadren gewijd?
 Of tuigt niet dat Rood van hun manlijke kracht
 En Moed in zoo menigen strijd?
 Of wijst niet die Blankheid, zoo rein en zoo zacht,
 Op Vroomheid die zegen van Gode verwacht?
 Den zegen, die éénig, die éénig gedijt,
 Den zegen die éénig gedijt!

3.

Waai uit dan, o Vlag: zij een tolk onzer beê
 Om Trouw en om Vroomheid en Moed!
 De Wereld ontzie U op golven en reê.....
 Doch — dáált Gij op strand weêr of vloed,
 Wij heffen uw Wit uit de schuimende zee,
 En voeren naar 't Blauw van den Hemel U mee —
 Al kleurt zich, al kleurt zich uw Rood met ons bloed,
 Al kleurt zich uw Rood met ons bloed.

11. FRYSK FOLKSLIET.

E. H. HALBERTSMA.

Moderato.

mf

1. Frysk bloed, tsjoch op! wol nou ris bruwze in sie - de In bounsje
2. Ho eak throch oermacht, need, in sé be - trit - sen, Oer - ál de

throch ues ie - ren om! Flean op! wy sjonge it baeste lân fen'e ier - de It Frysce
ljea - we Frysce groun, Noait waerd dy faes - te ta - ye bân for - brit - sen, Dy Friezen

f Andantino

lân fol ea - re in rom. Klink den in da - wer - je fier yn it roun
oan hjar lân for - - - boun! Klink den in da - wer - je fier yn it roun

Dyn âl - de ea - re, o Frys - ce groun! Klink den in da - wer - je
 Dyn âl - de ea - re, o Frys - ce groun! Klink den in da - wer - je

fier yn it roun Dyn âl - de ea - re, o Frys - - ce groun!
 fier yn it roun Dyn âl - de ea - re, o Frys - - ce groun!

3.

4.

Fen buwgjen frijend, beau by 't âld folk yn eare
 Syn namme in tael, syn frije sin,
 Syn wird wier wet, rjucht, sljucht in trou syn leare,
 In thwang fen hwa eak stie it tsjin
 Klink den in dawerje fier yn it roun
 Dyn âlde eare, o Frysce groun!
 Klink den etc.

Throchloftich folk fen dizze âlde namme
 Waes jimmer op dy âlders great!
 Bliuw iwich fen dy grize hege stamme
 Ten grien, ien kraeftich bloeyend leat!
 Klink den in dawerje fier yn it roun
 Dyn âlde eare, o Frysce groun!
 Klink den etc.

NEDERLANDSCHE TEKST.

1.

3.

Friesch bloed, stuif op, wil nu eens bruisen en koken
 En bonzen door onze aderen rond.
 Vlieg op! Wij zingen het beste land van de aarde
 Het Friesche land vol eer en roem.
 Klink dan en daver ver in het rond
 Uw oude eer, o Friesche grond!

Van buigen vreemd, bleef bij 't oud volk in eere,
 Zijn naam en taal, zijn vrije zin; (trouw zijn leere,
 Zijn woord was wet, recht, slecht (eenvoudig) en
 En dwang van wie ook stond het tegen.
 Klink dan en daver ver in het rond
 Uw oude eer, o Friesche grond!

2.

4.

Hoe ook door overmacht, nood en zee bedreigd,
 Overoude lieve Friesche grond,
 Nooit werd die vaste, taai band verbroken.
 Die Friezen aan hun land verbond.
 Klink dan en daver ver in het rond
 Uw oude eer, o Friesche grond!

Doorluchtig volk van dezen ouden naam,
 Wees immer op uw (voor)ouders grootsch!
 Blijf eeuwig van dien grijzen hoogen stam,
 Een groene, een krachtig bloeiende loot!
 Klink dan en daver ver in het rond
 Uw oude eer, o Friesche grond!

12. TRANSVAALSCH VOLKSLIED.

S. J. DU TOIT.

(1880).

J. S. DE VILLIERS.

1. Di vier - kleur van ons dier - baar land, Di waai weer o'er Trans-

vaal En wee di God-ver - ge - ten hand, Wat dit weer neer wil

haal! — — Waai hoog nou in ons hel - der lug, Trans-vaal - se vrij - heids-

- 2.

Met lage lis haal Albion
 Ons vlag verraadlik neer,
 En doet toen net al wat hul kon
 Dat ons hul vlag moes eer:
 „Ons sou dan alles daarby wen,
 „'n Telegraaf en spoor,
 „As ons di rooivlag wil erken” —
 Mar dit wou ons ni, hoor!

3.

Vier jaar lank het ons mooi gepraat,
 Om weer ons land te krij;
 „Ons vraag jou, Brit, geen goed of kwaad;
 „Gaaf weg, en laat ons blij!”
 Maar toen die Brit ons nog vererg,
 Toen vat ons di geweer,
 Ons was al lank genoeg geterg,
 Nou kan ons tog ni meer.

4.

En met Gods hulp het ons di juk
 Van England afgegooi,
 Ons is weer vrij; geluk! geluk!
 Nou waai ons vlag weer mooi!
 Dit het ons heldenbloed gekos,
 Mar England nog veul meer,
 So het di Heer ons weer verlos,
 Ons geef hem al di eer.

13. VOLKSLIED VAN DEN ORANJE-VRIJSTAAT.

H. A. L. HAMELBERG.

W. F. G. NICOLAI.

Marsch Tempo.

Heft bur - gers 't lied der vrij - - heid aan En

zingt ons ei - - gen volks - be - staan! Van vreem - de ban - den

vrij, Be - - kleedt ons klein ge - - mee - ne - best, Op

or - de, wet en recht ge - vest, Rang in der Sta - ten

rij, Rang in der Sta - ten rij.

2.

Al heeft ons land een klein begin;
 Wij gaan met moed de toekomst in,
 Het oog op God gericht,
 Die nooit beschaamt wie op hem bouwt,
 Op hem als op een burcht vertrouwt,
 Die voor geen stormen zwicht.

3.

Heil, driewerf heil den dierb'ren Staat,
 Het volk, den President, den Raad!
 Ja bloei naar ons gezang
 De Vrijstaat en zijn burgerij,
 In deugden groot, van smetten vrij,
 Nog vele eeuwen lang!

14. DE VLAAMSCHE LEEUW.

H. VAN PEENE.

K. MIRY.

Matig.

1. Zij zul - - len hem niet tem - - men Den
 2. Wee hem! den on - - be - zon - - nen, Die
 3. Het wraak - sein is ge - ge - - ven, Hij

ff *mf*

fie - - ren Vlaamschen Leeuw, Al drei - gen zij zijn vrij - - heid Met
 valsch en vol ver - raad, Den Vlaamschen Leeuw komt stree - len En
 is hun ter - gen moê; Met vuur in 't oog, met woe - - de Springt

kuis - ters en geschreeuw. Zij zul - - len hem niet tem - men, Zoo-
 trou - we-loos hem slaat. Geen en - - kle hand - be - we - ging, Die
 hij den vij - and toe. Hij scheurt, vernielt, ver - plet - tert, Be-

lang één Vla - ming leeft, Zoo - lang de Leeuw kan klau - wen, Zoo-
 hij uit 't oog ver - liest, En, voelt hij zich ge - trof - fen, Hij
 dekt met bloed en slijk, En ze - - ge - pra - lend grijnst hij Op

lang hij tan - den heeft.
 stelt zijn ma - ne - en briescht. } Zij zul - - len hem niet tem - - - men, Zoo -
 's vij - ands tril - lend lijk.

lang één Vla - ming leeft, Zoo - lang de Leeuw kan klau - - wen, Zoo -

lang hij tan - - - den heeft, Zoo - lang de Leeuw kan

klau - - - - wen, Zoo - lang hij tan - - - den heeft.

15. HOU ZEE.

M. A. BRANDTS BUYS.

M. A. BRANDTS BUYS.

Matig.

1. Hou zee, hou zee, Hou moe-dig zee! Gij leus van on - ze va - dren Stort

kracht en moed in de adren:- Het loope te-gen, 'tloope mee...Hou zee, hou zee!

2.

Hou zee, hou zee,
In krijg en vreê!
Kamp wakker met de golven,
Wel worstlend, nooit bedolven:
Het loope tegen, 'tloope mee....
Hou zee, hou zee!

3.

Hou zee, hou zee,
Hou krachtig zee!
Wat stormen u omgeven,
Tot God de ziel geheven:
Het loope tegen, 'tloope mee....
Hou zee, hou zee!

4.

Hou zee, hou zee,
Hou juichend zee!
Wie dan zijn vlag moog strijken.
Ons Neêrland zal niet wijken,
Het loope ons tegen, 'tloope ons mee,
't Houdt zee, 't houdt zee.

16. O, NEDERLAND! LET OP U SAECK.

(VALERIUS' „GEDENCK-CLANCK”).

Niet te snel.

1. O Ne-derland! let op u saeck, De tijt en stont is daer, Op - dat nu in den

The first system of the musical score. It features a vocal line in treble clef and a piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs). The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is common time (C). The vocal line begins with a quarter rest, followed by a series of eighth and quarter notes. The piano accompaniment consists of chords and single notes, with a forte (f) dynamic marking.

hoeck niet raeck U vrijheit die voorwaer U ouders hebben dier gecocht Met goet en bloet en

The second system of the musical score. It continues the vocal and piano parts from the first system. The piano accompaniment features a crescendo leading into a forte (f) section.

le - ven: Want sij werd nu gantsch en t' ee-nemael gesocht Tot niet te zijn ver - he-ven.

The third system of the musical score. It concludes the vocal and piano parts. The piano accompaniment ends with a forte (f) dynamic and a final chord.

2.

Neemt acht op uwer Landen staet,
U volck end' steden meest
Sijn sterck end' daer is raet en daet
Van outs altijt geweest.
U adel is manhaftich vroom,
Men vind niet haers gelijcken;
Houd den Spanjaert doch, ick bid u, in den thoom
Dat hij van ons mach wijcken.

3.

Beschut, beschermt, bewaerd u land,
Let op het Spaensch bedrog!
Eij, laet niet nemen uijt u hand
U Privilegien toch!
Maer thoont u elck een man vol moet
In 't houden van u wetten,
Boven al dient God en valt hem steeds te voet,
Dat hij op u mach letten.

17. WIE DAT SICH SELFS VERHEFT.

(VALERIUS' „GEDENCK-CLANCK”).

Gedragen.

1. Wie dat sich selfs ver-heft te met, Wert wel een ar-me sle-ter; Duc d'Alf, u beeld, tot

mf

spijt ge-set, Waer af-ge-bro-ken be-ter. U boo-se daed die ghij be-gaet, Bij

al-len toch on-lij-dig is en strij-dig is Met on-ser Landen staet.

2.

Doch 't schijnt dat nergens ghij nae vraegt,
Ghij wilt het al verscheuren,
Maer die daer doet wat God mishaget,
Sal 't ejnde noch betreuren,
Als hij vol noot, sal naect en bloot
Voor Godes oordeel schuldig staen, onduldig gaen
Verwesen totter doot.

3.

De Godloos groeijt een wijl seer wel,
Doch 't ejnde staet te vreesen;
Siet, Lucifer quam in de hel
Door zijn hooeverdijg wesen;
Daer 't volck sich al aen spiegl'en sal
Indien se soecken goeden spoet, want hoogen moet
Gaet altijt voor den val.

18. O HEER DIE DAER.

39

(VALERIUS' „GEDENCK-CLANCK”).

Niet snel.

1. O Heer die daer des he-mels ten-te spreijt, End' wat op aerd' is hebt al-leen be-
2. Als ghij (o vrome!) dick-wijls hebt gesmaeckt, Vermaeckt u nu vrij dat't u her-te

reijt, Het schuijmig woe - dig meer kond maken stil - le End' al - les doet naer
raeckt, Looft God den Heer met sin - gen en - de spe - len End' roept vrij uijt te

u - wen lie-ven wil - le, Wij slaen het oog tot U om-hoog, Die ons in ancxst en
saem met luijder ke-len: Hadd' ons de Heer (Hem sij de eer) Al-soo niet bij - ge-

noot Ver - los - sen komt tot al - ler stont, Jae selfs oock van de doot.
staen, Wij wa - ren lang (ons was soo bang) Al in - den druck ver - gaen.

19. MAXIMILIANUS DE BOSSOU.

(VALERIUS' „GELENCK-CLANCK”).

Matig.

1. Max - i - mi - lia - nus de Bos-sou Ben ick, een Graeff, ghe - hee ——— ten, Duck-

dal-vediend' ick seer ghetrou, Die heeft mij nu ver-ghe - - - ten: Ick ben gheweest sijnen

Ad - mi - rael, De geusen te doo - den prin - ci-pael, Dit had ick mij ver - me - ten.

2.

Maer doen ick quam voor 't Hoornep hop,
 Wierd ick anders ghewaere,
 Dat sal my steken in mijn krop,
 Al leeftd' ick noch vyftich jaren,
 Want geus my leerde op 't selve pas,
 Wat schoonder ghenoechte dat het was,
 Op Zuyderzee te vaeren.

3.

Och! daer ick placht een Heer te zijn,
 Daer ligh ick nu ghevanghen,
 Nae Amsterdam op dit termijn
 Waer beter mijn verlanghen.
 Ghy geus laet my doch uit dit gaet, ¹⁾
 Ick sal u loonen die schoon weldaet
 Met moorden en met hanghen.

20. WILT HEDEN NU TREDEN.

(VALERIUS' „GEDENCK-CLANCK”).

Niet te langzaam.

1. Wilt he - den nu tre - den voor God — den Hee - re, Hem bo - ven al

lo - ven van her - - ten seer, End' ma - - ken groot sijns lie - ven naemens

ee - re, Die daer nu on - sen vij - - - ant slaet ter neer.

2. Ter eeren ons Heeren wilt al u dagen
Dit wonder bijzonder gedencken toch;
Maeckt u, o mensch! voor God steeds wel te dragen,
Doet ijder recht en wacht u voor bedrog.
3. Bid, wakent end' maket dat g'in bekoring
End' 't quade niet met schade toch niet en valt.
U vroomheijt brengt de vijand tot verstoring,
Al waer sijn rijk noch eens soo sterck bewalt.

21. WAER DAT MEN SICH AL KEERD OF WEND.

(VALERIUS' „GEDENCK-CLANCK").

Matig.

1. Waer dat men sich al keerd of wend End' waer men loopt of staet, Waer dat men reijst of

rotst of rend, End' waer men he-nen gaet, Daer vint men 't sij oock op wat ree d'Hol-

lan - der end' de Zeeuw: Sij loo-pen door de woestee Als door het bosch de Leeuw.

2. Vereenigd vrij gevochten volck
Maeckt Spanjen d'oorlog moe,
Sulcx dat hij zijnen vredentolck
Dit Land moet senden toe.
Wie soud' oijt hebben dit gedacht,
Dat d'hoogmoet van Papou, ¹⁾
Dat soo een groote trotse macht
So buijgsaem worden sou?

3. O Neerland! so ghij maer en bout
Op God den Heer altijd,
U pijlen vast gebonden hout
End' t'saem eendrachtig zijt,
So kan u Duijvel, Hel noch Doot
Niet krencken noch vertreen,
Al waer oock Spanjen noch soo groot,
Ja 's werelts machten een.

¹⁾ De Spanjaard.

22. GELUCKIG VADERLAND.

(VALERIUS' „GEDENCK-CLANCK”).

Gedragen.

1. Ge-lu-ckig is het Land Dat God den Heer beschermt Als daer met moord en

brand De vij-and ront-om swermt, End' dat men meent hij sal 't Schier

o-verwinnen al, Dat dan, dat dan, dat dan Hij selfs komt tot den val.

2. De Hoeder Israëls,
Die slaapt noch sluijmert noijt,
Hij helpt uijt veel gequels
Sijn volck 't welck was verstroijt
Door 't Spaensche boos gebroet
End' doet haer noch dit goet,
Dat self, dat self, dat self
De vijand loopen moet.

3. Gedanckt moet sijn de Heer,
De God die eeuwig leeft!
Dat hij ons 't zijnder eer
Dees overwinning geeft;
Wat wonder heeft de kracht
Des Heeren al gewracht!
O Heer, o Heer, o Heer,
Hoe groot is uwe macht!

23. MERCK TOCH HOE STERCK.

(VALERIUS' „GEDENCK-CLANCK”).

Levendig en pittig.

1. Merck toch, hoe sterck nu in 't werck sich al steld, Die 't al - len tij soo ons

vrij - heijt heeft be - stre - den. Siet hoe hij slaeft, graeft en draeft met ge - weld

Om on - se goet en ons bloet en on - - - se ste - den. Hoor de Spaen - sche

trommels slaen! Hoor Maraens ¹⁾ trom - pet - - - ten! Siet hoe komt hij trec-ken aen,

Ber - gen te be - set - - - ten. Berg op Zoom, hout u vroom, Stut de Spaensche

scha - - ren; Laet 's Lands boom end' zijn stroom Trouwlijck toch be - - wa - - - ren!

2. 't Moedige, bloedige, woedige swaerd
 Bloncken het klonck dat de voncken daeruijt vlogen;
 Beving en leving, opgeving der aerd,
 Wonder gedonder nu onder was nu boven;
 Door al 't mijnen en 't geschut,
 Dat men daeglijcx hoorde,
 Menig Spanjaert in zijn hut
 In zijn bloet versmoorde.
 Berg op Zoom hout sich vroom,
 't Stut de Spaensche scharen;
 't Heeft 's Lands boom end' zijn stroom
 Trouwlijck doen bewaren.

3. Die van Oranjen quam Spanjen aen boord,
 Om uijt het velt als een helt 't geweld te weeren;
 Maer also dra Spinola 't heeft gehoord,
 Treckt hij flox heen op de been met al zijn heeren.
 Cordua kruijd spoedig voort,
 Sach daer niet te winnen,
 Don Velasco liep gestoort:
 't Vlas was niet te spinnen!
 Berg op Zoom hout sich vroom,
 't Stut de Spaensche scharen;
 't Heeft 's Lands boom end' zijn stroom
 Trouwlijck doen bewaren.

¹⁾ Des Spanjaards.

24. O HEEMSKERCK! NOIJT U KLOEKE DAET.

(VALERIUS' „GEDENCK-CLANCK”).

Kloek.

1. O Heemskerck! noijt u kloe-ke daet Uijt ons gedachten gaet, Die met lust na de kust Gibrat-
 2. Doen g'op den blaeuwen O - ce-aen Liet waeijen Statenvaen, Al't gebras dat-ter was Moste

tar voert so var', Om Ma-raen¹⁾ daer wat op te slaen, Met menich kloecken Held, Die u te
 voort o - verboort Daer versoop schier meest al den hoop; De vlot-ten dre-ven seer Vol Castil-

sche-pe was be-steld, Elck ge-aerd als een Leeuw, On-ver-vaerd voor 't geschreeuw Van het
 ja-nen heen en weer Groot kri-oel en ge-woel Sach men daer voor en naer; Die best

snoo - de Spaensch ge-drocht; 't Was een won - - - - - der soo elck vocht.
 kon - de, pakt hem dra Op de vlucht ————— of tot ge - na.

¹⁾ Den Spanjaard.

25. HELPT NU U SELF.

(GEUZENLIEDBOEK).

Breed.

1. Helpt nu u self, soo helpt u Godt Uyt der ty - ran - nen bandt en
2. De Spaensche hoochmoet, vals en boos, Sant u een beu - del ²⁾ god - de -

mf

slot, Be nau - - - de Ne - - - der - lan - den! Ghy draecht den
loos, Om u god - loos te mae - cken; Gods woort roof

bast ¹⁾ al om u strot, Rept flucks u vro - - me han - den!
hy door men - schengloos, ³⁾ En wilt u 't ghelt ont - schae - cken. ⁴⁾

3.

Soo neemt hy elck sijn hooghste goet:
Die 't Woordt, der zielen voetsel soet,
Om draf niet willen derven,
Becoopen 't met haer roode bloet
Of moeten naeckt gaen swerven.

4.

O Nederlandt ghy zijt belaën,
Doodt ende leven voor u staen:
Dient den tyran van Spangien,
Of volgt, om hem te wederstaen,
Den Prince van Oraengien.

¹⁾ Strop.

²⁾ Beul.

³⁾ Uitlegging, verklaring van menschen.

⁴⁾ Ontrooven.

26. DE VOGEL WERT GELOCKT GEFLUIJT.

(VALERIUS' „GEDENCK-CLANCK”).

Niet te langzaam.

1. De vo - gel wert ge-lockt ge-fluijt, Des van - gers pijp geeft soet ge - luijt, Tot

dat hij 't dierken heeft in 't net, 't Welck hij dan naer sijn han - den set En

breng - tet in al - sulck be-dwang, Dat 't pij - pen ¹⁾ moet naer zij - nen zang.

2.

Duc d'Alf dien ouden snooden gast
Fluijt mede nu seer soet al vast,
Opdat hij 't Land soo inneslick,
Het volck mocht krijgen in zijn strick.
Maer vrienden 't is een lichte vlieg,
Siet toe dat hij u niet bedrieg.

3.

Com, nestelt ²⁾ hem de broeck eens op
En smijt ³⁾ hem oock vrij op de kop,
Slae dat hij pijpt en kirt en janckt,
Sijn steert als een hontrekkel hanckt.
Strijt vroom voor uwe goede saeck,
Maeckt dat hij uijt het Lant geraeck.

¹⁾ Fluiten.

²⁾ Bindt.

³⁾ Slaet.

27. VAN ALVA, DEN OUDEN MAN.

(GEUZENLIEDBOEK).

♩ = 86.

1. Wie wil hoo - ren een nieu liet, En dat sal ick u
 2. Hy is met Pro - ces - sy in - ghe - haelt, Men ginck daer al slam -

singhen, Van den ou - - den man die Duc - dal - - ve hiet, Duc - dal - - ve hiet, 't Zijn
 pampen, Nu vaert hij wech, heeft niemant betaelt, heeft niemant betaelt, By

al - soo vreem - - de din - ghen, 't Zijn al - soo vreem - - de din - ghen:
 nacht soo gaet hij scham - pen, ¹⁾ By nacht soo gaet hij scham - pen.

3.

Den ouden man was alsoo beus, ²⁾
 Sy wouden voor hem niet nijghen,
 Sy riepen veel liever Vive le Geus,
 Dan hy den tienden sou krijgen.
 Dan hy den tienden sou krijgen.

4.

Den prins oprecht, dat edele bloet,
 Had hy soo gheerne verraden,
 Maer Godt heeft door den Prins seer goet
 Den tyran seer beladen.
 Den tyran seer beladen.

¹⁾ Zijne biezen pakken.²⁾ Boos.

28. DE GEUZEN IN DEN BOMLERWAARD.

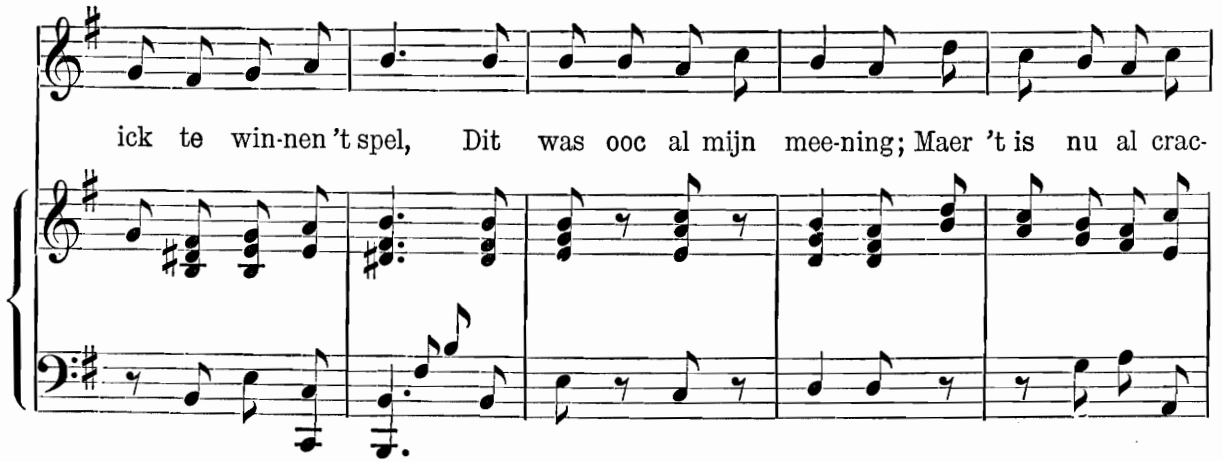
(GEUZENLIEDBOEK).

Flug.

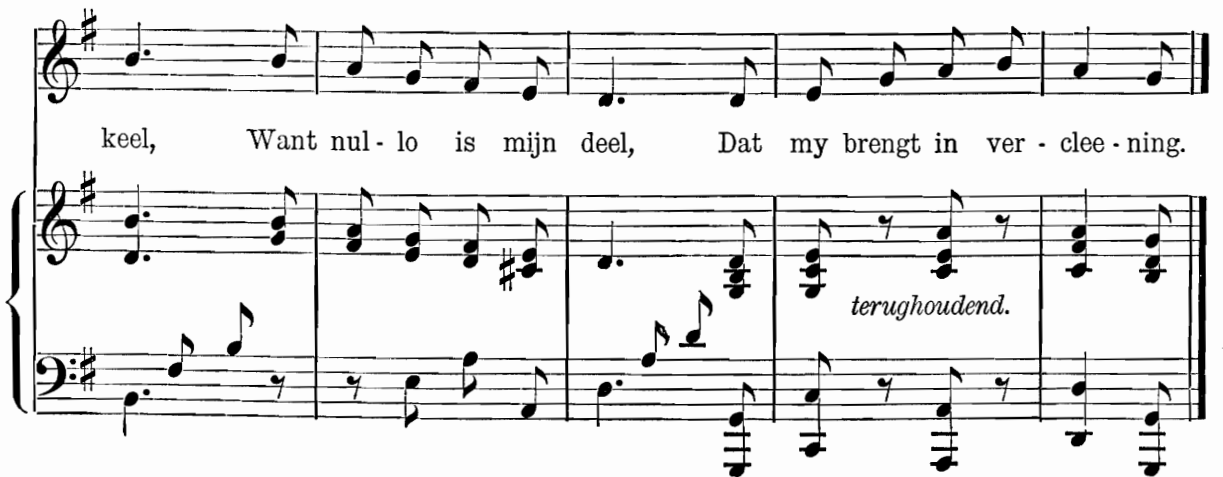
1. De Geu-sen sijn in Bom-ler-weert ge-val-len, Zy heb-ben mijn ont-

no-men met haer al-len Een hup-se schans en daer-toe sterck van mue-ren, 't Is

een qua kans voor my diet moet be-sue-ren, Want met dees schans seer fel meend'

ick te win-nen't spel, Dit was ooc al mijn mee-ning; Maer 't is nu al crac-

keel, Want nul-lo is mijn deel, Dat my brengt in ver- clee-ning.

terughoudend.

2.

Omdat Nassou als een stout helt bevonden
 Hollant getrou wil zijn tot allen stonden,
 Die met geweld mijn volck daer quam bestrijden,
 't Welck my seer quelt; nochtans ick moetet lijden,
 Ick wilde wel voorwaer
 Dat dese schans aldaer
 Noyt en ware begonnen!
 Want 't spel heb ick geroect, ¹⁾
 Maer den Geus seer verstocht,
 Die heeft het afgesponnen.

3.

Mijn vreucht verdwijnt, couragie loopt verloren,
 Maer siet het schijnt, ic bender toe gheboren;
 Ick heb den strick voor een ander gehangen,
 Maer nu ben ick daer selver in gevangen!
 Och wat sal ic gaen doen!
 't Hart sinct my in de schoen,
 Door angst ben ick verslagen!
 Elc roept met vollen crop:
 „De clapmuts moet haes-op!” ²⁾
 Wie duyvel sout verdragen?

¹⁾ Op touw gezet.

²⁾ De Spanjaard moet weg.

29. EEN LIEDJE VAN KOPPESTOK DEN VEERMAN.

A. J. SCHOOLEMAN.

Flink.

1. In naam van O-ran-je, doe o-pen de poort! De Wa-ter-geus ligt aan den

wal; De vloot-voogd der Geu-zen, hij maakt geen ac-coord Hij

vor-dert den Briel of—uw' val. Dit is het be-vel van Lu-

mey, op mijn eer En bur - gers, hier baat nu geen te - gen - stand meer, De

Wa - ter - geus komt om den Briel! De Wa - ter - geus komt om den Briel!

2.

De vloot is met vijfduizend koppen bemand,
 De mannen zijn kloek en vol vuur,
 Een oogenblik nog en zij stappen aan land,
 Zij wachten bericht binnen 't uur:
 Gij moogt dus niet dralen, doe open de poort!
 Dan nemen de Geuzen terstond zonder moord
 Bezit van de vesting den Briel!
 Bezit van de vesting den Briel!

3.

Hier dringt men naar buiten, daar schoolt men bijeen,
 En spreekt over Koppestoks last:
 „De stad in hun handen of anders den dood....”
 't Besluit tot het eerste staat vast.
 Maar nauwlijks is daarmee de veerman gevleid,
 Of Simonsz. de Rijk heeft de poort gerammeid
 En zoo kwam de Geus in den Briel.
 En zoo kwam de Geus in den Briel.

30. EEN TRIOMFANTELIJK LIED VAN DE ZILVERVLOOT.

J. P. HEIJE.

J. J. VIOTTA.

Opgewekt.

1. Heb je van de Zil - ve - ren Vloot wel ge - hoord De Zil - ve - ren Vloot van

Span - je? Die had er veel Spaansche matten aan boord En ap - pel - tjes van O -

ran - je; Piet - Hein, Piet - Hein, Piet - Hein, zijn naam is klein Zijn

da-den bennen groot, Zijn da-den bennen groot Die heeft ge - wonnen de Zil-ve-ren

Vloot Die heeft ge - won - nen de Zil - ver Vloot!

2.

Zei toen niet Piet Hein met een aalwaerig ¹⁾ woord:

„Wel, jongetjes van Oranje,
„Kom klim 'reis aan dit en dat Spaansche boord
„En rol me die mat van Spanje!”

Piet Hein, Piet Hein,
Piet Hein, zijn naam is klein,
Zijn daden bennen groot
Die heeft gewonnen de Zilveren Vloot!

3.

Klommen niet de jongens als katten in 't want
En vochten ze niet als leeuwen?

Ze sloegen de Spanjers wel duchtig te schand
Tot in Spanje klonk hun schreeuwen.

Piet Hein, Piet Hein,
Piet Hein, zijn naam is klein,
Zijn daden bennen groot
Die heeft gewonnen de Zilveren Vloot!

4.

Kwam er nu nog eenmaal zoo'n Zilveren Vloot,
Zeg, zou jelui nòg zoo kloppen?
Of zoudt gij u veilig en buiten schoot
Maar stil in je hangmat stoppen?

„Wel, Hollands bloed
„Heeft nog wel moed!
„Al bennen we niet groot
„We zouden nòg winnen een Zilveren Vloot!”

¹⁾ HEIJE, zelf vatte dit woord op in den zin van: ernstig, eenvoudig. Inderdaad beteekende het vroeger: overmoedig, dartel of knorrig.

31. G'LIJCK DEN GROOTSTEN RAPSACK.

(VALERIUS' „GEDENCK-CLANCK”).

Krachtig.

1. G'lijck den grootsten rap-sack, Vloot den Speck ¹⁾ verbaest, Als een wind die blaest,

Siet hem met zijn knapsack Loopen in-der haest Als een hond die raest. ²⁾ O ghij stad van

Leij-den! Dit stuck bemerck En laet toch ver-breij-den Gods won-der-werck.

2. De Bourgoensche vanen
Vlogen op de vlucht,
Met een groot gerucht
En de Castiljaenen
Waren oock vol sucht ³⁾
En geheel beducht
Door de hooge stromen
En menig man
Die sij sagen komen
Dick krielen aen.

3. Wilt Gods eer verbreijen
Die nu klein en groot
Vrij maectt van de doot
En naer droevig schreijen
U dus sent in noot
Overvloedig broot.
Lof dan, prijs en eere
Moet sijn geseijt
God ons aller Heere
In eeuwigheyt.

¹⁾ De Spanjaard.

²⁾ Dolle hond.

³⁾ Ziekte.

32. DE RUYTER.

J. P. HEIJE.

J. J. VIOTTA.

Bedaard en met vrije voordracht.

1. Ik zing er al van een Ruyter koen, Maar niet van een rui-ter te paard; Toch was — hij wel En-gel-sche dravers te gauw, Hij maak - te wel Fransche ver - vaard — — — — — Hij maak - te wel Fran - sche ver - vaard.

2.

Hij reed er al op zijn houten ros
De Zee in een ommezien rond,
En Landen en Stranden ze beefden voor 't ros,
Als 't brieschte met koperen mond.

3.

En wie maar niet snel ter zijde sprong,
En wie voor Oud-Holland niet boog,
Dien sloeg er dat ros met zijn hoef, dat het bloed
Uit neus en ooren hem vloog.

4.

Toen was nog ons Land zoo stout en vrij,
Toen was het zoo krachtig en groot:
Maar 't ros werd al zachtjes vernageld en oud;
De Ruyter, de Ruyter was dood!

5.

Och Vlissinger Michiel, Ruyter koen,
We pantseren nu wel ons paard;
Maar wanneer zal 't draven en brieschen op zee,
Als toen Gij er ruiter op waart?

33. EEN DRAAIERSJONGEN.

A. L. DE ROP.

R. HOL.

Zeer opgewekt.

1. In een blauw ge-rui-ten kiel Draai-de hij aan 't groo-te wiel Den
gan - - - - - schen dag, Maar Mi-chiel-tjes jon-gens hart Leed on -
dra-ge-lij-ke smart, a - - Ach, a - - Ach, a - Ach, a - - Ach!

2.

Als matroosje vlug en net,
Heeft hij voet aan boord gezet,
Dat hoorde zoo,
Naar Oostinje, naar de West!
Jongens, dat ging opperbest,
Hojo, hojo, hojo, hojo!

3.

Daar staat Hollands Admiraal,
Nu een man van vuur en staal,
De schrik der zee,
't Is een ruiter naar den aard,
Glorierijk zit hij te paard,
Hoezee, hoezee, hoezee, hoezee!

34. AL IS ONS PRINSJE NOG ZOO KLEIN.

59

Zeer opgewekt.

1. Al is er ons prins - - je nog zoo klein En hoe - zee! Al
 2. Nu zijn de Fran - schen van de vloer En hoe - zee! On-ze

e - ven-wel zal hij stad - hou - der zijn En hoe - zee! Al
 lie - - - ve Prins komt aan het roer En hoe - zee! Nu

buigt de stam en al kraakt het riet, Al e - venwel treurt O - ran - je niet Vi -
 dan - sen wij weer hand aan hand Voor 't ou - de lie - - - ve va - derland Vi -

vat O - ran - je, hoe - zee! Vi - vat O - ran - je, hoe - zee!
 vat O - ran - je, hoe - zee! Vi - vat O - ran - je, hoe - zee!

35. HIER KOMT PAUL JONES AAN.

Niet te snel.

1. Hier komt Pau - wel Jo - nes aan, 't Is zoo'n aar - dig vent - - je! Zijn
 2. Hier komt Pau - wel Jo - nes aan, 't Is zoo'n aar - dig vent - - je! Een
 3. Hier komt Pau - wel Jo - nes aan, 't Is zoo'n aar - dig vent - - je! Het

schip is na de grond gegaan, Op een Engelsch ent - je!
 ge - bo - ren A - me - ri - kaan, Gantsch geen Engelsch vent - je! } Hadden wij hem hier,
 doet zoo vee - le hel - dendaen Tot wel - stant van zijn vrint - je!

hadden zij hem daar, Hij wist het te pro - bee - ren, For - tuin kan anders kee - ren.

¹⁾ Het schip van den Amerikaanschen kaperkapitein PAUL JONES was in Oct. 1779 in een strijd met de Engelschen bij kaap Landsend (Engelsch entje) gezonken. Hij heesch toen zijne vlag aan boord van het veroverde schip *Serapis* en liep met zijn smaldeel Texel binnen.

J. P. HEIJE.

J. P. HEIJE.

Matig.

1. Schildwacht-je, wend je hoofd zoo niet: 't Is O-ran-je, 't blijft O-ran-je!

't Is O-ran-je, 't blijft O-ran-je! Of je nu schik hebt of ver-driet,

Toch is 't O-ran-je, dat je ziet: — 't Is O-ran-je, 't blijft O-ran-je,

't Is O-ran-je, 't blijft O-ran-je, 't Is O-ran-je bo-ven!

2. Zij 't wat verbleekt in achttien jaar,
 't Is Oranje, 't blijft Oranje!
 't Heeft toch nog glans genoeg, 't is raar,
 Dat het je haast verblindt, niet waar?
 't Is Oranje, 't blijft Oranje,
 't Is Oranje boven!

3. Wil je mijn kop? Grijp dan maar aan!
 Toch Oranje, toch Oranje
 Zal op mijn hoedje blijven staan,
 Of je mijn hoofd al af moogt slaan:
 Toch Oranje, toch Oranje,
 Toch Oranje boven!

37. PATRIOTTEN-LIED.

Rustig.

1. Wat zul - len on - ze pa - tri - ot - jes e - - ten, Als

mf

zij in 't le - ger zijn? Een kiek - ske aan 't spit ge -

ste - - ken, Dat zul - len on - ze pa - tri - ot - jes e - - - ten. Ka - pi -

tein, lui - te - nant, Vaan - de - rig, ser - geant, Tam - - boer, kor - po - raal Pa - tri -

ot - jes al - te - maal, Ka - me - ra - - - - den, ka - me - ra - - - - den.

2.

Wat zullen onze patriotjes drinken,
 Als zij in 't leger zijn?
 Den wijn uit zilver pinten,
 Dat zullen onze patriotjes drinken.
 Kapitein, luitenant,
 Vaanderig, sergeant,
 Tamboer, korporaal,
 Patriotjes allemaal,
 Kameraden, kameraden.

3.

Waarop zullen onze patriotjes slapen?
 Als zij in 't leger zijn?
 Op een bed met schoone lakens,
 Daarop zullen onze patriotjes slapen.
 Kapitein, luitenant,
 Vaanderig, sergeant,
 Tamboer, korporaal,
 Patriotjes allemaal,
 Kameraden, kameraden.

4.

Waarmee zullen onze patriotjes schieten,
 Als zij in 't leger zijn?
 Met een kanon met vier wieltjes,
 Daarmee zullen onze patriotjes schieten.
 Kapitein, luitenant,
 Vaanderig, sergeant,
 Tamboer, korporaal,
 Patriotjes allemaal,
 Kameraden, kameraden.

38. HET LIED VAN CHASSÉ.

C. P. E. ROBIDÉ VAN DER AA.

Zeer opgewekt

1. Wie praat aan 't hoofd der hel - denstoet? Chas - sé! Wie heeft ge - wro - ken

Hollandsch bloed? Chas - sé! Wie spreekt uit monden van metaal De Trompen en de

Rui - ter's taal? Chas - sé, Chas - sé, Chas - sé! Chas - sé, Chas - sé, Chas - sé!

2.

Oud Neêrland zijt gij dier en waard Chassé!
 Uw heldenroem klinkt luide op aard, Chassé!
 Voor u rijst onze zegenbeê,
 Wij zingen met het leger meê:
 Vivat, Papa Chassé! (*bis*).

39. MIJN TIJT GAET WECH.

(DEVoot ENDE PROFITELYCK BOECXKEN).

Zeer rustig.

1. Mijn tijt gaet wech en ic daer met; Mijn
le - ven en mach niet due - - - ren, Ic wil mi kee - ren on - be - let Ic
wil mi kee - ren on - be - let Van al - le cre - - a - tu - - - - ren.

2. Ende allen dinghen ledich staen, ¹⁾
Dat mi van God mach keeren,
Mijns selfs altijd te buten gaen ²⁾ (*bis*)
Al doer ³⁾ die minne ons heeren.

3. Het herte mach wel vrolic zijn,
Ten derf hem niet versaghen: ⁴⁾
Al is hem liden somtijds pijn, (*bis*)
God salt hem helpen draghen.

4. Nu laet ons dan een cort termijn
Doer Gode gaarne liden,
Want ten sal toch niet lange sijn, (*bis*)
Wi mogen wel loeflijke striden.

¹⁾ Zich afkeeren van alle dingen.
behoeft niet bevreesd te zijn.

²⁾ Afstand doen van mijn eigen wil en lust.

³⁾ Om.

⁴⁾ Het

40. IC HEB GHEJAECHT MIJN LEVEN LANC.

PATER BRUGMAN.

Zeer gedragen.

1. Ic heb ghe - - jaecht mijn le - ven lanc Al om een

p *met uitdrukking.*

The first system of the musical score is in 3/4 time. The vocal line (treble clef) begins with a half note 'Ic', followed by a quarter note 'heb', a half note 'ghe - -', a quarter note 'jaecht', a half note 'mijn', a quarter note 'le -', a half note 'ven', a quarter note 'lanc', a half note 'Al', and a quarter note 'om een'. The piano accompaniment (grand staff) starts with a piano (*p*) dynamic and a tempo marking *met uitdrukking.* The right hand (treble clef) plays a series of chords and single notes, while the left hand (bass clef) provides a simple harmonic accompaniment.

jone — frou scho - ne, Die al - re - soet - ste wijn-gaert - ranc Al

The second system continues the melody. The vocal line starts with a half note 'jone —', followed by a quarter note 'frou', a half note 'scho - ne,', a quarter note 'Die', a half note 'al -', a quarter note 're -', a half note 'soet -', a quarter note 'ste', a half note 'wijn-gaert -', a quarter note 'ranc', and a half note 'Al'. The piano accompaniment continues with similar harmonic support.

in des he - - mels tro - ne.¹⁾ Mit en - ghe - len is si om be -

The third system concludes the phrase. The vocal line begins with a half note 'in des', followed by a quarter note 'he - -', a half note 'mels', a quarter note 'tro -', a half note 'ne.¹⁾', a quarter note 'Mit', a half note 'en -', a quarter note 'ghe -', a half note 'len', a quarter note 'is', a half note 'si', a quarter note 'om', and a half note 'be -'. The piano accompaniment provides the final harmonic context.

set, Ic en can daer niet bi co - men, Mijn son-den heb-bent

mi be - - let Des ic mi mach be - - droe - - - ven.

2.

Ick bin verdooft op deser jacht,
 Die werelt heeft mi ghelogen; ²⁾
 Ghenoechte heb ic seer gheacht
 In wanen bin ic bedroghen.
 Rijckheit ende lof hebbic ghemint
 Ende idelheit uutvercoren,
 In 't jaghen ben ic dus verblint,
 Den wech heb ic verloren.

3.

O Jesu heer, nu biddic di
 Uut al mijns herten gronde:
 Van sonden wilt mi maken vri
 Dats nu ende tallen stonden!
 Doet mi die pure moeder dijn
 Mit suverheit aenschouwen,
 Door haer wilt mijns ghenadich zijn!
 Ic wil haer dienen mit trouwen.

¹⁾ De hoogste hemel.

²⁾ Bedrogen.

41. DIE ALDER SOETSTE JESUS.

(DEVOOT ENDE PROFITELYCK BOECXKEN).

Innig en niet te snel.

1. Die al-der soet-ste Je - - sus, Die al-der miltste heer, Hi
 mint die reyne maechden Die maechden al - so seer Ende siet van den he - mel uyt, Hoe
 su - ver - lijc dat si is ge - daen, ¹⁾ Sijn ut - ver - co - ren bruyt.

2. Hi sprac: „verblijt u maghet,
 „Edel roose root,
 „Om u heb ick gheleden
 „Den bitterlijcken doot;
 „Des danct mi tot alder tijt,
 „Keert u tot mi in alle uwe noot,
 „Ic sal u maken verblijt.”

3. „Ic liet mi om uwer minnen
 „Aent hout des cruycen slaen,
 „Dus wilt met bliden sinnen
 „Doer mi ²⁾ dat cruyce ontfaen,
 „Ende draghen blijdelijc,
 „So sal ick u hier nae vriendelijc
 „Ontfaen al in mijns Vaders rijc.”

4. „Boven alle heylighen
 „Die daer zijn inden troon, ³⁾
 „So vercrighen daer die maechden
 „Een sonderlinghen loon,
 „Ende singhen eenen nieuwen sanck
 „Ende elcken voetstap dien sy inden hemel treen
 „Gheeft eenen soeten clanck.”

¹⁾ Hoe schoon van gedaante.

²⁾ Om mij.

³⁾ Hemel.

42. ADIEU NATUERLIJCK LEVEN MIJN.

69

(DEVOOT ENDE PROFITELYCK BOECKKEN).

Zeer gedragen.

p

1. Adieu! na-tuer - lijck ¹⁾ le - ven mijn, Adieu! solaes ²⁾ ende al-le mijn vreucht, A -
 2. „A-dieu” is een on-troost-lijk wcert, Ghevoe-le ick wel in mi - nen moet³⁾, „A -

p

dieu! het moet ghescey - den sijn Van al dat ghe-ne dat nu mijn herte verheucht! Mi en
 dieu” ghi hebt mijn her-te verstoert, Och sceyden ghi my treu - ren doet; Ic

sal niet bli - ven dan die deucht, Dat ic hier vinde wort mi ontogen: Jong-heyt, schoonheyt,
 ho-pe, ghi sult mi we-sen goet, Als ic hier na - maels sal verhoghen; Och — we - relt,

p

so - laes en - de al - le mijn vreucht — Wie dat u mint, hy wort be-droghen.
 valsch fe - nijn, al smaect ghi soet, Wie dat u mint, hi wort be-droghen.

p

¹⁾ Vleeschelijk.

²⁾ Genoegen.

³⁾ Gemoed.

43. ICK WIL MI GAEN VERTROOSTEN.

(DEVOOT ENDE PROFITELYCK BOECXKEN).

Rustig. Zeer eenvoudig voor te dragen.

1. Ick wil mi gaen ver - troos - - ten In Je - sus li - den groot, Al

hevet gestaen ten boos-ten, Het mocht noch werden goet; Al - om mijn sondich le-ven Ben

ick met druck be - vaen, Dat wil ick gaen be - ge - ven, O Je - su! siet mi aen!

2. Mijn suchten ende mijn kermen
Siet aen, ghenadich God!
Eylaes, wilt mijns ontfermen,
Al heb ick u ghebot
Versmaet tot menigher uren,
Ick wil mi beteren gaen;
Dit doet mijn herte trueren,
O Jesu! siet mi aen!

3. Den tijt heb ick verloren
Die ghi mi hebt verleent;
Nae u en wilde ick niet horen,
In sonden was ick versteent.
Seer traech ben ick tot deuchden,
Al heb ick goed vermaen;
Oorspronck der eewiger vreuchden,
O Jesu! siet mi aen!

44. VAN LIEFDEN COMT GROOT LIDEN.

(DEVOOT ENDE PROFITELYCK BOECXKEN).

Langzaam en innig.

p

1. Van lief-den comt groot li - - den En-de on-der wi-len groot leyt: Het

min-de die ma-get Ma - ri - - a Den Gods soon wel ge - meyt; 1) Si min-de hem seer, si

had-de hem lief, Als si hem sach in li - den Si en con-de ghe-rus-ten niet. —

2. Maria was in liden;
Si ghinc eenen droeven ghanc
Tot Hierusalem voer die poorte
Die si ontsloten vant;
Daer sach si comen haers herten lief,
Met eenen cruce gheladen
Als een verbannen dief. 2)

3. Met weenentlijcken oogen
Dat si hem ane sach;
„O my!” sprac si doen, „eylacen,
„Is dit den droeven dach,
„Die van my is gepropheteert,
„Dat myn hert soude doersniden
„Dat wreede bitter sweert!”

1) Blijmoedig.

2) Misdadiger.

45. 'T IS EEN DAGH VAN VROLIJKHEYDT.

(THEODOTUS).

Opgewekt maar niet snel.

1. 't Is een dagh van vro - lijk - heydt In 's Konings ghe - boor - te, Want he - den seer
 2. Als niet wort ghe - quetst een glas, Daer het licht gaet doo - re, G'loov' ick dat Ma -

wel be - reydt Ut des He - mels poor - te Is ghe - ko - men won - der - lijk
 ri - a was Reyn Maecht na en voo - - re Sa - ligh is dees kraemvrouw blij

Een kindt seer ghe - neu - ghe - lijk Na der Menschlijk - he - - den; Maer 't is on - uyt -
 Wiens ghe - slo - ten li - chaem vry Den Heer heeft ghe - dra - ghen, Sa - ligh die bor -

spre - ke - lijk En oock on - waer - dee - re - lijk Na sijn God - lijk - he - de.
 sten daer by Die Godt heeft ghe - soo - ghen bly In sijn jon - ghe da - ghen.

46. WAER IS DIE DOCHTER VAN SYOEN.

(THEODOTUS).

Kalm.

1. Waer is die doch - ter van Sy - - oen, Ick
 soud' haer bly - de ma - - - ken: Ick sou - - de haer een
 boot - schap doen Van al - soo groo - te sa - - - ken.

2. Als men de werelt al bescreef, ¹⁾
 Soo wert de Maghet moeder,
 Te Bethleem daer sy doen bleef ²⁾
 Van 't kint onsen behoeder.

3. Een glas, al ist dat schijnt daer door,
 T'en breekt niet van der sonnen:
 Soo heeft sy, maghet naer en voor,
 Dat salich kint ghewonnen.

4. Maria nam hem op den schoot,
 Sy cust' hem aenden monde:
 Die liefde hadde sy seer groot,
 Tot hem in alle stonde.

¹⁾ Volkstelling hield.

²⁾ Beviel.

47. DE BOODSCHAP VAN MARIA.

(LOOTENS EN FEYS).

Met fijne naïeve voordracht.

1. Er was een maag-det - je zui - ver en net, In Da-vids stad ge -

bo - ren. Het staat geschreven al in de wet, Van God was zij ver-

ko - ren. Zij bleef ten al - len ston - de Zuiver van al - - le zon -

Bewerking van FL. VAN DUYSE.

de. Zij is voor - waar Een spie-gel klaar ¹⁾ Voor u maag-den eer - baar.

2.

Den vijf en twintigsten van Maart
 Dees maagd oud dertien jaren,
 De Engel kwam met groot eerwaard
 Tot haar naar Gods behagen.
 Zij was verwonderd zeere,
 Dees edel maged teere,
 Als zij daar zag
 In klaar gewaad
 Gods engel voor haar staan.

3.

„O Maged, en verschrik zoo niet,
 „Gods kracht zal u bewaren,
 „Elisabeth uw nichte, ziet,
 „Was reeds boven haar jaren;
 „Zij heeft ook met verlangen
 „Zelfs ook een zoon ontvangen.
 „Gij zult certain
 „Zijn maged rein
 „En moeder Gods alleen.”

¹⁾ Helder.

48. NU ZIJT WELLEKOME JESU LIEVEN HEER.

(THEODOTUS).

Vriendelijk en rustig.

1. Nu zijt wel-le - ko - me, Je - su lie - ven Heer! Ghy komt van al - soo hooghe, van
al - soo veer. Nu zijt wel-le - ko - me van den hoo - ghen He - mel neer.

Zeer rustig.

Hier al in dit Aerdtrijck zijt ghy ghesien noyt meer. Ky - ri - e - leys.

The musical score is written for voice and piano. It features a treble and bass staff for the voice, and a grand staff (treble and bass) for the piano. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The score is divided into three systems. The first system contains the first line of the song. The second system contains the second line. The third system contains the third line and ends with a double bar line. Dynamics include *p* (piano) and *Zeer rustig* (very slow).

2. d'Herders op den velde hoorden een nieuw liedt
Dat Jesus was ghebooren, sy wisten 't niet:
Gaet aen gheender ¹⁾ straeten, en ghy sultet vinden klaer, ²⁾
Bethlem is de stede, daer 't is gheschiedt voorwaer.
Kyrieleys.

3. d'Heylighe drie Koon'ghen uyt soo verren landt,
Sy sochten onsen Heere met offerhandt:
Se~offerden ootmoedelijck Myrrh', Wieroock ende Goudt,
t'Eeren van dat Kinde dat alle dingh behoudt.
Kyrieleys.

¹⁾ Gene.

²⁾ Duidelijk.

49. DE NEDERIGE GEBOORTE.

(LOOTENS EN FEYS).

Zeer rustig.

1. Er is een kin - det - je ge - - bo - ren op d' aard', Er

is een kin - det - je ge - bo - ren op d' aard': 't Kwam op de aar - de voor

ons al - le - gaar, 't Kwam op de aar - de voor ons al - le - gaar.

2. 't Kwam op de aarde en 't had geen huis, *(bis)*
't Kwam op de aarde en 't droeg al zijn kruis. *(bis)*
3. Er is een kindetje geboren in 't strooi, *(bis)*
't Lag in een krebbetje gedekt met hooi. *(bis)*
4. 't Had twee schoon oogjes, zoo zwart als laget, ¹⁾ *(bis)*
Twee bleuzende kaakjes, dat stond hem zoo net. *(bis)*
5. 't Keek naar zijn moeder en 't lachte zoo snel, *(bis)*
't Kende de liefde zijns moeders zoo wel. *(bis)*
6. 't Kwam op de aarde voor ons allegaar *(bis)*
En 't wenscht ons een zalig nieuwejaar. *(bis)*

¹⁾ Git

50. K E R S - L I E D T.

(MEDEMBLICKE SCHARRE-ZOODJE).

Gedragen.

1. Komt, wilt u spoeden na Beth-le-hem, Hoort, als de vroe-de, ¹⁾ der

En - glen stem, Ver - voeght u me - de by 't soet ac - coort, 't Is

pays en vre-de dat men daer hoort. Nu is ver - dwe - nen de

duis - ter nacht, 't Licht is ver - sche - nen A - - dams ge - slacht. Een

dou-we neerdaelt die rou-we weghaelt, Siet een Jonghvroutwe heeft God be - paelt. ²⁾

2.

Den Heer der geesten van 's Hemels Hof,
 Leyt voor de beesten in dreck en stof,
 Die alle gaven en rijckdom geeft,
 Een Maegt moet laven, van koude beeft.
 Een Godt der vreuchden nu tranen schreyt,
 Om ons ondeughden in 't krebje leyt,
 Zijn handen zijn vast, ons banden onlast,
 Zijn Ziel te pande stelt desen gast.

3.

Komt, wilt beminnen den jongen Prins!
 Zijn sachte zinnen vergramt geensins,
 Begeeft u leden tot sijner eer,
 Zijn Wet en Zeden volgt meer en meer.
 Wilt u verkloecken dagh en nacht
 Om hem te soecken met al u kracht,
 Zijn paden zijn slecht, ³⁾ zijn reden ⁴⁾ oprecht,
 Al komt ghy spade, ghy wort sijn knecht.

¹⁾ Wijselijk.²⁾ In zich besloten.³⁾ Effen.⁴⁾ Woorden.

51. O KERSTNACHT, SCHOONER DAN DE DAGEN.

J. v. D. VONDEL.

Statig.

1. O Kers-nacht schoo - ner dan de dae - - gen, Hoe kan He -
 2. Hij pooght d'on - noos - le ²⁾ te ver - - nie - - len Door 'tmoor - den
 3. Be - druck - te Ra - chel, schort dit wae - - ren: Uw kin - ders

ro - des 'tlicht ver - drae - - gen Dat in uw dui - ster - nis - se
 van on - noos - le zie - - len En weckt een stad - en land - ge -
 ster - ven mar - te - lae - - ren En eers - te - lin - gen van het

blinckt En word ge - viert en aen - ge - be - - - den! Zijn hoogh - moed luis - tert
 schrey In Beth - le - hem en op den ac - - - ker En maeckt den geest van
 zaed Dat uit uw bloed be - gint te groei - - - en En heer - lijk tot Gods

na geen re - - - - - den ¹⁾ Hoe schel die in zijn oo - ren klinckt.
 Ra - chel wac - - - - - ker Die wae - ren gaet door beemd en wey....
 eer zal bloei - - - - - en En door geen wreedheid en ver - gaet.

cresc.

1) Toespraak.

2) Den onschuldige.

52. H A N S E L I J N.

81

(HORAE BELGICAE PARS II).

Niet te snel.

1. Doen Han-se-lijn o-ver der hei-de reet Hoe haes-tich wert hi ghe-

van-ghen! Hi wert al op een to-ren ghe-leit, Ghe-

boei-et wel al-soo stran-ge, so stran-ge.

<p>2. Ende dat verhoorde een meisje jonc,
Een meisje van seventien jaren,
Si ghinc al voor haer moeder staen,
Hei, daer nae al voor haer vader:</p> <p>3. „Och vader, sei si, vader van mijn,
„Mijn alderghenadichste here!
„Woudt ghi mi dese ghevanghen man gheven,
„De vrome lantsnechtjes ter eren?”</p> <p>4. „„Dese ghevanghen man crijcht ghi niet,
„„Want hi sal moeten sterven:
„„Hi isser van seven lantsheren verwesen ¹⁾
„„Alsoo veer in vreemde erven.””</p> <p>5. Het meisje liet backen twee wittebroots
Daer in twee scherpe vilen, [wegghen,
Si wierpse al in den toren, was hooch:
„Hei, lantsnechtje, wilt jou los vilen!”</p> | <p>6. Hi vijlde so menighen nacht en dach,
So menighen stouten uren,
Tot datter den toren ontsloten was;
Hei, men sach er noit lantsnecht truren!</p> <p>7. Si troc hem daer twee laersen an,
Daer toe twee scherpe sporen,
Si sette hem op haer vaders grau ros:
„Lantsnecht, geeft de moet niet verloren!”</p> <p>8. Doen hi ter halver weghe quam,
Hi keec so dicwils omme;
Hi dochter wel om den toren, was hooch,
Maer meer noch omt meiske was jonghe.</p> <p>9. „„Nu heb ic al de joncfrouwen lief
„„Al omme de wille van ene,
„„Si heeften behouden het leven van mijn,
„„Och, mochtic haren dienaer wesen!””</p> |
|--|---|

¹⁾ Veroordeeld.

53. HET DAGHET UYT DEN OOSTEN.

(ANTWERPSCH LIEDBOEK).

Zeer gebonden, droomerig en vloeiend voor te dragen.

p

1. Het da-ghet in den Oos-ten,

Het lich - - tet o - - - - ver - al; Hoe lut-tel weet

mijn lief - - - - ken Och waer ick he - nen - - - - sal! - -

2.

„Och warent al mijn vrienden
 „Dat mijn vianden sijn,
 „Ick voerde u uten lande,
 „Mijn lief, mijn minnekijn!”

3.

„Dats waer soudi mi voeren,
 „Stout ridder wel gemeyt?
 „Ic ligge in myns liefs armkens
 „Met grooter waerdicheyt!”

4.

„Ligdy in uws liefs armen?
 „Bilo! ghi en segt niet waer:
 „Gaet henen ter linde groene —
 „Verslegghen so leyt hi daer!”

5.

Tmeysken nam haren mantel
 Ende si ghinc eenen ganck
 Al totter linde groene
 Daer si den dooden vant.

6.

„Och, ligdy hier verslagghen,
 „Versmoort al in u bloet,
 „Dat heeft gedaen u roemen
 „Ende uwen hooghen moet!”

7.

„Och, ligdy hier verslagghen,
 „Die mi te troosten plach,
 „Wat hebby mi ghelaten?
 „So menighen droeven dach!”

8.

Tmeysken nam haren mantel
 Ende si ghinck eenen ganck
 Al voor haers vaders poorte,
 Die si ontsloten vant.

9.

„Och, is hier eenich heere
 „Oft eenich edel man,
 „Die mi mijnen dooden
 „Begraven helpen can?”

10.

Die heeren swegghen stille,
 Si en maecten gheen geluyt;
 Dat meysken keerde haer omme,
 Si ghinc al weenende ut.

11.

Si nam hem in haren armen,
 Si custe hem voor den mont,
 In eender corter wijlen
 Tot also menegher stont.

12.

Met sinen blancken swaerde
 Dat si die aerde opgroef,
 Met haer sneewitten armen
 Ten grave dat si hem droech.

13.

„Nu wil ick mi gaen begeven
 „In een cleyn cloosterkijn
 „Ende dragghen swarte wijlen ¹⁾
 „Ende worden een nonnekijn.”

14.

Met hare clare stemme
 Die misse dat si sanck,
 Met haer sneewitten handen
 Dat si dat belleken clanc.

¹⁾ Sluier.

54. VAN TWEE KONINGSKINDEREN.

(HORAE BELGICAE PARS II).

Rustig.

1. Het wa-ren twee conincs-kin - dren, Si

had-den mal-can-der so lief, Si con-den by-een niet

ko - - men: Het wa-ter was veel te diep.

2.

Wat stac si op? drie keersen
Drie keersen van twaelf in't pont,
Om daer mee te behouden
's Conincs sone, van jaren was jonc.

3.

Met een quam daer een besje,
Een oude venijnde bes
En die blies uit die keersen,
Daer verdronker dien jonghen helt.

4.

„Och, moeder, seidese, moeder!
 „Mijn hoofje doet mijnder soo wee,
 „Mocht icker een cort half uertje
 „Spanceren al langhes de see?”

5.

„Och, dochter, seidese, dochter!
 „Alleen en meucht ghi niet gaen,
 „Wect op uw joncste suster
 „En later die met u gaen.””

6.

„Mijn alderjoncste suster
 „Dat is also cleinen kint,
 „Si pluct maer al de roosjes
 „Die si in haer weghe vint.”

7.

„Si pluct maer al de roosjes
 „En die bladertjes laet si staen
 „Dan segghen maer alle de lieden:
 „Dat hebben coninckskinderen ghedaen!”

8.

De moeder ghinc nae de kerke,
 De dochter ghinc haren ganc,
 Si ginc maer also verre,
 Daer si haers vaders visscher vant.

9.

„Och visscher, seidese, visscher,
 „Mijns vaders visscherkijn!
 „Woudt ghi een weinich visschen,
 „’t Soud u wel ghelonet sijn.”

10.

Hi smeeet sijn net int water,
 De lootjens die ghinghen te gront,
 Hoe haest was daer ghevisschet
 Sconincs sone, van jaren was jonc!

11.

Wat troc si van haer hande?
 Een vingherlinc, ¹⁾ root van gout;
 „Houdt daer, mijns vaders visscher,
 „Daer isser den lone van jou.”

12.

Si nam hem in haer armen,
 Si custe hem voor sijn mont:
 „Och mondelinc, ²⁾ cost ghi spreken!
 „Och hertje, waertghijder ghesont!”

13.

Si nam hem in haer armen,
 Si spronk er mee in de see:
 „Adieu, mijn vader en moeder!
 „Van uw leven siet ghi mi niet meer!”

14.

„Adieu, mijn vader en moeder!
 „Mijn vriendekens alle ghelijc,
 „Adieu, mijn suster en broeder!
 „Ic vaerder nae ’t hemelrijc.”

¹⁾ Vingerring.

²⁾ mondelijc.

55. VAN HEER DANIELKEN.

(ANTWERPSCH LIEDBOEK).

Vertellend.

1. Wil - di ho - - ren een goet nieu liet? En dat sal ic ons

sin-gen: Wat heer Da-niel - ken is ge-schiet Al met Vrou Ve - nus min - ne.

2.

„Oorlof,” ¹⁾ sprac hi, „vrouwe waert!
 „Ende ic wil van u sceyden,
 „Ic wil gaen trecken te Romē,
 „Al in des paus gheleide.

3.

„Heer Daniel, wilt ghi orlof ontfaen?
 „Ic en wil u niet begeven;
 „Laet ons in die camer gaen,
 „Die hoochste minne pleghen.””

4.

„Dat en doe ic niet, vrouwe fier,
 „Mi dunct in alle minen sinne —
 „U ogen bernē, ²⁾ al waert een vier ³⁾ —
 „Mi dunct ghi zijt een duvelinne!”

5.

„Heer Daniel, wat ist dat ghi segt!
 „Ghi en dort u niet vermeten;
 „Comt ghi noch weder in den berch,
 „Dat woort en sal ic niet vergeten.””

6.

„Trouwe, neen ic, joncfrou stout!
 „Nu noch te geenē stonden
 „En peyse ic om dijnen rooden mont
 „Die en achte ic niet tot allen stonden.

7.

„Daniel, wilt ghi oorlof ontfaen,
 „Neemt oorlof aen die grijsen,
 „Werwaert dat ghi henen keert,
 „Onsen lof sult ghi altijt prisen.””

¹⁾ Vaarwel. (verlof tot heengaan).²⁾ Branden.³⁾ Als waren zij vuur.

8.

Hi nam een staf al in zijn hant,
 Ende hi streec te Romen binnen;
 „Nu biddic Maria die moeder Gods,
 „Dat ic den paus mach vinden!”

9.

Doen quam hi voor den paus ghegaen
 Voor onsen eerdschen vader:
 „Here, ic soude mi biechten geerne
 „Ende roepe op God genade.

10.

„Ic soude mi biechten seer bevreest
 „Met alle mijnen sinne:
 „Ic heb seven jaer in den berch gheweest
 „Met Vrou Venus die duyvelinne.”

11.

— „Hebdi seven jaer in den berch gheweest
 „Met Vrou Venus die duyvelinne?
 „So sult ghi bernen eewelijc
 „Al in die helsce pijn!”

12.

Die paus nam eenen drooghen stock
 Ende stack hem in die aerde beneven:
 — „Wanneer desen stock roosen draecht,
 „Dan sijn u sonden vergeven.”

13.

Vermaledijt moeten die pausen zijn,
 Die ons ter hellen driven,
 Si hebben Gode so menighe ziele ghenomen,
 Die wel behouden mochte bliven.

14.

Hi tooch te Ronsen op 't hooge huys
 Om drie zijnder suster kinder,
 Die nam hi al metter hant
 Ende leydesse bi Venus zijnder vriendinne.

15.

Al doen den derden dach omme quam,
 Dien drooghen stock droech roosen,
 Men sant ⁴⁾ bode ende wederbode
 Om heer Daniel te soeken.

16.

Doen hi voor den berch quam,
 Vrou Venus die quam hem teghen:
 „Segt mi, segt mi, Daniel fijn,
 „Hoe is die reyse gelegen?””

17.

— „Hoe nu die reyse gelegen is?
 „Daertoe is mi so leyde:
 „Die paus heeft mi sulcken troost gegeven,
 „Eewelic van God te zijn ghescheyden!”

18.

Si sette hem eenen stoel,
 Daerin so ghinck hi sitten,
 Si haelde hem eenen vergulden nap
 En wilde Danielken schincken.

19.

Hi en wilde eten noch drincken,
 Si wilde eenen raet versieren, ⁵⁾
 Hoe si in die camer soude comen
 Met seven camerieren.

20.

Maer doen si uter camer quam,
 Al lachende ende al spelende,
 Al hadde si eewelijck gespeelt,
 Heer Daniel die hadde gesweghen.

21.

Mer die dit liedeken eerstwerf sanck,
 Sijn herte lach hem in dolen; ⁶⁾
 Hi was liever in Venus bedwanck
 Dan in helsche scholen.

⁴⁾ Zond. ⁵⁾ Verzinnen. ⁶⁾ Dwaling.

56. DE DRIE RUITERTJES.

(ANTWERPSCH LIEDBOEK).

Een weinig vlug.

1. Ic stont op hoo - - gen ber - - - gen, Ic sach ter zee-waert

in: Ic sach een scheepken drij - - ven, Daer wa-ren drie ruy - ters

in Den ee-nen stont in mi-nen sin, Den ee-nen stont in mi-nen sin.

2.

Den alderjoncsten ruyter
 Die in dat scheepken was,
 Die scanc mi eens te drincken
 Den wijn ut een glas
 God loons hem die dat was. (*bis*)

3.

„Ick brenghet u, cleyn haveloos meysken,
 „Ghi zijt van haven bloot;
 „Om dat ghy een cleyn haveloos meysken zijt
 „Daer om ic u laten moet
 „Ghi en hebter ja gheen goet.” (*bis*)

4.

Ben ick een cleyn haveloos meysken,
 Ick en bens alleyne niet;
 In een cloosterken wil ic rijden,
 God loons hem diet mi riet
 Dat ic ut alle genoechten sciet. ¹⁾ (bis)

5.

„Och, joncfrou nonne, als ghy ten clooster gaet,
 „Ende als ghi wijnge ²⁾ ontfaet,
 „Hoe geerne soude ick weten,
 „Hoe u die nonnecleyder staen,
 „Als ghi in een clooster wilt gaen.” (bis)

6.

Mer doen si in dat clooster quam,
 Haer vader die was doot,
 Men vant in al mijns heren lant
 Geen rycker kint, ende was groot
 Ende niet van haven bloot. (bis)

7.

Den ruyter had so haest vernomen,
 Hi sprac: „sadelt mi myn peert!
 „Dat si int clooster is gecomen
 „Dat mynder herten so sere deert,
 „Het is mi wel rijdens weert.” (bis)

8.

Mer doen hi voor dat clooster quam,
 Hi clopte aen den rinc:
 „Waer is dat joncste nonneken,
 „Dat hier lest wijnge ontfinck?
 „Het is so schoonen kint.” (bis)

9.

„„Dat alderjoncste nonneken
 „„En mach niet comen ut:
 „„Si sit alhier besloten
 „„Ende si is Jesus bruyt,
 „„Si looft hem overluyt.”” (bis)

10.

Dat alderjoncste nonneken
 Ghinc voor den ruyter staen;
 Haer hayrken was afgescoren,
 Die minne was al ghedaen,
 Nonnecleederen had si aen. (bis)

11.

Ghi moecht wel thuisweert riden,
 Stout ruyter, ghi moecht wel gaen.
 Ghi moecht een ander verkiesen,
 Mijn minnen is al ghedaen;
 Ick hebbe een ander leven aenghegaen. ³⁾ (bis)

12.

Doen ic een cleyn haveloos meysken was,
 Doen stiet ghi mi metten voet,
 Om dat ic jonc ende arm was;
 Ic en hadde doen gheen spoet, ⁴⁾
 Stelt nu te vreden uwen moet! (bis)

¹⁾ Scheidde.

²⁾ Wijding.

³⁾ Aanvangen.

⁴⁾ Voorspoed (succes).

57. IN 'T SOETSTE VAN DEN MEYE.

(ANTWERPSCH LIEDBOEK).

1. In 't soet - ste van den mey - e, Al - daer ic quam ghe - gaen, So

The first system of the musical score is in G major (one sharp) and 6/8 time. It consists of a vocal melody line and a piano accompaniment. The vocal line starts with a quarter note G, followed by eighth notes A, B, and C, then a quarter note D, and ends with a half note E. The piano accompaniment features a steady eighth-note bass line and chords in the right hand.

diep in een val - ley - e Daer schoo - ne bloem - kens staen, Die

The second system continues the melody. The vocal line has a quarter note G, eighth notes A, B, and C, a quarter note D, and ends with a half note E. The piano accompaniment continues with similar rhythmic patterns, including some chordal textures in the right hand.

mey stont int say - soe - - ne,¹⁾ Ver - chiert aen el - cken cant, Ic

The third system concludes the piece. The vocal line features a quarter note G, eighth notes A, B, and C, a quarter note D, and ends with a half note E. The piano accompaniment provides harmonic support with chords and moving lines in both hands.

¹⁾ Bloei.

2.

Ic vantse daer alleynē,
 Si bont haer gheluwē ²⁾ hayr,
 Bi een claer fonteyne;
 Dus quam ick al neven haer.
 Als si mi wert gheware,
 Soo seere dat si verschoot! ³⁾
 Doen quam int openbare
 Haer liefde die si mi boot.

3.

Ic groettese vriendelijcke,
 Ic boot haer goeden dach,
 Doen dede si mi des gelijcke,
 Die mi troost geven mach.
 „Schoon lief, om een bede
 Dwelc reyn liefde prijst:
 „Dat ghi gheen dorperhede ⁴⁾
 „Mijn lichaem en bewijst.”

4.

„En wilt er niet af spreken!
 „Want u sal niet misschien,
 „Ter doot toe soude ict wreken,
 „Saghe ick u onghelije bien.”” ⁵⁾
 „Schoon lief, tot uwer scaden
 „Hebby mi gevonden hier:
 „Wi twee wi zijn verraden,
 „Ons vianden comen hier.

5.

„Al ut mijns vaders hove
 „Dat vol verraders staet....
 „Maria, tot uwen love,
 „Wilt ons nu gheven raet!”
 „Den raet die ic sal vinden
 „En is te mael niet goet:
 „Ic moet mijn leven eynden
 „Ende storten mijn roode bloet.

6.

„Schoon lief, om uwen wille
 „So wil ic sterven den doot;
 „Die verraders swijghen stille,
 „Si zijn mijn overhoot. ⁶⁾
 „Ic wilse gaen bestormen
 „Ende maken groot gescal,
 „Mijn lichaem hoort den wormen,
 „Dwelc ic hem gheven zal.””

7.

Men ginck er stormen, striden,
 Haer lief die bleef daer doot.
 „Waer sal ic nu gaen oft riden?
 „Noyt vrou in meerder noot.”
 Si was van rou ghestorven,
 Wanneer si sach zijn bloet,
 Die strenghe doot verworven
 Door grooten teghenspoet.

²⁾ (Goud)geel.³⁾ Schrok.⁴⁾ Laagheid, gemeenheid.⁵⁾ Onrecht doen.⁶⁾ Te machtig.

58. DE NACHTEGAEL DIE SANC EEN LIET.

(NIEU AMSTELREDAMS LIEDBOECK).

Met vrije voordracht.

1. De nach - te - gael die sanc een liet, Dat leer - de ic; Ic heb - be

een ver - ho - len lief, Die vry - de ick En die wil ick niet lae - ten, Jae

lae - ten, Ick ho - pe noch een cort half nacht In mijns liefs arm — te sla - pen.

2. Die Moeder van den bedde spranc,
Ontstac haer licht,
Sy vant haer joncste Dochter op
Haer bedde nicht ¹⁾:
„Waer is sy nu gheganghen,
„Ja ganghen?
„Nu is mijn joncste Dochter wech
„Met een soo vreemden manne!”
3. „Hy en was my alsoo vreemde niet:
„Hy had my lief;
„Hy voerde my over die heyden,
„Hy misdede my niet;
„Hy voerde my over die heyden
„Ja heyden;
„Daer twee schoon liefkens tsamen gaen,
„Hoe noode ist dat sy scheyden.

4. „Daer twee goe liefkens tsamen aen
„Den danse gaen,
„Hoe vriendelic dat sy haer oochskens op
„Malcander slaen,
„Ghelijc der morghen sterre
„Ja sterre;
„Mijn harteken is van sulcker aert,
„Bruyn oochskens sie ic gaeren.
5. „Mijn herteken is veel wilder dan
„Een wilt conijn,
„Dat en mach niemant temmen dan
„Die liefste mijn;
„En dan die alderliefste mijn,
„Dat is soo fraeyen gheselle,
„Ja waren alle duyvels soo
„En ic voer in der helle.”

¹⁾ Het Hoogduitsche *nicht* (niet).

59. GHEQUETST BEN IC VAN BINNEN.

(HORAE BELGICAE PARS II).

Langzaam.

Ghe - quetst ben ic van bin - nen, Door - wont mijn hert so seer, Van

mf *espressivo.*

u - wer gan - scher min - nen Ghe - quetst so lanc so meer; Waer

ic mi wend, waer ic mi keer, Ic en can ghe-rus-ten dach noch nach-te, Waer ic mi

wend, waer ic mi keer Ghi sijt al - leen in mijn ghe - - dach - te.

60 ICK SEG ADIEU!

(ANTWERPSCH LIEDBOEK).

Langzaam en innig te zingen.

p

1. Ick seg a-dieu! Wy twee wi moe-ten

scey - - - den! Tot op een nieu So

wil ic troost ver - - bey - - - - den. Ic laet bi u dat

her - te mijn, Want waer ghi zigt daer sal ic zijn, Tsi

vreucht oft pijn Tsi vreucht oft pijn Al - toos sal ik u

vry ey gen ¹⁾ zijn.

2.

Mijns sins ghequel
 Dat doet mi dicwils treuren,
 Haer liefde rebel
 Die doet mi therte scheuren;
 Tseiden van u doet mi den noot,
 Ic blijf gewont, ic segt u bloot;
 Schoon bloeme minioot! ²⁾ (*bis*)
 U eygen blive ic tot inden doot.

3.

Ic dancke u lief,
 Reyn minnelic lief ghepresen,
 Voor alle grief
 So wilt mi doch ghenesen.
 Dese niders fel met haer fenijn
 Si hebben belet ons blide aenschijn,
 Op dit termijn ³⁾ (*bis*)
 Altoos sal ic u vry eygen zijn.

¹⁾ Dienaar.²⁾ Liefelijk.³⁾ Oogenblik.

61. EEN LIEDEKEN VAN DEN MEY.

(ANTWERPSCH LIEDBOEK).

Niet vlug.

p

1. Och lig - dy nu en slaept, — Mijn

ut-ver-co-ren bloe - - me! Och lig - - dy nu en slaept — In

u-wen eer - sten droo - - me! Ont-weet u, soe - - te lief, — Wilt

door u veyn-ster co - - men, Staet op, lief, wilt ont-faen — Den

mey met si - nen bloe - - men!

2.

— „Wat ruysschet daer aen die muer,
 „Dat mi myn ruste berovet?
 „Die mi tseyden maect suer
 „Die leyt hier op ghedooghe
 „In minen arm so vast,
 „Wi en connens niet ontslyten:
 „Mijn beddeken heeft sinen vollen last,
 „Plant uwen mey daer buyten!” —

3.

„O suyverlijke jeucht,
 „Wilt nu u rusten laten,
 „Doet op ¹⁾ dijn veynsterkijn
 „Ende coemt u lief ter spraken!
 „Al om te vinden troost
 „So ben ic hier tot u gecomen,
 „Staet op, lief, wilt ontfanen
 „Den mey met sinen bloemen!”

4.

— „Al stondy daer tot morgen,
 „Ic en sal u niet in laten,
 „Mijn boel leyt hier verborgen,
 „Ghi en condt mi niet vermaken;
 „Myn herteken op u niet en past
 „Noch op gheen spel van luyten,
 „Mijn beddeken heeft sinen vollen last,
 „Plant uwen mey daer buyten!” —

¹⁾ Open.

62. DE MINNEBODE.

(WILLEMS, OUDVLAEMSCHE LIEDEREN).

Een weinig vlug.

1. Daer was een sneeuw wit vo-gel-tje, Daer was een
2. „Wilt gy, mijn-heer, de bo-de zijn?” Wilt gy, mijn-

sneeuw- wit vo- gel- tje, Al op een ste-ken-do-ren - tje... Din don dai - ne
heer, de bo - de zijn? — „Mijn-heer, de bo-de wil ik zijn.” Din don dai - ne

Al op een ste-ken-do-ren - tje Din don don.
Mijn-heer de bo - de wil ik zijn Din don don.

3. Hy nam den brief in zijnen bek, *(bis)*
Hy vloog er mede over 't hek....
Din don daine
Hy vloog er mede over 't hek
Din don don.

4. Hy vloog er meê tot zijn liefs deur: *(bis)*
— „En slaepje of waekje, of zyt gij dood?” —
Din don daine
— „En slaepje of waekje, of zyt gij dood?” —
Din don don.

5. „'k En slape noch 'k en wake niet, *(bis)*
„Ik ben getrouwd al een half jaer....”
Din don daine
„Ik ben getrouwd al een half jaer.”
Din don don.

6. — „Zijt gy getrouwd al een half jaer? *(bis)*
„Het dochte my wel duizend jaer....” —
Din don daine
„Het dochte my wel duizend jaer.”
Din don don.

63. DAER SPRUYT EEN BOOM IN GHENEN DAL.

(HORAE BELGICAE PARS II).

Gedragen.

1. Daer spruyt een boom in ghenen dal Al bo-ven breet, be - ne - den smal, Al

bo-ven breet, be - ne - den smal, Daer op so rust die nach - - - te - gael.

2.

„Och, nachtegael, cleyn voghelkijn,
„Woudi daer minen bode sijn?”
— „Hoe soudic uwen bode sijn?
„Ic ben so cleinen vogelkijn.” —

3.

„Al sidi clein, ghi vlieghet snel,
„Ghi voert daer mine bootschap wel.”
Hi nam dat briefken in sinen mont,
Hi voeret al over dat groene wout.

4.

Hi gaf dat vensterken eenen stoot:
„Och, slaept ghi lief, of sijt ghi doot?”
— „Ic en slaper also vaste niet,
„Ic hoor al wat mijn lief bediet.”

5.

— „Uw lief ontbiet u goeden prijs,
„Hi wil gaen trouwen een ander wijf.”
„Wil hi gaen trouwen een ander wijf,
„So wil ic gaen trouwen een anderen man.”

6.

„So wil ic gaen trouwen een anderen man,
„Besien wiet eerst berouwen sal.
„Nu biddic God ende Onse Lieve Vrou,
„Dat het mijn liefken eerst berou!”

64. HET VIEL EENS HEMELS DOUWE.

(ANTWERPSCH LIEDBOEK).

Zeer rustig.

1. Het viel eens he-mels dou - - - we Voor mijn liefs ven - ster-

pp

This system contains the first line of the song. The vocal melody is in 6/8 time, starting with a quarter rest followed by a quarter note, then a half note, and ending with a quarter note. The piano accompaniment is in 6/8 time, starting with a quarter rest followed by a quarter note, then a half note, and ending with a quarter note. The piano part is marked *pp* (pianissimo).

kijn, Ic en weet geen schoonder vrou - - - we, Si staet int her - - te

This system contains the second line of the song. The vocal melody continues from the first line, starting with a quarter note, then a half note, and ending with a quarter note. The piano accompaniment continues from the first line, starting with a quarter note, then a half note, and ending with a quarter note.

mijn, Si hout mijn her-te be - van - gen, Twelck is so seer door-wont;

This system contains the third line of the song. The vocal melody continues from the second line, starting with a quarter note, then a half note, and ending with a quarter note. The piano accompaniment continues from the second line, starting with a quarter note, then a half note, and ending with a quarter note.

Mocht ic troost ont - fan - - ghen, So waer ic gansch ghe-sont.

2.

Ic wil den mey gaen houwen
 Voor myn liefs vensterkijn
 Ende scenken myn lief myn trouwe,
 Die alderliefste mijn
 Ende segghen: „lief, wilt comen
 Voor u cleyn vensterken staen,
 Ontfaet den mey met bloemen,
 Hi is so schoone ghedaen.”

3.

T meysken si was beraden,
 Si liet haer lief in,
 Heymelic al stille
 In een cleyn camerkynd;
 Daer laghen si twee verborghen
 Een corte wijle ende niet lanck,
 Die wachter opter mueren
 Hief op een liet, hi sanck:

4.

— „Och, isser yemant inne,
 „Die schaf hem balde van daen:
 „Ic sie den dach op dringhen,
 „Al in dat oosten opgaen;
 „Nu schaft u balde van henen,
 „Tot op een ander tijt,
 „Den tijt sal noch wel keeren
 „Dat ghi sult zijn verblijt.” —

65. RIJC GOD WIE SAL IC CLAGEN.

(ANTWERPSCH LIEDBOEK).

Langzaam.

1. Rijc ¹⁾ God wie sal ic cla-gen Dat hey-me-lijc lij - - den mijn! Mijn

f *espressivo.*

boel ²⁾ is mi ver - - ja-ghet, Schey-den is mi ge-wor-den pijn; Mijn

boel is mi ver - - ja-ghet, Sceyden is mi ge-wor-den cont, Dus

Bewerking van FL. VAN DUYSE.

¹⁾ Machtig.

²⁾ Liefje.

dra - ve ic o - ver gheen hey - de, Mijn her - te is mi seer ge - wont.

2.

Moet ic nu van haer sceyden,
 Dat doet mijnder herten so wee,
 Dus vaertse over gheen heyde,
 Tot dat icse wederomme sie.

Adieu, mijn alderliefste,
 Mijn herte blijft mi doorwont,
 Ic en mach altyt bi u niet wesen,
 Blijft ghi nu doch altyt ghesont!

3.

Een bitter cruyt is scheyden,
 Dat proeve ic wel nu ter tijt,
 Wie noyt van zijn liefken en scheyde,
 Hi en weet van geender pyn.
 Mijn liefken vaert over gheen heyde,
 Ic en mach bi haer niet zijn,
 Adieu, mijn alderliefste,
 Het moet nu gesceyden zijn!

66. VERLANGHEN GHI DOET MIJNDER HERTE PIJN.

(ANTWERPSCH LIEDBOEK).

Bevallig voor te dragen.

1. Ver - - lan - ghen ghi doet mijn-der her - te pijn Al om te we-ten,
 2. Ghe - - lijck die roo - se wast op den do - - - ren, Heb ick met

boel-ken, oft ick u ba - - de Om troost, om voet-sel, om me - - - de
 vreuch - den mijnen tijt ghe-leyt; Daer ic voor-maels was ut-ver-co - -

cijn; U lief - - de, lie - ve-ken, gaet mi te na-de. Ey - laes, ey-laes, ey-laes!
 ren, Certeyn, daer ist mi nu ont-seyt. Ey - laes, ey-laes, ey-laes! mijn

boelken, ay mi! Ey - laes het moet ge - schey - den zijn!
 her-te dat screyt! O doot, comt voor, rasch! niet en beyt!

67. IC HADDE EEN GESTADICH MINNEKEN.

105

(ANTWERPSCH LIEDBOEK).

Niet snel.

1. Ic had-de een ge-sta-dich min-ne-ken — Geen schoon-der die daer
 2. Hoe sou-de ic haer ver-ge-ten! Ic lig-ghe in swaer ver-
 3. O bit-ter - - lij-cke schey-den, Waer toe si-dy ghe-

leeft — Ver-co-ren in mijn sin-ne-ken, Van rouwe mijn her-te beeft; Want ¹⁾
 driet, Van drin-cken noch van e - - - ten Can ic ghe-voe-den niet. Ic
 maect! Die doot wil mi ver-bey - - - den Die al-soo bit-ter smaect. Het

si mi nu be-gheeft, Daer — om mach ic wel scri-ven Wan-
 weet wel hoe si hiet Die myn her-te-ken heeft be-van-ghen; Naer
 moet ghe-scey-den zijn! Schoon lief, staet mi te spra-ken, Ic

trou - - - we van al-le wi-ven, Want si een an-der heeft.
 haer staet al-le mijn ver-lan-ghen, Ic leve in swaer ver-driet.
 val - - - le in des-pe-ra-ten, Ic blive al in die pijn.

¹⁾ Omdat.

68. GHEPEYS, GHEPEYS, VOL VAN ENVIJEN.

(DE CASTELEIN).

Gedragen.

1. Ghe-peys, ghe-peys, ————— vol van en-vij--en Dwele
 2. Ghe-peys, hoe sou ————— ick dy niet ge-hin--gen! ³⁾ Ic

oorsprong zyt dat — me-nich treurt, Hoe quel-di mi ———
 moet, ey-laes, 't is — groo-te noot, Dat doen thien duy ———

— met fan-ta--sij--en, Mi dunct dat mi mijn — her--te scheurt!
 — sent vreemde din-ghen, Ons bey-den ghe-beurt, si weet al bloot. ⁴⁾

God gheve haer vreucht deur wient ghe-beurt, Al doet-se mi dees
 Wi drin-cken vreucht en droef-heyte groot, Bey-de ut for-tuy-nen

p

qua - le, Haer we - sen fier heeft mi be - coort Midts ¹⁾
scha - le; Door tswaer ghe-peyns van dit ex - ploot Therte

tco - leur van co - - ra - - le. Rascht u, ²⁾ ghi nach - te - - ga - le, Vliecht
sterft, al waert van sta - - le.

ut dat wil - - - - - de wout, Segt haer dit al - te - - ma - le En - de

groot - se mi duy - - - - - sent fout fout.

1) Door middel van.

2) Haast u.

3) Dulden.

4) Geheel en al.

69. DIE WINTER IS VERGANGHEN.

(HORAE BELGICAE PARS II).

Liefelijk.

1. Die win-ter is ver-gan-ghen, Ic sie des mei-en schijn, Ic
 2. Ic wil den mei gaen hou-wen Al in dat groe-ne gras En-de

sie die bloem-kens han-ghen, Des is mijn hert ver-blijt. So
 schen-ken mijn boel die trou-we, Die mi die lieve-ste was, En-de

ver aen ghe-nen da--le Daer ist ghe-noech-lic zijn, Daer
 bid-den dat si wil co--men Al voor haer ven-ster-ken staen Ende-ont-

sin-ghet die nach-te--ga-le Al-so me-nich wout-vo-gel-kijn.
 fan-ghen den mei met bloe-men, Hi is so wel-ghe--daen.

70. DE MINNE DIE IN MIJN HARTJE LEYT.

G. A. BREEROO.

Matig.

1. De Min-ne die in mijn hart-je leyt, Die sal niet eyn-den noch ster-ven, Al

♩. = ♩

schijntet dat ick door te-ghen-heyte Mijn Lief sal moe-ten der - - ven.

2.

Al reys ick te Landt en over Zee
En swerf in vreemde steden
Mijns liefs Beeltenis draech ick mee.
In mijn gheneegentheden.

3.

Al ben ick daer my veel jonst gheschiet,
Het buycht gheen van mijn crachten,
Maar als 't hart op mijn Lief eens siet,
Soo juyghen mijn ghedachten.

71. O ANGENIETJE.

J. J. STARTER.

Wiegelend.

1. O An - - ge - niet - je, Mijn ho - - nigh-biet - je, Mijn vro - lijckheid, mijn

vreughd, Fon - teyn van mijn ge - - neughd, Mijn soet - - ste sus - je, Mijn

hoogh - ste lus - je, Mijn al - - der-waert - ste goed, O Vrouw van mijn ge - -

moed, Hoe langh sult ghy U veyn - - sen noch voor my, — Daer

ick niet meer Soeck of be-geer Als uw ver-maeck of eer! —

2.

Ghy schijnt te schuwen
't Geneuchelijck huwen,
't Welck sulcken soeten saeck
Is en soo schoon vermaeck,
Dat alle de Geesten
Van menschen en beesten,
Jae, wat de son beschijnt,
Sich daer met vlijt toe pijnt. ¹⁾
Vliedt ghy hetgeen
Tot lust streckt yder een?
Daer al wat leeft
Sich toe begeeft
En zijn vermaeck in heeft?

3.

Denckt, dat de jaren
Dees geestige hayren,
Die ghy nu krult soo gaeu,
Haest sullen maecken graeu,
En dat dese leden
Soo geestigh besneden,
Dit bol, ²⁾ swack, ³⁾ jeughdigh lijf,
Sal worden krom en stijf;
En ghy sult dan
Alheel niet weten van
De soetigheyd
Daer elck van seyt,
Daer men u nu toe vleyt.

4.

Och, wilt u besinnen
En wederom minnen
Die u soo troulijck mient, ⁴⁾
Soo vierigh bidt en dient;
Soo sul-je, met kusjes
In vrolijke lusjes,
U dagen brengen deur
Niet wetend van getreur;
En word-je weêr
In 't end oud, sieck of teer,
Met alle vlijt
In uwe strijd
Worden gediend altijd.

¹⁾ Zich daar krachtig voor inspent.²⁾ Poezelig.³⁾ Tenger.⁴⁾ Liefheeft.

72. EEN RONDEN-DANS OM DE BRUYDT TE BEDDE TE DANSEN. ¹⁾

J. J. STARTER.

Rustig.

JONGMANS. Luch - ti - - ghe Maegh - - den! dat men u vraegh - - den,

Wat dat dit droe - - vigh treu - ren be - duidt, Ghy kondt wel

veyn - - sen, maer u ge - - peyn - - sen Sijn: wy wa - ren soo

¹⁾ Voordat een jonggetrouwd paar afscheid nam van de bruiloftsgasten, plachten de speelnooten van weerszijden in een kring om de bruid heen te dansen; de bruidegom mocht niet binnen den kring komen en moest nu trachten zijne bruid machtig te worden. Bij zulk een dans werd dit lied gezongen.

ga - - ren de Bruydt! - 't Sal noch wel ko - - men, Sit niet te

dro - - men, 't Sal noch wel ko - - men In 't leste be - sluyt.

2.

DOCHTERS.

Dit is wat bijsters! Scheldt ghy de Vrysters,
 Die doch de meeste vreughde broên?
 Twee van ons spelen, singen en quelen
 Soeter als twintigh Jongmans doen.
 Wat, dese vryers
 Sitten als snyers,
 Wat, dese vryers
 Die sijn niet groen!¹⁾

3.

JONGMANS.

Dit doet de donder! Is dit geen wonder
 Dat ons de meysjes quellen so?
 Laet ons eens singen, dansen en springen,
 Hippelen rondom als een vloo;
 Laet u geleyen,
 Meysjes! aen 't reyen,²⁾
 Laet u geleyen,
 Of doet ghy 't noô?

4.

DOCHTERS.

Weest niet verlegen van onsentwegen,
 Maer de Bruydt most met ons gacn.
 Bruydt, weest wat soetjes! rept doch u voetjes,
 Stelt u mee vroolijck op de baen.
 Nu Jongelingen dan,
 Wilt ge er wat singen van,
 Nu Jongelingen dan,
 Vangt het an.

5.

JONGMANS.

Nu dan eens rustigh, toont u wat lustigh,
 Vrolycke Bruydt, springht lustigh om,
 't Veynsen wild staken en u vermaken
 Met ons en uwen Bruydegom,
 Die u met kusjes
 Die u met lusjes,
 Die u met kusjes
 Heet wellekom.

¹⁾ Dartel, verliefd.²⁾ Dansen.

73. 'S NACHTS DOEN EEN BLAUW GESTARDE KLEED.

J. J. STARTER.

Matig.

1. 's Nachts doen een blauw ge-star-de kleet Bedeckten 't blauw ge-welf, Docht my, ick sagh een

kind dat kreet, En 't was Cu-pi-do self: Die sloegh vast sijn ghesicht omhoogh, En klapten in sijn

handen: „Ach! (seyd hy) ick wil mijn pijlen en mijn boogh Van stonden aen verbran - den.”

2. 't Wicht klaegden noch hoe langs hoe meer,
 De tranen borsten uyt,
 En rolden by sijn wangen neêr;
 Het maeckten een geluydt,
 Dat het alderhardste hart van steen
 Sou tranen moeten braken:
 „Ach! (seyd hy) wanneer sal ick het yeder een
 Te passe konnen maken?”
3. „Want, g'lijk die aen den wegh yet boud,
 Veel aenstoets lyden moet,
 Soo oock den selfden regel houd
 't Geen men in 't vrijen doet:
 Als d'een seyt jae, seydt d'ander neen,
 Elck pooght mijn lof t'ontschaken;
 Maer ick denck: hoe soud' ick het yeder een
 Te passe konnen maken?”

4. Ut was 't; midts schoot hy my een pijl,
 En hy teegh voort op reys,
 Hy lachten, dies ick inder ijl
 Hem peurden naer sijn vleys, ¹⁾
 Maer hy vloogh voor Sint Felten heen, ²⁾
 En liet mijn hart staen blaken.
 „Komt het dus (docht ick) dat ghy het yeder een
 Niet kont te passe maken?”

1) Hem te lijf ging.

2) Pakte zich weg.

74. 'K HEB VEEL NACHTEN LANG GHEWAECKT.

J. J. STARTER.

Niet snel.

1. 'k Heb veel nach-ten lang ghe-waeckt, Als een an-der hiel zijn rust,

Naer u soe-te gonst ge- haeckt, Dien ick hiel voor al mijn lust, Lief! ick was u

Die-naer immer, Mind my nu, o mind my nu, o mind my nu, Of mind my nimmer!

2.

Sterf ick door dees koorts der min,
 Daer uw hulp my mach genesen,
 Waer 't geen schand', dat ghy, Godin!
 D'orsaeck van mijn dood soudt wesen?
 Weest geen moorderesse immer,
 Mind my nu, o mind my nu, o mind my nu,
 Of mind my nimmer.

75. G E S A N G H.

J. J. STARTER.

Gaande.

1. Prin-ces-se die mijn siel ge-biedt, O, Vrou van mijn hart! Merckt op 't on-
 2. 't Sy wat ick doe, ick drinck, ick eet, Ick slaep of ick waeck, Ick denck niet
 3. Bij de-se ga-ven sijt ghy noch Heel braef ge-ma-nierd, Maer ach! uw

ly-de-lijk ver-driet En d'he-vi-ge smart Die ick om dy
 an-ders als met leet, Op u, o mijn ver-maeck! Uw fris-sche jeughd
 wree-de straf-heyd doch Dit al weer ont-ciert! Ach, lief! be-raedt

Ge-sta-digh ly, Erbarmt u doch eens o-ver my! Met such-ten en
 Uw wij-se deughd, Uw om-me-gang vol van ge-neughd, Uw tref-lij-cke
 U met-ter-daedt, Of seght my selfs wat my mis-staet; Waer-om, o Go-

kla-gen Ver-slijt ick mijn dagen, 't Is swaer te ver-dra-gen, Ge-looft het vry.
 ze-den, Uw vloeij-en-de re-den,¹⁾ Uw aer-dig-he-den En soe-te vreughd.
 din-ne, Vooghdes van mijn sin-nen, Ghy dus — mijn mip-ne Ge-heel ver-smaedt?

¹⁾ Woorden, taal.

76. MIJN LIEF IS AL MIJN VREUGD.

117

J. LUYKEN.

Een weinig snel.

1. Och Le - lia - na! och al mijn goet, Die mijn hart - jen
2. Schoo - ne, waar schuyl - je hier in 't groen? 'k Moet my la - ven

bran - den doet, Door uw lonk - jens Vol van vonkjens, Vonk - jens die van 't
met een zoen Voor de tip - jens Van uw lip - jens, Lip - jens die als

lod - der - - oog ¹⁾ Quet - zen als pijl - tjens van een boog.
ro - ze - - blaân Zijn met een zoe - te dauw be - - laân.

3.

't Rijzend zonnetjen gaat my voor,
Wenkt mijn lusjens op zijn spoor
Na te reppen
En te leppen
't Vochtjen van uw montjen zoet
Als hij 't van zijn Laura doet.

4.

Nu dan, mijn waarde, sla geluit!
Steek uw hoofd ten groenten uit; ²⁾
Met dit wachten
Mijn gedachten
Raken in een diep gepeins;
Lelienhalsjen, dat 's niet reins! ³⁾

¹⁾ Halfgesloten oog.

²⁾ Uit het groen.

³⁾ Dat is niet eerlijk, niet behoorlijk.

77. 'T HAESKEN.

Vlug.

1. Wil-len wij, wil-len wij 't Haesken ja-gen door de hei? Ja het haesken, gy en
3. Haesken bly, haesken vry Wil maar spe-len door de hei! 't Ja-ger-ken dat is ge-

ik-ke, Deur den din - ne, deur den dik-ke, 't Haesken wil-len wij ja - gen
vangen Deur heur schoone roo - de wangen; 't Meisken wil-de hem ja - gen

gaen, 't Haesken wil-len wij ja-gen gaen. Deur haesken, doo-de-lik haesken Deur
gaen, 't Meisken wil-de hem ja-gen gaen. Deur haesken, doo-de-lik haesken Deur

haesken door de hei. Deur haesken, doo-de-lik haes-ken Deur haesken door de
haesken door de hei. Deur haesken, doo-de-lik haes-ken Deur haesken door de

Fine.

hei. Wil - len wij, wil - len wij 't Haes-ken ja - gen door de hei.
 hei. Haes-ken bly, haes-ken vry, Wil maar spe - len door de hei.

2. 't Haesken bly, 't Haesken bly Kwam ge - loo-pen door de hei; On-der't groen ge-boomt ge-

ze-ten Wa-ren zij ge-heel ver - - ge-ten, Wat ze wil - den ja - gen gaen.

D. S. al fine.

Wat ze wil-den ja - gen gaen. Haesken vry haesken bly!

78. A F Z I J N.

J. P. HEIJE.

JOH. J. H. VERHULST.

Frisch.

1. Een scheepje zag ik va-ren, Het voer al naar den Oost... Och Liefste, weest ge-
 2. Een scheepje zag ik va-ren, Het voer al naar den Oost... Och Liefste, weest ge-

troost! Och liefste, weest ge-troost! Al zijn er zil-te ba-ren En he-mel-hoo-ge
 troost! Och liefste, weest ge-troost! Al zijn er hoo-ge ba-ren En klippen, scherp van

vloed En win-den niet te sus-sen... Geen zee de vlam kan blusschen Door
 kant En on-be-dwon-gen win-den... Daar is geen klip te vin-den Waar

trouwe min ge-voed, Geen zee de vlam kan blusschen Door trouwe min ge-voed.
 trouwe liefd' op strandt, Daar is geen klip te vin-den Waar trouwe liefd' op strandt.

79. TE KIELDRECHT.

121

(HORAE BELGICAE, PARS II).

Zeer opgewekt.

1. Te Kiel - drecht, te Kiel - drecht, Daer zyn de meis-kens koe - ne, Zy

vry - en tot den mid - der-nacht En sla - pen tot den noe - ne. Ik

maei, is dat niet fraei? En sla - pen tot den noe - - ne.

2. Als ze op staen, als ze op staen,
Dan kyken ze in de wolken;
Zy zeggen: wel hoe laet is 't al?
Myn koe staet ongemolken.
Ik maei, is dat niet fraei?
Myn koe staet ongemolken.
3. Als ze uitgaen, als ze uitgaen,
Komt haer de koster tegen:
„Wel koster, zeg hoe laet is 't al,
„Wat uer is 't daer geslegen?“
Ik maei, is dat niet fraei?
Wat uer is 't daer geslegen?

4. — „Het uer dat daer geslegen is,
„Dat kunt gy wel bemerken:
„De hoogmis is al lang gedaen
„En 't volk komt van der kerken.“ —
Ik maei, is dat niet fraei?
En 't volk komt van der kerken.
5. En als zy komen in de wei,
Zy zeggen: „koeiken blare! ¹⁾
„Ik ben hier met myn lieveken,
„En zal u dat niet varen?“ ²⁾
Ik maei, is dat niet fraei?
En zal u dat niet varen?

¹⁾ Koe met een witte vlek op het voorhoofd.

²⁾ Verschrikken.

80. HET KWEZELKEN.

(HORAE BELGICAE, PARS II).

Een weinig vlug.

1. „Zeg,

kwe-zel-ken, wil-de-gy dan-sen? Ik zal u ge-ven een ei." „Wel

neen ik," zei dat kwe-zel-ken, „Van dan-sen ben ik vry; 'k En

Bewerking van FL. VAN DUYSSE.

kan niet dan - sen 'k En mag niet dan - sen, Dansen is in onze

re - gel niet; Ba - gyntjes en kwe - zelkens dan - sen niet." —

2.

„Zeg, kwezelken, wildeggy dansen?
 „Ik zal u geven een koe.”
 — „Wel neen ik,” zei dat kwezelken,
 „Van dansen word ik te moe;
 „'k En kan niet dansen
 „'k En mag niet dansen,
 „Dansen is in onze regel niet;
 „Bagyntjes en kwezelkens dansen niet.” —

3.

„Zeg, kwezelken, wildeggy dansen?
 „Ik zal u geven een peerd.”
 — „Wel neen ik,” zei dat kwezelken,
 „'t En is my 't dansen niet weerd;
 „'k En kan niet dansen
 „'k En mag niet dansen,
 „Dansen is in onze regel niet;
 „Bagyntjes en kwezelkens dansen niet.” —

4.

„Zeg, kwezelken, wildeggy dansen?
 „Ik zal u geven een man.”
 — „Wel ja ik,” zei dat kwezelken,
 „'k Zal dansen al wat ik kan;
 „Ik kan wel dansen,
 „Ik mag wel dansen,
 „Dansen is in onze regel wel;
 „Bagyntjes en kwezelkens dansen wel.” —

81. DES WINTERS ALS HET REGHENT.

(HORAE BELGICAE, PARS II).

Luimig.

1. Des win- ters als het

The first system of the musical score. It features a vocal line in treble clef and a piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs). The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is 6/8. The vocal line begins with a whole rest followed by a quarter rest, then enters with the melody. The piano accompaniment provides a harmonic foundation with chords and moving lines in both hands.

re - ghent, Dan zijn de paet - jes diep, ja diep, Dan comt dat loo - ze

The second system of the musical score. The vocal line continues the melody with a series of eighth and sixteenth notes. The piano accompaniment continues with chords and moving lines, supporting the vocal melody. The lyrics are written below the vocal staff.

vis-scher-tjen Vis-schen al in - ne dat riet. Met si - ne rijf-stoc, met si - ne

The third system of the musical score. The vocal line concludes the phrase with a final note. The piano accompaniment provides a concluding harmonic support. The lyrics are written below the vocal staff.

Bewerking van FL. VAN DUYSE.

strijc-stoc, Met si - ne lap-sac, met si - ne cnap - - - sac, Met si - ne

lee-re, van dir-re dom dee - - - re, Met si-ne lee - re leers-jes aen.

2.

Dat looze molenarinnetje
 Ghinc in haer deurtjen staen, ja staen,
 Omdat dat aerdich visschertje
 Voor bi haer henen sou gaen.
 Met sine rijfstoc, met sine strijcestoc,
 Met sine lapsac, met sine cnapsac,
 Met sine leere, van dirre dom deere,
 Met sine leere leersjes aen.

3.

„Wat heb ic jou misdreven,
 „Wat heb ic jou misdaen, ja daen,
 „En dat ic niet met vreden
 „Voor bi jouw deurtje mach gaen
 „Met mine rijfstoc, met mine strijcestoc,
 „Met mine lapsac, met mine cnapsac,
 „Met mine leere, van dirre dom deere,
 „Met mine leere leersjes aen.”

4.

— „Ghi hebt mi niet misdreven,
 „Ghi hebt mi niet misdaen, ja daen,
 „Maer ghi moet mi drienael soenen,
 „Eer ghi van hier meucht gaen
 „Met uwe rijfstoc, met uwe strijcestoc,
 „Met uwe lapsac, met uwe cnapsac,
 „Met uwe leere, van dirre dom deere,
 „Met uwe leere leersjes aen.” —

82. MOETJE VAREN.

J. P. HEIJE.

JOH. J. H. VERHULST

Matig.

1. Daer ging er een meis - je langs den kant. Kan - ter - de,

Fine. Iets sneller.

kan-ter-de, Bui - ten - kant, Zoo aar-dig en naar de trant! — Moet-je

p

va - ren, moet - je va - ren? Rie - pen al - len lui - der - keels, Die er

bij mal-kan-der wa-ren, En zij fluis-ter-den: „wat êels!” Jol-man

schip-per, va-rens-gast Hiel-den 't jen-tig meis-je vast ————— Daar

2.

Daar ging er een meisje langs den kant,
 Kanterde, kanterde, Buitenkant,
 Zoo aardig en naar de trant!
 Janmaat zei: „mooi meisje! trek je
 Met me naar Oostinje meê?
 In mijn hangmat, snoepig bekje,
 Is er licht wel plaats voor twee!”
 't Meisje, kleurtjes op haar wang:
 Zei: „die reis is me te lang!”

REFREIN: Daar ging er een meisje, enz.

3.

Daar ging er een meisje langs den kant,
 Kanterde, kanterde, Buitenkant,
 Zoo aardig en naar de trant!
 „Zeg'reis, trantje, wil je varen?”
 Riep een jolman blij te moe:
 „Wees niet bang voor wind of baren,
 „'k Ga maar naar het Tolhuis toe!”
 't Meisje, plukkend aan haar schort,
 Zei: „die reis is me te kort!”

REFREIN: Daar ging er een meisje, enz.

4.

Daar ging er een meisje langs den kant,
 Kanterde, kanterde, Buitenkant,
 Zoo aardig en naar de trant!
 Maar een schipper op Enkhuizen
 Sprak: „mijn allerliefste meid!
 Zie je wel, hoe bij de sluizen
 Ginds mijn scheepje zeilreê leit?
 'k Wacht alleen een schippersvrouw!”
 En ze zei: „ik vaar met jou!”

REFREIN: Daar ging er een meisje, enz

83. DEJANIRA, ICK KENT, U WESEN.

P. C. HOOFT.

Een weinig statig.

1. Deja - ni - - ra, ick kent, ¹⁾ u we - - - sen Trotst des

he - - - mels go - - den hooch En u oo - - gen hooch ge -

pre - - sen Trot - - sen 't eeu - - - wich we - reld - - - ooch.

2.

Leliën en rosen tsamen
Op u wangen zijn gemengt
En u vlechten 't goud beschamen
Dat men uut Milanen brengt.

3.

Ick beken, 't zijn groote crachten,
Doch geen wonder dunckt het mijn,
Dat se niemand 't onder brachten,
Want se niet gewapent zijn.

4.

Ghij versuurt uwe manieren
Met u trots en hovaerdij,
Hoeveel d'ander gaven cieren,
Alsoo veel ontciereu sij.

¹⁾ Ik beken het.

84. ELCK PRIJS SIJN LIEF.

P. C. HOOFT.

Liefelijk.

1. Elck prijs zijn lief, nae hij se gis, Zijn luck ick niet be - -

nij - - - - e, Die ick be - min, ge - - bo - ren is Tot

's we - relts heer - schap - - pij - - - - e.

2.

Mijn geest van een gemeen ¹⁾ verstant
 Hem niet en laet becoren,
 De gene die mijn harte brant,
 't Is een princes geboren.

3.

Haer eedel en haer hooch gemoet
 Vertoont hem in haer wesen,
 't Geen haer ontsachtlijk ²⁾ minnen doet,
 Dat doet haer lieflijk ³⁾ vresen.

4.

In heusheit isse nemmermeer
 Van ymant t' overwinnen,
 Geen dinck en achtse boven eer,
 't Zijn princelijcke sinnen.

¹⁾ Gewoon.²⁾ Met ontzag.³⁾ Met liefde.

85. EEN NIEUW LIED VAN EEN MEISJEN EN EEN SCHIPPER.

A. C. W. STARING.

M. A. BRANDTS BUYS.

Luimig.

1. 't Was och-tend; een meis-je ging wand-len aan strand; Een boot-je dat

mp

vlag-de lei reê En straks was de vriend-lij - ke schipper ter hand, Die

sprak: „schoon kind wilt gij meê? — 't Is het reg-te ge - tij om te va - -

mf

ren, Nu de mor-gen-zon glanst op de ba - - - ren. Grijp moed, schoon

kind, en vaar meê! ——— Grijp moed, schoon kind, en vaar meê! ———

2.

Het meisje, met bosjes op voorhoofd en wang,
 Stond peinzend aan 't ruim van de zee;
 Daar klonk uit den hoogen een toovergezang,
 Daar murmelde 't zacht langs de reê:
 „Ga varen, lief kind, ga varen!
 „De morgenzon glanst op de baren;
 „Gij voert het geluk met u meê!” (*bis*)

3.

Maar tranen bedauwden een moederlijk oog:
 Het scheiden, het missen doet weê!
 En troostend begon weer de zang van omhoog,
 En blijder herhaalde de reê:
 „Laat varen 't jong paar! laat varen!
 „Gelijk van gemoed en van jaren,
 „Doorkruist het een veilige zee!” (*bis*)

4.

Wat deed nu het meisje? Het waagde de kans;
 En luid riep de schipper „hoezeel!”
 En de golfjes droegen met vrolijken dans
 Hun bootje van de effene reê.
 Blijf varen, jong paartje, blijf varen,
 Gewiegd op de hupplende baren,
 In 't zonlicht van voorspoed en vreê! (*bis*)

86. NAER OOSTLAND WILLEN WY RYDEN.

(HORAE BELGICAE, PARS II).

Een weinig vlug.

1. Naer Oost-land wil-len wy ry - - den, Naer Oost-land wil-len wy

meê, Al o - ver die groe - ne hei - den, Frisch o - ver die

hei - - den, Daer is - ser een be - te - re steê.

2. Als wy binnen Oostland komen,
 Al onder dat hooge huis fijn,
 Daer worden wy binnen gelaten,
 Frisch over die heiden,
 Zy heeten ons willekom zyn.

3. Ja, willekom moeten wy wezen,
 Zeer willekom moeten wy zyn,
 Daer zullen wy t'avond en morgen,
 Frisch over die heiden,
 Nog drinken den koelen wyn.

4. Wy drinken den wyn er uit schalen
 En 't bier ook zoo veel ons belieft;
 Daer is het zoo vrolyk te leven,
 Frisch over die heiden,
 Daer woont er myn zoete lief.

87. DRINCK - LIEDEKEN.

J. J. STARTER.

Frisch.

1. Dat men eens van drin - - cken spraeck', Sou dat

sijn soo vreem - - den saeck? Ick denck wel neen, of

't soo ge - - vil, Want al de gla - - sen staen hier stil.

2.

Dit sijn de tranen die Bacchus schreyt,
 Als hy (door het persen) scheydt
 Van de druyf, syn bolle moêr,
 Die in vaten herwaerts voer.

3.

Als dese traen ¹⁾ leyt daer sy hoort,
 Soo brengtse vreemde kluchten voort:
 Den een die praet, den ander springht,
 De derde soete deuntjes singht.

4.

Men sal noch t' avond een van driên,
 (Acht ick) van my sien gheschiên;
 Dus wysheyd! duyckt, ick ben u moê,
 Adieu! tot morgen ochtend toe.

¹⁾ Dit vocht.

88. DRINKLIED.

(HAERLEMSCHE SOMER-BLOEMPJES).

Zeer opgewekt.

1. Sa, sa, weest wac-ker, ghy vro-lijk-ke Luy! Schreumt niet voor kan-nen en
 gla-sen; Sta vast in de-se voch-ti-ge buy, Ick moet u al't sa-men gaen a-sen.¹⁾ Eerst
 met de-se fluyt²⁾ Heel suy-vertjes uyt, ³⁾ Tot wel-le-komst van de Ba-sen.

2.

Komt, schenckt eens, schencker, dit wederom vol,
 Soo mach het dees Droogh-hart ontfanghen,
 Sijn lijf dat is noch vreeselijck hol,
 Ay, laet hem niet langher verlanghen!
 Een ander die wacht
 En haect nae dees vracht,
 De buyck meent dat de keel is gehanghen.

3.

In sulcken storm verliest men geen hoofd,
 Ho! soo ist lustigh te vechten;
 Men wert wel van sijn sinnen berooft,
 Maer komen noch weder ten rechten;
 Al rolt men eens heen,
 Wy raecken beneen
 En blijven noch vrome krijghs-knechten.

¹⁾ Voorzien van, laven.²⁾ Hoog nauw glas.³⁾ Schoontjes leeg.

89. O NOACH, GOEDEN OUDEN HEER.

(CUPIDOOS SCHIGHJE).

Luimige voordracht.

1. O No-ach, goe-den ou-den Heer, Die bey de We-relds sacht, Ghy zijt ghe-gaen en

komt niet weer, 't Is noch al-soo het plach; Tot heuch-ge-nis van u, goet man, Soo

drinc-ken wy dat Nat Met fris-sche glaesjes uyt de kan, Wel vrolijk maer niet sat.

2. O edele goe Bacherach!
 O soete Pergemijn!
 O Avignack, o Frontignack!
 O soet Muskatenwijn!
 Den Rijnsch' die wint het boven al,
 Mijn vrient, ick secht recht uyt,
 Soo ick dan vrolijk wesen sal,
 Soo langht my eens een Fluyt. ¹⁾

3. O Wijn! du bist mijn troetelkint,
 Du bist mijn rechterhandt,
 Maer die dit al te veel bemint,
 Raeckt lichtelick in schandt.
 O Noach, goeden ouden Man,
 U wonderbaerlijck Nat,
 Veel wondere rancken ²⁾ rechtet an,
 Als men drinckt al te sat.

¹⁾ Hoog nauw glas.²⁾ Streken.

90. WEL IN DE PLANTAGIE.

J. P. HEIJE.

E. D. PIJZEL.

Zeer opgewekt.

The piano introduction is in 6/8 time, marked *mf*. It features a treble staff with a melodic line and a bass staff with a rhythmic accompaniment of chords. The melody begins with a quarter rest, followed by a series of eighth and sixteenth notes, ending with a flourish.

The first system of the song includes a vocal line and piano accompaniment. The vocal line starts with a quarter rest, followed by a melodic phrase. The piano accompaniment consists of chords in the bass and a melodic line in the treble. The lyrics are: 1. Wel in de Plan - ta - gie daar is er een kroeg Al; 2. Ik ben er te vo - ren zoo dik-wijls ge - gaan, Bij. The system ends with a double bar line and the word *Fine.*

The second system of the song continues the vocal and piano accompaniment. The vocal line continues the melody from the previous system. The piano accompaniment provides harmonic support with chords and a melodic line. The lyrics are: on - der de groe - ne boo - men, Daar drin - ken ze laat en daar drin - ken ze vroeg, Daar zon - ne - schijn en bij re - gen; Ik dronk er bij zit - ten, ik dronk er bij staen, Ik. The system ends with a double bar line.

dim. e poco rit. - - - - - *p a tempo*

drin-ken ze nooit haast je - ne-ver ge-noeg — Mijn lief zegt, ik mag er niet
kwam er wel som-tijds wat buis-jes¹⁾ van-daan... Mijn lief zegt, ze kan er niet

ko-men, Mijn lief zegt, ik mag er niet ko - men!
te-gen, Mijn lief zegt, ze kan er niet te - gen!

2. Ik
3. Ze

heeft mij een zoen van haar mond-je ver-zeid, (Haar wan-get-jes raak-ten aan't

¹⁾ Aangeschoten.

kleu - ren!) „Maar - mits je me niet in dat kroeg - je weêr leit!“ „Maar —

poco rit. — — — — — *a tempo*

mits je me niet in dat kroeg - je weêr leit!“ Waar-ach - tig, je kunt er op

ân, lie - ve meid, Nu zal het mij nooit weer ge - - beu - ren!- „Waar-

D. C. al fine.

ach-tig, je kunt er op ân, lie - ve meid, Nu zal het mij nooit weer ge - beu - ren!“-

91. DRINKLIED.

A. PELS.

Los en vrij

1. 'k Laat Lou - is zijn Fran-schen wijn, Laat hij ons dien van den Rijn;

The first system of the musical score is in G major (one sharp) and common time (C). It features a vocal melody on a single staff and a piano accompaniment on two staves. The piano part begins with a forte (f) dynamic. The lyrics are: "1. 'k Laat Lou - is zijn Fran-schen wijn, Laat hij ons dien van den Rijn;"

't Oks - hoofd met zijn nat Staat te kij - ken En moet wij - ken,

The second system continues the melody and accompaniment. The piano part includes dynamic markings of forte (f) and mezzo-forte (mf). The lyrics are: "'t Oks - hoofd met zijn nat Staat te kij - ken En moet wij - ken,"

't Oks - hoofd met zijn nat Staat en kijkt voor 't voe - der - vat. 1)

The third system concludes the first part of the song. The piano part features a crescendo leading to a final chord. The lyrics are: "'t Oks - hoofd met zijn nat Staat en kijkt voor 't voe - der - vat. 1)"

2. Wie dan d'een of d'ander plug 2)
Vindt er smaak in 't Fransche juch!
Een braaf Batavier
Zal 't eer houwen
Met het brouwen,
Een braaf Batavier
Houdt 'et met goed Hollands Bier.

3. Weg van hier dan, Fransman weg!
Wijl ik u mijn buik ontzeg,
Voort, voort, weg van hier!
Want jouw teugen
Niet en deugen.
Voort, voort, weg van hier
'k Hou 't met Rijnsen wijn en bier.

1) Groot wijnvat.

2) Ploert.

92. DRINKLIED.

(HAARLEMSCHE MEY-BLOEMKENS.)

Frisch.

1. Stap an, stap, an, stap an, recht na de kroeg, recht na de kroeg, den dorst zal ons ge-
 2. Schenck in, schenck in, schenck in de koe-le wijn, De koe-le wijn, tot elck van ons be-

mf

ley-en! Lac-key-en, vliegt voor uyt en doet ons tap-pen wijn! Son-
 schon-cken Wort van de gla-sen leegh te drin-cken tot den grondt, O

der't be-koor-lijk soet van sul-cke Me-de-cijn, Soo is den mensch En al-soo
 Heer-lijk le-vens-sap, soo smaecklijk, soo ge-sondt! Wy drincken ons met vreught Wy

is den mensch Van al-le vro-lijk-heydt ge-schey- - - - en.
 drinc-ken ons met vreught, Van daegh be-scheyd-lijk dron- - - - cken.

93. DRINKLIED.

141

(HAARLEMSCHE MEY-BLOEMKENS.)

Zeer opgewekt.

1. Als ick krijgh mijn be - min - de glaes - je, Toon ick my een
2. Niet soo soet, noch niet aen - ge - na - mer, Ju - pi - ter heeft

gees - tigh baes - je, Vrien - den doet ghe - - lijk als ick, Siet hoe ick my
geen be - qua - mer Go - den-dranck noch He - mel - spijs In zijn heer - lijk

aer - digh schick: Want ick lick't schoon - tjes in een oo - - gen - blick.
Pa - ra - dijs; tot be - wijs — — Om te sterc - ken mijn ad - vijs —

Schencker, schenckt den wijn voor dor - stigh Klaes - je, Want hy set me voet by't stick.
Tart ick al de goën in on - se Ka - mer ¹⁾ Eens te drinc - ken om den prijs.

¹⁾ N.l. rederijderskamer.

94. IO VIVAT.

1. I - - o vi - vat, I - - o vi - vat! Nos - - - tro - rum sa - ni -

mf

tas! Hoc est a - mo - ris po - - cu - lum, Do - lo - ris est anti -

do - - - tum! I - - o vi - vat, I - - o vi - vat! Nos - tro - rum sa - ni - tas!

2.

Io vivat! Io vivat!
 Nostrorum sanitas!
 Dum nihil est in poculo,
 Jam repleatur denuo,
 Io vivat! Io vivat!
 Nostrorum sanitas!

3.

Io vivat, Io vivat!
 Nostrorum sanitas!
 Nos jungit amicitia
 Et vinum praebet gaudia
 Io vivat, Io vivat!
 Nostrorum sanitas!

95. JUBELZANG.

143

C. R. LELYVELD.

M. W. PETRI.

Opgeweekt.

1. Wien lief - de voor ons corps bezielt, En wie zijn eer be - - doelt, In 't
 2. Het le - ve lang, het bloei - e voort, Het blijv' een vrienden - - band; Dan

trou - we hart een gloed be - hield, Dien gee - ne tij - - den koelt Die
 blijft de vreugd er aan het woord, Dan houdt er d'een - dracht stand. Lang

ju - belt lus - tig, ju - - belt luid Voor 't corps een vreug - de - zang, En
 le - ven Rec - tor en Se - naat! Dat niets hun eer ver - stoort, En

zingt met blij - de to - - nen uit: Ons Corps, het le - - ve lang!
 leev' zoo lang het Sticht be - staat, Ook zijn Stu - den - ten - corps!

96. VIRTUS CONCORDIA FIDES.

C. TH. VAN DEVENTER.

(LEIDSCH CORPSLIED).

F. W. VAN STYRUM.

Opgewekt.

1. Wat flon-kert gij fier op het don-ker flu-weel, Vijf pij-len ver-bon-den tot

een! Te za-men een machtig en krach-tig ge-heel, Zoo

broos en zoo zwak elk al-leen. Ja scherp kunt ge zijn, een vijf-

naag - li - ge klaauw! Waar hulp eischt uw Vorst en uw land, Maar —

oorlog of vre-de — steeds bind' u de band, De band van Deugd, Eendracht en Trouw!

2.

Ja, wèl moogt ge flonkren en slikkren zoo fier,
 Vijf pijlen vereend door dien band —
 Maar waakt voor uw zinspreuk zoo heilig en dier,
 Als eens voor uw vorst en uw land!
 Ja, toont u ook dan een vijfnaaglige klauw,
 Die zeker en schrikkelijk treft,
 Als ooit iemand de onreine handen verheft
 Tot smaad van Deugd, Eendracht en Trouw!

97. GRONINGSCH CORPS-LIED.

J. J. A. GOEVERNEUR.

L. A. DOKKUM.

Niet te langzaam.

1. Dat zwaard moet tij-den tar - ten, Die vijl zal tij-den staan, Die band om on-ze
2. Die naam moet im-mer du - ren, Die standaard im-mer staan, Wat on-ver-geet-lij-

mf

har - - ten Nog lang zijn kronkels slaan. Hoe ver uit-een-ge - dre - ven, Hoe
ke - u - - ren Zijn on - der hem ver - gaan! Wilt gij van me-nig we - ten, Wat

wijd van de-ze stad, Ver-eend zijn wij voor 't le - - ven Door't wachtwoord Vin-di -
tijd hij 't zaligst had? Hij zal het nooit ver - ge - - ten, 't Was hier in Vin-di -

cat! Ver - eend zijn wij voor 't le - - ven Door't wachtwoord Vin - di - - cat!
cat! Hij zal het nooit ver - ge - - ten, 't Was hier in Vin - di - - cat!

f *ff* *ritenuto.*

98. GAUDEAMUS IGITUR.

Een weinig breed.

1. Gau-de - a - mus i - - gi - tur, Ju - ve - nes dum su - - - - mus;

Post ju - cun - dam ju - ven - tu - tem, Post mo - les - tam se - nec - tu - tem

Nos ha - be - bit hu - - - - mus. Nos ha - be - bit hu - - - - mus.

2.

Vivat Academia!
 Vivant professores!
 Vivat membrum quodlibet!
 Vivant membra quaelibet!
 Vivant senatores!

3.

Vivant omnes virgines,
 Faciles, formosae!
 Vivant et mulieres,
 Studiosorum nutrices,
 Bonae, laboriosae!

4.

Pereat tristitia!
 Pereant osiores!
 Pereat diabolus!
 Patriae maledicus,
 Nec non irrisores!

99. DELFTSCH STUDENTENLIED.

Opgeweekt.

1. Stu-den-ten! zingt! zingt luid en blij van har-te, Een lied zij

't beeld van on-ze jon-ge kracht! De we-reld heeft nog niet door leed en

smar-te In ons ge-zang een wanklank aan-ge-bracht. Zingt al-len

luid! Het strekke ons ten ze-gen; 't Lied woont slechts dáár, waar 't goe-de wordt vol-

bracht, Hij, die zijn aard tot 't kwade voelt ge - ne - gen, Vindt geen ge-

zang, veel-eer een jam-mer-klacht! Hij, die zijn aard tot 't kwa- de voelt ge-

ne - - gen, Vindt geen ge - zang, veel-eer een jam - mer - klacht!

2.

Geniete elk die leeft en goed wil leven,
 Geniet de jeugd, den zang, het spel, den wijn,
 Ook zij het ons als schoonste plicht geven:
 Een ridder steeds voor elke vrouw te zijn.
 Komt, laten wij, bezielde door 't jonge leven,
 Met gullen lach en onvermengde vreugd,
 Ons zonder schroom der geestdrift overgeven,
 Slechts korten tijd duurt onze gulden jeugd.

100. REVEILLE.

Op de hei daar zal ik je don-dren, Op de hei daar don-der ik jou,

The first system of the musical score for '100. REVEILLE.' consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is written in a single staff with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The time signature is 6/8. The melody is simple and rhythmic, with lyrics 'Op de hei daar zal ik je don-dren, Op de hei daar don-der ik jou,'. The piano accompaniment is written in two staves (treble and bass clefs) with a key signature of one flat. It features a steady bass line and chords that support the vocal melody. The system ends with a double bar line and repeat dots.

Als je niet op-staat blijf je maar lig-gen, Maar de ge-vol-gen zijn dan voor jou.

The second system of the musical score continues the vocal line and piano accompaniment. The vocal line maintains the same 6/8 time signature and key signature. The lyrics are 'Als je niet op-staat blijf je maar lig-gen, Maar de ge-vol-gen zijn dan voor jou.' The piano accompaniment continues with similar harmonic support. The system concludes with a final double bar line.

101. S I G N A L E N.

I. (*Attaqueeren.*)

Voor-waarts nu, voor-waarts nu, Voor-waarts en flink op den vij-and los!

The musical score for the first section, 'Attaqueeren', is in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). The melody is written on a single treble staff, while the piano accompaniment is on grand staves (treble and bass). The melody consists of eighth and sixteenth notes, with a final cadence. The piano accompaniment features chords and single notes, with some measures containing rests.

II. (*Retireeren.*)

Gaat zoet-jes aan te-rug zoet-jes aan te-rug, Maar daarom toch nog niet ge-vlucht.

The musical score for the second section, 'Retireeren', is in 2/4 time with a key signature of one sharp. The melody is on a single treble staff, and the piano accompaniment is on grand staves. The melody uses a mix of eighth and sixteenth notes, with some measures featuring slurs. The piano accompaniment includes chords and single notes, with some measures having rests.

III. (*Rechts, links uit de flank.*)

Rechts uit de flank, flan-keur-tjes! Links uit de flank, flan-keur-tjes!

The musical score for the third section, 'Rechts, links uit de flank', is in 2/4 time with a key signature of one sharp. The melody is on a single treble staff, and the piano accompaniment is on grand staves. The melody features eighth and sixteenth notes, with some measures having slurs. The piano accompaniment consists of chords and single notes, with some measures containing rests.

102. 1^e K O M P A G N I E.

Wat vol - gen zal, gaat d' eer-ste kom - pag - nie maar aan;

The first system of the musical score. It features a vocal line in treble clef and a piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs). The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is common time (C). The vocal line begins with a half note G4, followed by quarter notes A4, Bb4, and C5, then a quarter rest, and continues with quarter notes D5, E5, F5, G5, A5, Bb5, and C6. The piano accompaniment starts with a half note G2 in the bass and a half note Bb3 in the treble, followed by various chords and single notes.

Die kom - pag - nie houdt zich dus nu ge-reed.

The second system of the musical score. It continues the vocal and piano parts. The vocal line has a half note G4, quarter notes A4, Bb4, and C5, a quarter rest, and then quarter notes D5, E5, F5, and G5. The piano accompaniment continues with similar harmonic support, including chords and moving lines in both hands.

The third system of the musical score. The vocal line continues with quarter notes G4, A4, Bb4, and C5, followed by quarter notes D5, E5, F5, and G5, and ends with a quarter rest. The piano accompaniment features more complex rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and concludes with a final chord in both hands.

103. 2^e K O M P A G N I E.

Musical score for the first system of the song "103. 2^e KOMPAGNIE." The system consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The lyrics are "Pas op, twee-de kom-pag-nie! U roept dit sig-naal, dus luis - tert goed!". The piano accompaniment is written in grand staff (treble and bass clefs) with the same key signature and time signature. It features a simple harmonic accompaniment with chords and single notes.

Pas op, twee-de kom-pag-nie! U roept dit sig-naal, dus luis - tert goed!

Musical score for the second system of the song "103. 2^e KOMPAGNIE." The system consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The lyrics are "Twee - de kom - pag - nie, weest vaar - dig op deez' roep!". The piano accompaniment is written in grand staff (treble and bass clefs) with the same key signature and time signature. It features a simple harmonic accompaniment with chords and single notes.

Twee - de kom - pag - nie, weest vaar - dig op deez' roep!

104. 3^e K O M P A G N I E.

Een, twee, drie! Dat is de naam van die kom - pag - nie, Die

The first system of the musical score. It features a vocal line in treble clef and a piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs). The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is common time (C). The vocal line begins with a quarter rest, followed by a half note 'Een', a quarter note 'twee', and a quarter note 'drie!'. The piano accompaniment starts with a half note in the bass and a half note in the treble, followed by a quarter rest.

op het sig - naal dat al - les is ge - reed... Drie is de naam van

The second system of the musical score. The vocal line continues with a half note 'op', a quarter note 'het', a quarter note 'sig - naal', a quarter rest, a half note 'dat', a quarter note 'al - les', a quarter note 'is', a quarter note 'ge - reed...', a quarter note 'Drie', a quarter note 'is', and a quarter note 'de naam van'. The piano accompaniment continues with a half note in the bass and a half note in the treble, followed by a quarter rest.

die kom - pag - nie ge - - - roe - pen op dit sig - naal.

The third system of the musical score. The vocal line continues with a half note 'die', a quarter note 'kom - pag - nie', a quarter rest, a half note 'ge - - - roe - pen', a quarter note 'op', a quarter note 'dit', a quarter note 'sig - naal.', and a quarter rest. The piano accompaniment continues with a half note in the bass and a half note in the treble, followed by a quarter rest.

105. 4^e K O M P A G N I E.

Dit bla - zen gaat die kom - pag - - nie maar aan Die

The first system of music is in G major (one sharp) and 6/8 time. It consists of a vocal melody and a piano accompaniment. The vocal line starts with a quarter note G, followed by eighth notes A, B, C, D, E, F, and ends with a quarter note G. The piano accompaniment features a simple harmonic pattern with chords and single notes in both hands.

vier tot cij - fer of num - mer heeft, De bra - ven van die kom-pag -

The second system continues the melody and accompaniment. The vocal line has eighth notes G, A, B, C, D, E, F, and a quarter note G. The piano accompaniment maintains the same harmonic structure.

nie zijn hier, Ge - - roe - pen op: een, twee, drie, vier.

The third system concludes the piece. The vocal line has a quarter note G, followed by eighth notes A, B, C, D, E, F, and ends with a quarter note G. The piano accompaniment features a final chord in both hands, marked with a double bar line.

106. 5^e K O M P A G N I E.

De af-dee-ling die ge-roe-pen wordt, Is die der ti-rail-leurs ge-naamd; Die

The first system of the musical score for '106. 5e KOMPAGNIE.' It features a vocal line in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The lyrics are 'De af-dee-ling die ge-roe-pen wordt, Is die der ti-rail-leurs ge-naamd; Die'. Below the vocal line is a piano accompaniment consisting of two staves, treble and bass clef, also in F# and C. The piano part includes chords and moving lines in both hands.

af - dee - ling schiet op dui - zend pas En al - tijd is het raak.

The second system of the musical score. The vocal line continues with the lyrics 'af - dee - ling schiet op dui - zend pas En al - tijd is het raak.' The piano accompaniment continues with chords and moving lines in both hands, ending with a double bar line.

107. MET GROOT VERLOF.

Marsch tempo.

1. A, a, a, dat gaat naar huis, hoe - ra! Jon-gens, zet je spuit ¹⁾ op zij,

spant er al - le zei - len bij, A, a, a, dat gaat naar huis, hoe - ra!

2.

E, e, e, wie trekt er met ons meê?
 Smijt de wapens aan den kant,
 Vlug den spekzak ²⁾ bij de hand,
 E, e, e, wie trekt er met ons meê?

3.

I, i, i, vooruit maar, één, twee, drie!
 Wij marcheeren, koppen op,
 Lustig, vroolijk, in galop,
 I, i, i, vooruit maar, één, twee, drie!

4.

Ha, ha, ha, ik ben bij huis, hoera!
 Jongens, reikt de broederhand,
 Goede reis naar 't vaderland,
 Ha, ha, ha, ik ben weer thuis, hoera!

Overgenomen uit den Liederen-Bundel »Voor Janmaat en Soldaat» bijeengebracht door H. C. C. CLOCKENER BROUSSON

¹⁾ Het soldatenwoord voor *geweer*.

²⁾ Witlinnen zak waarin de stukken der nitrusting worden geborgen, die de verlofganger medekrijgt

108. VELDZANG.

J. VAN ELSLAND.

Vlug marschtempo.

1. In't ge - weer! ie - der toont zich als een dap - pe - ren sol - daat! Sa,

The first system of the musical score. It features a vocal line in treble clef and a piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs). The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is common time (C). The vocal line begins with a quarter note G4, followed by a half note A4, and then a series of eighth notes. The piano accompaniment starts with a forte dynamic 'f' and includes chords and moving lines in both hands.

sa, mar - cheer, de trom des oor - - - logs slaat.

The second system of the musical score. It continues the vocal and piano parts from the first system. The vocal line has a half note G4, followed by a half note A4, and then a quarter note B4. The piano accompaniment continues with similar harmonic support.

Rouw douw douw douw douw douw Rouw douw douw douw douw douw!

The third system of the musical score. The vocal line consists of a series of quarter notes G4, A4, B4, and then rests. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth notes in the bass line and chords in the treble line, ending with a final flourish.

Steek nu har-pau-ken en veld-trom - pet - ten Ie - der wil zich in slag-

or - der zet - ten! Tran, tan - te - ran, tan, tran - tan - te - ran! Piek en

roer op de schoer, 1) Keer u slegts links en regts Tree in 't veld, als een moe - dig held!

2.

't Sa! aan 't slaan! lustig als getrouwe helden in 't gevegt,
 Sa! sa! val aan, stryd voor Vorst Karels regt!
 Sa, sa, sa, sa, sa, sa, tha, tha, tha, tha, tha, tha!
 Laat uw musket en granaten kraaken,
 Schut en mortier vuur en vlammen braaken
 Taf, taf, taf, taf, taf, paf, paf, paf, paf, paf!
 Hak al dood, klein en groot!
 Plonder uit, om den buit!
 Prins Eugene is voorheen getreên.

1) Schouder.

109. TE LAND EN TER ZEE.

J. P. HEEJE.

J. J. VIOTTA

Krijgshaftig.

1. Van Man - - nen in oor - log, van Man - nen in vreê, Oud-

Hol - land, daar mogt je van spre - ken; En riep je te Land of

riep je ter Zee, Ze ble - ven niet in ge - - bre - - - ke! Ze

Kloek.

ble - ven niet in ge - - - bre - - - ke! De - - zelf - de hand Greep

First system of the musical score. The vocal line (treble clef) has a key signature of one flat and a 2/4 time signature. The lyrics are: "fiks ge - - noeg Het zwaard, den roer - stok en den ploeg, Tot". The piano accompaniment consists of a right hand (treble clef) and a left hand (bass clef) with chords and moving lines.

Second system of the musical score. The vocal line continues with the lyrics: "heil van't lie - ve Va - der - land, van't lie - ve Va - der - land, Tot". The piano accompaniment includes the instruction "Zeer sterk." (Very strong) in the left hand.

Third system of the musical score. The vocal line concludes with the lyrics: "heil van't lie - ve Va - der - land, Van 't lie - ve Va - der - land." The piano accompaniment provides harmonic support with chords and moving lines.

2.

Wat suf je, jong-Neêrland, wat sluimer je dan?

Waarachtig, 't is zonde, 't is schande: —

Net of je geen tien haast meer tellen kan

Te water en ook te lande! (*bis*)

Kom sla uw hand,

En frisch genoeg,

Om zwaard, om roerstok en om ploeg,

Tot heil van 't lieve Vaderland, } (*bis*)

Van 't lieve Vaderland.

110. LUITFELD.

Marsch.

1. 's Zon-dags hoe-ven wij niet te wer-ken, Dan gaan wij te za-men al

na de ker-ken, Ko - - men der uit met groo-te pracht...

Maak je dan maar klaar al voor de wacht... Gooit ze maar op de wa-gen Zoo-

als het be - hoort Luit-feld die rijdt er al lus - tig mee voort. En

gooit ze maar op de wa-gen Zoo-als het be-hoort Luit-feld die rijdt er al lus-tig mee voort.

2.

Vrijdags moeten wij schrobben en schuren,
 Die arme soldaatjes die moeten het bezuren;
 Dan komt luitenant Van der Smit:
 „De tafels en de banken die zijn niet wit!”
 Gooit ze maar, enz.

3.

's Zaterdags komen die groote heeren,
 Dan is er inspectie over de geweren;
 Is er dan geen olie in het slot.....
 „Veertien dagen provoost of cachot!”
 Gooit ze maar, enz.

111. STEEDS VROOLIJK.

D. M. MAALDRINK.

Iz. A. HOUCK.

Opgewekt.

1. Steeds vroolijk marcheer je door wind en door weer, Al valt ook bij stroomen de
saus op je neer! Al zengt ook de zon in Augus-tus je bol, Slechts papkind-jes dragen par'-
plu of par'-sol. Mar-chee-ren wij kra-nig door stad of door veld, Zelfs
grootje op haar kruk-ken komt nog aan-ge-snel, En me-nig jong hart-je dat,

The musical score is written for voice and piano. It consists of four systems of music. Each system has a vocal line on a single staff and a piano accompaniment on two staves (treble and bass). The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is common time (C). The piano part features a steady march-like rhythm with chords and moving lines in both hands. The vocal line is a melody that follows the Dutch lyrics. The lyrics are: '1. Steeds vroolijk marcheer je door wind en door weer, Al valt ook bij stroomen de saus op je neer! Al zengt ook de zon in Augus-tus je bol, Slechts papkind-jes dragen par'-plu of par'-sol. Mar-chee-ren wij kra-nig door stad of door veld, Zelfs grootje op haar kruk-ken komt nog aan-ge-snel, En me-nig jong hart-je dat,'

zuchtend be-sluit: „Hoe ferm ziet toch al-tijd dat zes-de¹) er uit!” En

me-nig jong hartje, dat zuchtend besluit: „Hoe ferm ziet toch al-tijd dat zes-de¹) er uit!”

2.

Marcheeren wij soms naar een nieuw garnizoen,
 Je kunt dat gelukkig heel zorgeloos doen.
 Geen geldkist bezwaart je; reeds zei de fourier:
 „Geeft jongens, je rommel, je rommel maar hier!”
 Of klinkt het commando: „Naar 't kamp op de hei!”
 Geen burger marcheert er zoo vroolijk, zoo blij,
 Je juicht dan, wie 't hooren wil, ieder in 't oor:
 „Vaart wel dan, vaart wel, want wij gaan er van door!” } *bis.*

3.

En roept eens ons 't Vaderland: „Help mij! ten strijd!”
 Je bent dan zoo heel gauw de kluts nog niet kwijt,
 En j' antwoordt: „Present! Gemarcheerd maar met moed!”
 De vlag van Oud-Holland voor schande behoed!”
 Strekt dan al een kogel op 't slagveld je neêr,
 In Godsnaam, je valt wel, maar je valt toch met eer;
 Van 't erf onzer vaad'ren den vijand geweerd,
 Vrij heete 't voor jou dan: „Thans afgemarcheerd!” } *bis.*

¹) Keurkorps, eerste, tweede, enz.

Bij het zevende regiment zinge men: „Hoe ferm ziet er altijd dat zevende uit.”

112. N A A R Z E E.

J. P. HEIJE.

I. J. VIOTTA.

Flink uit de borst en niet te gauw.

1. Fer-me jongens, stoe-re kna-pen, Foei! hoe suffend staat gij daar! Zijt ge dan niet wel-ge-

scha-pen, Zijt ge niet van zes-sen klaar? Schaam je jongens en ga mee Naar de

zee, naar de zee! Schaam je jongens en ga mee Naar de zee, naar de zee!

2.

Dat 's een leven van plezieren,
 Dat 's een leven van stavast,
 Zoo de wereld rond te zwieren
 In het topje van de mast;
 Thuis te zijn op iedre reë....
 Kom, ga meê naar de zee.

3.

Laat ze pruilen, laat ze druilen,
 Laat ze schuilen aan het strand;
 Loop Jan Salie op zijn muilen,
 Jan Couragie kiest het want —
 Holla Bootsman! alles reë?
 Wij gaan mee naar de zee!

113. SCHIPPERSDEUN.

J. P. HEIJE.

J. J. VIOTTA.

*Sprekenderwijze en langzaam.**Iets gauwer.*

1. De wind waait uit den Oos - ten: Ten Oos - ten moet ik va - ren; En

die mij an - ders dra - gen, De wit - be - schuimde ba - ren Doen nu mijn schip ver -

tra - gen: Ik zal me moe - ten troos - ten, Ik zal me moe - - ten troos - ten.

2.

Voor anker wil ik draaien
Goedsmoeds en zonder klagen:
Wie 't anders niet kan maken,
Die moet geduldig dragen,
Wil hij aan lij niet raken....
't Zal eens wel westlijk waaien!

3.

Contrarie in de stroomen,
Contrarie in de winden,
Zoo is, bij nacht en dagen,
Ons lieve leven, Vrinden!
Maar.... wachten en verdragen
Dat doet ons 't overkòmen.

114. DE KABELS LOS.

J. P. HEIJE.

J. J. VIOTTA.

Zeer onbezorgd.

1. De kabels los, de zei - len op, Dat gaat er op een va-ren; Al wa-ren wij Sin-

jeurs aan wal, Ons hart lei in de ba-ren: Een Hollandsch kind, dat is bekend, Die

vindt in Zee zijn e-le-ment, Jo - ho, jo - ho, jo - ho! Die vindt in Zee zijn e - le-ment!

2. En zijn we zoo geen banjers meer
 Als in verleden dagen,
 Toen ieder voor Jan Compagnie
 Een flikker had geslagen;
 Toch zeilen wij op iedre Zee
 Zoo goed nog als de beste mee,
 Joho, joho, joho, joho!
 Zoo goed nog als de beste mee!

3. Hoezee dan, Jongens, in het want!
 De handen uit de mouwen,
 Laat Duitscher, Noor, of Engelschman
 Niet klimmen in je touwen,
 Dan kan je varen zonder peil
 Al blies de Nikker in het zeil,
 Joho, joho, joho, joho!
 Al blies de Nikker in het zeil!

115. DAAR WAS LAATST EEN MEISJE LOOS.

Aardig voor te dragen, niet te snel.

1. Daar was laatst een meis - - je loos, Die wou gaan

va - - ren, die wou gaan va - - ren, Daar was laatst een

meis - - je loos, Die wou gaan va - ren als licht ma - troos.

2.

Zij moest klimmen in de mast,
Maken de zeilen, maken de zeilen,
Zij moest klimmen in de mast,
Maken de zeilen met touwtjes vast.

3.

Maar door storm en tegenweer,
Sloegen de zeilen, sloegen de zeilen,
Maar door storm en tegenweer,
Sloegen de zeilen van boven neer.

4.

„Och, kapteintje, sla me niet,
„Ik ben uw liefje, ik ben uw liefje,
„Och, kapteintje, sla me niet:
„Ik ben uw liefje, gelijk gij ziet!”

116. MATROZENLIED.

Langzaam, slepend.

1. Daar dreunt het geschut en de vlag gaat in top, Dag moeder, misschien voor al-toos, — Maar

’k zorg voor je brood met wat boter er op, En wegging haar zoon de matroos. Maar -troos.

2.

Voor den Ouwen ¹⁾ hoezee! voor de vlag een hoezee!
 Dag Trui en dag Klaar en dag Toos!
 Je vindt wel een anderen lief op de reê, { *bis.*
 Dat weet ieder Hollandsch matroos.

3.

Potdori! de vijand! we gaan aan den dans
 Met d’Engelschman en den Fransoos,
 Kortjan uit de scheê, en kortjan is wat mans, { *bis.*
 ’t Kortjan van een Hollandsch matroos.

Overgenomen uit den Liederen-Bundel: „Voor Janmaat en Matroos,” bijeengebracht door H. C. C. CLOCKENER BROUSSON.

¹⁾ Matrozenwoord voor *kapitein*.

117. EEN LIEDJE VAN DE ZEE.

171

Zeer opgewekt.

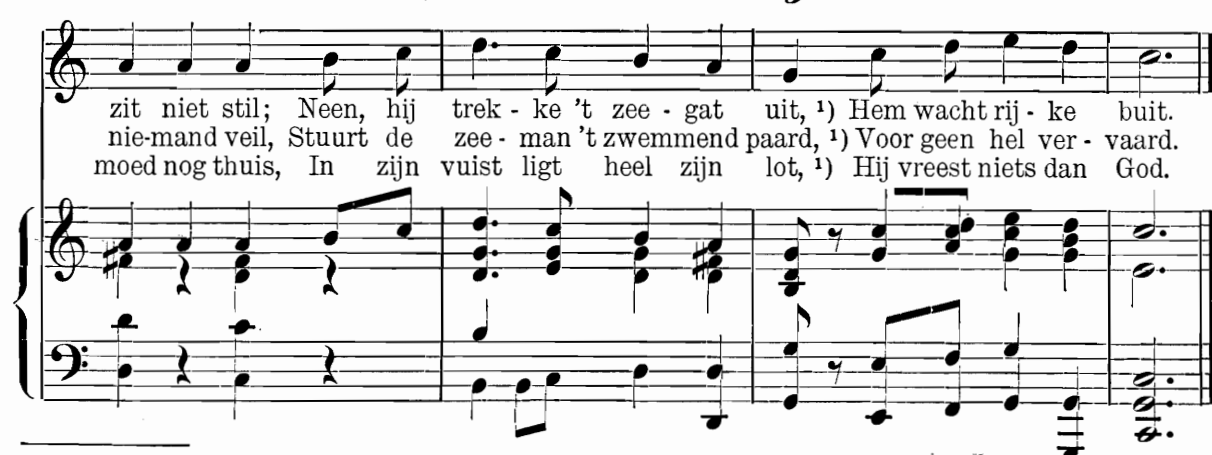
1. Wie gaat meê, gaat meê o - ver zee? Houd het roer recht!
 2. Bij de hand, bij de hand voor het land! Houd het roer recht!
 3. Een hoe - - zee, hoe - - - zee voor de zee! Houd het roer recht!

Frisch blaast de wind langs de reê, Blijft ge in 't nest in 't nest met de
 Zoo klinkt het luid aan al - len kant, Houdt het oog, het oog naar om -
 Jon - gens van Hol - land, roept het meê! Hier is 't veld, is 't veld voor den

rest! Houd het roer recht! Ons lijkt de zee 't al - ler best! Wie wat wor - den wil, Wel die
 hoog, Houd het roer recht! Dat u geen storm ver - ras - sen moog. Met het oog in 't zeil En voor
 held, Houd het roer recht! Hier toont de man wat hij geldt. On - der 't zee - mans buis Daar is

zit niet stil; Neen, hij trek - ke 't zee - gat uit, ¹⁾ Hem wacht rij - ke buit.
 nie - mand veil, Stuurt de zee - man 't zwemmend paard, ¹⁾ Voor geen hel ver - vaard.
 moed nog thuis, In zijn vuist ligt heel zijn lot, ¹⁾ Hij vreest niets dan God.

¹⁾ Kleine wijziging van den tekst wegens de muzikale accenten.

118. P I E R L A L A.

(HORAE BELGICAE, PARS II).

Verhalend.

1. Komt hier al by en hoort een klucht! Ik zing van Pier - la -
 2. Hoe - zeer werd Pier - la la be - mind Van va - der moe - der
 3. Pa - pa - ken, maekt u maer van kant, Dat ik uw schij - ven

la, Een drol - lig ven - tje vol ge - nucht, De vreugd van zyn pa - pa. Wat
 saëm! Zy zei - den hem: hoort toe, lief kind! Gij zyt ons erf - ge - naem, Gy
 heb, Ik zal my dra - gen zeer ga - lant, Ge - lyk een wa - ter - snep, 'k Wil

in zyn le - ven is ge - schied, Dat zult gy hoo - ren in dit lied, 't Is
 wordt haest mees - ter van ons goed, Daer - om ziet toe wat dat gy doet! C'est
 met den bek in 't nat - te zyn, Ver - heu - gen my in bier en wyn. Al -

al van Pier - la - - - la, sa sa! 't Is al van Pier - la - - - la.
 bon! zei Pier - la - - - la, sa sa! C'est bon! zei Pier - la - - - la.
 lons! zei Pier - la - - - la, sa sa! Al - - - lons zei Pier - la - - - la.

4. Als Pierlala nu was alleen,
Wou hy uit vryen gaen,
Hy dacht, ik heb genoeg voor tweek,
'k Kan met een vrouw bestaen,
En ziende een meisken naer den zwier
Zei: „wilde trouwen, loddelyk dier?
„Zegt ja!” zei Pierlala, sa sa!
„Zegt ja!” zei Pierlala.
5. „Ik hebbe geld en goed genoeg
Voor u” zei Pierlala;
Waerop dat aerdig meisken loeg
En zei al spoedig „ja;
„'k Wil dat gy blyk van liefde doet,
„'k Wil hebben uw oprecht gemoed!”
— „Mon coeur!” zei Pierlala, sa sa!
„Mon coeur!” zei Pierlala.
6. Hy trouwde met een zotten kop,
En heeft zyn geld verteerd,
En toen zyn schyven waren op,
Sprak hy: „ik heb geleerd,
„Hoe dat van trouwen komt profyt;
„Ziet daer, — ik ben myn schyven kwyt,
„'t Is op!” zei Pierlala, sa sa!
„'t Is op!” zei Pierlala.
7. Als hy zyn geld nu had verbruid,
Toen wist hy geen en raed;
Waer hy om troest ging, elk was uit:
Door nood werd hy soldaet.
En als hy exerceerde dan
En aenlei op den halven man:
„Dat 's raek!” zei Pierlala, sa sa!
„Dat 's raek!” zei Pierlala.
8. Ziet, Pierlala stond eens op wacht
Met zijn geladen roer,
Hy zag in 't duister van den nacht
Den duivel of zyn moer.
Hy riep al bevend: „qui va là?”
Maer 't spook en vraegden daer niet na.
„Mon Dieu!” zei Pierlala, sa sa!
„Mon Dieu!” zei Pierlala.
9. Hy klom van angst op eenen boom,
Maer viel weer op den grond
En liep van daer in zynen schroom
Zoo veel hy loopen kond';
Zag een weerdinneken in haer deur
Met eenen witten voorschoot veur:
„Hier in!” zei Pierlala, sa sa!
„Hier in!” zei Pierlala.
10. „Sa, tapt al gauw een kanne bier
„Of wel een pintje wijn!
„Daer greep my zoo een leelyk dier
„'k Bezwyk van angst en pyn!”
't Weerdinneken zette hem by 't vier
En kookte een zuipen ¹⁾ met plezier:
„C'est bon!” zei Pierlala, sa sa!
„C'est bon!” zei Pierlala.
11. Want Pierlala had nu weer geld,
Zyn moeiken die was dood,
Hy dacht: kon ik nu zyn hersteld
En raken uit den nood;
Ware ik uit de soldatery!
Wat middel om te worden vry?
„Voyons!” zei Pierlala, sa sa!
„Voyons!” zei Pierlala.
12. Toen hy het zuipen g'eten had,
Sprak hy: „wat ben ik krank!
„'k Heb aen myn hart 'k en weet niet wat,
„'k En leef geen ure lang!”
Hy maekte dan zyn testament
Voor vriend en magen hem bekend.
„Ik sterf!” zei Pierlala, sa sa!
„Ik sterf!” zei Pierlala.
13. En Pierlala lag in de kist
Al met zyn billekens bloot,
Want niemand anders dacht of wist
Of Pierlala was dood.
Hy werd begraven met de trom,
De klokken luidden: bom, bom, bom!
„'t Gaet fraei!” zei Pierlala, sa, sa!
„'t Gaet fraei!” zei Pierlala.
14. Veel volk er naer de kerke kwam,
Men riep: „'t Is Pierlala!”
Zyn lyk men van de bare nam
En legde 't by papa.
De vrienden zeiden toen: „kom kom!
„De dooden keeren niet weerom!”
— „Ik wel!” zei Pierlala, sa sa!
„Ik wel!” zei Pierlala.
15. Als hy nu was in 't graf, den tyd
Van nog geen halve uer,
En hoorde dat men ging verblyd
En dat men sloot de deur,
Hy schopte 't deksel van de kist
En kroop er uit dat niemand 't wist.
„'k Herleef!” zei Pierlala, sa sa!
„'k Herleef!” zei Pierlala.
16. En Pierlala ging recht naer huis
En vond zyn naeste bloed,
Zyn vrienden die met groot gedruis
Daer twisten om zyn goed
Elk die hem zag die stond verbaesd,
Hy greep den besem met der haest:
„Hier uit!” zei Pierlala, sa sa!
„Hier uit!” zei Pierlala.
17. Als Pierlala nu was hersteld,
Verzoend' hy met zyn vrouw,
Hy kwistte voorts niet meer zyn geld,
Maer leefde stil en trouw.
En als men somtyds by hem kwam
En sprak: „zyt toch op ons niet gram!”
— „'t Is uit!” zei Pierlala, sa sa!
„'t Is uit!” zei Pierlala.

¹⁾ Soep.

119. WEL MAN, GIJ MOET NAAR HUIS TOE GAAN.

Vlug.

1. Wel man, gij moet naar huis toe gaan: U - we vrouw die is ziek!

mf

Is zij ziek, dan blijft ze ziek Dan maakt zij mij geen ver - driet, En

ik ga nim-mer-meer naar huis! En ik ga nim-mer-meer naar huis!

2. Wel man, gij moet naar huis toe gaan:

Uwe vrouw die is berecht! ¹⁾
 „Is ze berecht, laat ze berecht
 „Zij is buiten alle berecht,
 „En ik ga nimmermeer naar huis!”

3. Wel man, gij moet naar huis toe gaan:

Uwe vrouw die is dood!
 „Is zij dood, laat ze dood,
 „Zij is buiten alle nood,
 „En ik ga nimmermeer naar huis!”

4. Wel man, gij moet naar huis toe gaan:

Uwe vrouw is in het graf!
 „Is z' in het graf, laat ze in het graf,
 „Dan ben ik buiten alle straf,
 „En nu ga ik terstond naar huis!”

¹⁾ Van de H. Sacramenten voorzien.

120. 'K HEB MIJN WAGEN VOLGELADEN.

Opgewekt.

1. 'k Heb mijn wa-gen vol ge - - la - den Vol met ou - - de wij - ven, Toen ze

op de mar(re)kt kwa-men Be-gon-nen zij te kij - ven; Nu neem ik van mijn

le - vens - da - gen Geen ou - de wij - ven op mijn wa - gen, Hop, paard - je hop!

2.

Ik heb mijn wagen volgeladen
 Vol met oude mannen
 Toen ze op de mar(re)kt kwamen,
 Gingen zij samenspannen;
 Nu neem ik van mijn levensdagen,
 Geen oude mannen op mijn wagen,
 Hop, paardje, hop!

3.

Ik heb mijn wagen volgeladen
 Vol met jonge meisjes,
 Toen ze op de mar(re)kt kwamen,
 Zongen zij als sijsjes;
 Nu neem ik van mijn levensdagen
 Steeds jonge meisjes op mijn wagen,
 Hop, paardje, hop!

121. NU TREKT DEN BOER EEN PAAR KLOMPJES AAN.

Opgewekt maar niet te vlug.

The musical score is written for voice and piano. It consists of three systems of staves. The first system has a vocal line and a piano accompaniment. The piano part starts with a *mf* dynamic. The second system continues the vocal line and piano accompaniment. The third system concludes the piece with a final vocal line and piano accompaniment. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 6/8.

1. Nu trekt den boer een paar klompjes aan, dan is de boer con - tent! Een paar
klompjes met wat stroo daar-in, Al - les naar die boer zijn zin, Boer, boer, boer! — En
valt er niets te scha-che-len? Neen, neen, neen! Te scha-che-len valt er niet.

2.

Nu trekt den boer een paar kousjes aan
Dan is de boer content!
Een paar kousjes met een paar klompjes,
Een paar klompjes met wat stroo daarin
Alles naar die boer zijn zin,
Boer, boer, boer!
En valt er niets te schachelen?
Neen, neen, neen!
Te schachelen valt er niet.

3.

Nu trekt den boer een broekje aan,
 Dan is de boer content!
Een broekje met een paar kousjes,
Een paar kousjes met een paar klompjes,
 Een paar klompjes met wat stroo daarin,
 Alles naar die boer zijn zin,
 Boer, boer, boer!
 En valt er niets te schachelen?
 Neen, neen, neen!
 Te schachelen valt er niet.

4.

Nu trekt den boer een vestje aan,
 Dan is de boer content!
Een vestje met een broekje,
Een broekje met een paar kousjes,
Een paar kousjes met een paar klompjes,
 Een paar klompjes met wat stroo daarin,
 Alles naar die boer zijn zin,
 Boer, boer, boer!
 En valt er niets te schachelen?
 Neen, neen, neen!
 Te schachelen valt er niet.

5.

Nu trekt den boer een jasje aan,
 Dan is de boer content!
Een jasje met een vestje,
Een vestje met een broekje,
Een broekje met een paar kousjes,
Een paar kousjes met een paar klompjes,
 Een paar klompjes met wat stroo daarin,
 Alles naar die boer zijn zin,
 Boer, boer, boer!
 En valt er niets te schachelen?
 Neen, neen, neen!
 Te schachelen valt er niet.

6.

Nu zet den boer een petje op,
 Dan is de boer content!
Een petje met een jasje,
Een jasje met een vestje,
Een vestje met een broekje,
Een broekje met een paar kousjes,
Een paar kousjes met een paar klompjes,
 Een paar klompjes met wat stroo daarin,
 Alles naar die boer zijn zin,
 Boer, boer, boer!
 En valt er niets te schachelen?
 Neen, neen, neen!
 Te schachelen valt er niet.

122. LIEDJE VAN DEN MOLENAAR.

G. W. LOVENDAAL.

J. WORP.

Niet te snel.

1. Mij - n mo - len - tje draait er lus - tig en wel, Mij - n schoor - steen rookt er

The first system of the musical score. It features a vocal line in treble clef and a piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs). The time signature is 6/8. The key signature has one sharp (F#). The vocal line begins with a quarter note G4, followed by eighth notes A4, B4, and C5. The piano accompaniment starts with a half note G3 in the bass and a half note B3 in the treble. The first measure of the piano part includes a dynamic marking of *mf*.

ne - ven, Maar 'kben nog al - tijd een vrij - - ge - zel, Wat heb ik al - leen aan zoo'n

The second system of the musical score. The vocal line continues with a quarter note D5, followed by eighth notes C5, B4, and A4. The piano accompaniment continues with a half note G3 in the bass and a half note B3 in the treble. The first measure of the piano part includes a dynamic marking of *mf*.

le - ven! Och trad er Ma - rie - ke mijn mo - len - tjen in, Dan wist ik waar - voor ik mijn

The third system of the musical score. The vocal line begins with a quarter note G4, followed by eighth notes A4, B4, and C5. The piano accompaniment starts with a half note G3 in the bass and a half note B3 in the treble. The first measure of the piano part includes a dynamic marking of *mf*.

brood - je win, Dan wist ik waar - voor ik mijn brood - je win.

2

De hemel bezorgt mij gunstigen wind,
 Het boertje geld en koren.
 De steenen ronken en 't werkend bint
 Laat vroolijk zijn krikkakken hooren.
 Doch klonk door den molen Marieke heur taal,
 Dan wist ik, waarvoor ik mijn koren maal,
 Dan wist ik, waarvoor ik mijn koren maal.

3.

De disch is bereid, de pot hangt te vuur,
 Gevuld zijn kist en kasten,
 Maar 't is geen leven zoo op den duur,
 Al heb ik meer lusten dan lasten.
 Och trouwde er het blonde Marieke met mij,
 Dan wist ik, waarvoor ik den disch berei,
 Dan wist ik, waarvoor ik den disch berei.

4.

Blaas, windeke, blaas, en molentje draai!
 Vivat het mulders leven!
 Maar ziet mijn molen nooit kind of kraai,
 Dan is het mij net om het even.
 Och kwam op den molen Marieke mijn schat,
 Ik denk, dat ik spoedig zoo'n dreumes had,
 Ik denk, dat ik spoedig zoo'n dreumes had.

123. JEUGHDIGE NIMPHEN DIE 'T BOERTEN BEMINT.

J. J. STARTER.

Matige beweging.

1. Jeugh - di - ge nim-phen, die 't boer-ten be - mint, Vro - li - ke her-ten hoe mach het doch
 2. d' Ou-der-dom komt ons doch op de hand En ons ont-slip-pen de jeugh - di - ge
 3. Sult ghy dan niet be - gin - nen een reys? Waer-na be-geert ghy doch lan-ger te

ko-men, Dat men in plaat-se van 't sin-gen be - gint Stil en hoe lan-ger hoe
 ja - ren, 't Wel-lick de vreugh-den dan stelt aen een kant, Voorts soo be gin-nen wy
 bey-en? Naes - te ge - buur - tje, vol - doet ghy mijn eys: Heft op een lied-je, men

meer-der te droo-men? Is de ge - nuch - te dan so be - snoeyd
 dan te be - da - ren. Dus wild doch, in u luch - ti - ge jeughd,
 sal u ge - ley - en. Zijt ghy be-schaemd? ey, houd doch u kleur;

En uyt u jeugh-di - ge har-ten ge-roeyd, Dat die niet we-der en bloeyd?
 Niet la - ten te bruy-ken in eer en deughd De blye be-qua-me ge-neughd.
 Meught ghy wat wach-ten; ick sing u wel veur, Soo niet, ick geef u de keur.

124. TWEE VOERLUI.

181

J. P. HEIJE.

J. J. VIOTTA.

Vrolijk vertellend.

1. Een kar-re-tjen op een zand-weg reed; De maan scheen hel-der, de
 2. Een kar-re-tjen reed langs Berg en Dal; De nacht was don-ker, de
 3. Eén kar-re-tjen keert be-hou-den weêr; Het àn-der heeft er geen

Iets langzamer.
 weg was breed, Het paard-je liep met lus - - - - ten 'k Wed, dat het zelf zijn
 weg was smal, Het paard liep als met vleu - - - - gels (De sneeuw-jagt zweept zijn
 voerman meer;— Waar mag hij zijn ge - ble - - - - ven? 'k Wed— dat je'em op den

Nog langzamer. *Heel gauw.*
 weg wel vindt); De voer-man lei te rus - - - - ten Ik
 oo - gen blind); De voer-man houdt de teu - - - - gels Ik
 zand-weg vindt Of moog-lijk wel daar - né - - - - ven Hij

wensch je wèl thuis, mê-vrind, mê-vrind! Ik wensch je wèl thuis, mê-vrind!
 wensch je wèl thuis, mê-vrind, me-vrind! Ik wensch je wèl thuis, mê-vrind!
 komt niet weêr thuis, die vrind, die vrind! Hij komt niet weêr thuis, die vrind!

125. STUURLUI.

J. P. HEIJE.

J. J. VIOTTA.

Klaar en krachtig.

1. De bes - te stuur-lui staan aan wal, En tu - ren door hun vuus - ten; Zij

The first system of the musical score is in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). It features a vocal melody on a single staff and a piano accompaniment on two staves. The piano part begins with a forte (f) dynamic. The lyrics are: "1. De bes - te stuur-lui staan aan wal, En tu - ren door hun vuus - ten; Zij".

we - ten 't nòg — zij wis - ten 't al — Ze zijn van en - kle wijs heid, mal, Maar

The second system continues the melody and accompaniment. The lyrics are: "we - ten 't nòg — zij wis - ten 't al — Ze zijn van en - kle wijs heid, mal, Maar".

roe - ren vin noch knuis - ten, Maar roe - - ren vin noch knuis - ten.

The third system concludes the piece. The lyrics are: "roe - ren vin noch knuis - ten, Maar roe - - ren vin noch knuis - ten." The piano part ends with a double bar line.

2.

Ik ken er één; ik ken er twéé,
 Ze staan op alle kaaijen;
 Ze sturen ieder scheepje meê....
 't Is of de winden van de zee
 Op hun kommando waaijen.

3.

Hoort Mannen! als ik steek van wal
 Tot zeilen of tot roeijen,
 'k Geef om die praatjes niemendal; —
 De beste Stuurlui staan aan wal....
 Ik vaar maar met..... de goëijen.

126. ONPARTIJDIG.

J. P. HEIJE.

JOH. J. H. VERHULST.

Rond uit de borst en duidelijk.

1. Braaf is braaf en slecht is slecht: Of het vrind of vij - and Verdragend.

doet; Daar - om jon - gens, hou je goed, Dat gij trouw uw mee - ning zegt; Flink en levendig.

Snel en stellig.
Dat ge spre - - ken durft in 't regt: „Dat is braaf en dat is slecht!“
Verdragend.

2. Heb je een goeden kameraad,
Daar ge machtig veel van houdt,
En hij is soms boos of stout,
Zeg hem dan: „Mijn beste maat,
„Dat is slecht” — of, „dat is kwaad!”
’k Wed, dat hij het verder laat.

3. Vond je er één een raren kwant,
Maar ge zaagt er nu of dan,
Eens wat braafs of nobels van —
Geef hem dan uw rechterhand;
En vertel aan allen kant:
„Hij is toch een ferme klant!”

4. Maar bedenk u eigen goed,
Eer ge tot een ander spreekt,
Of je zelf’ ook wat ontbreekt,
Dat je nog verhelpen moet: —
Zeg dan eerlijk, wat ge ook doet:
„Dàt was kwaad, en dàt was goed!”

127. H O N G E R.

J. P. HELJE.

JOH. J. H. VERHULST.

Lustig.

1. Hon - ger is de bes - te saus! Dra - ven, sla - ven,
 zwoe - gen, zwee - ten, Geeft den rech - ten trek tot e ten;
 Wie ge - werkt heeft flink en goed, Sma - ken rau - we boo - nen zoet.

2.

Honger is de beste saus!
 Had-je taarten en pasteien,
 Had-je 's werlds lekkernijen,
 Och, wat hielp het u, mijn Schat!
 Als ge roch geen honger hadt?

3.

Honger is de beste saus!
 Loopt het somtijds op een schraaltje,
 Denk — wát baat het beste maaltje
 Aan een luien lekkerbek.....
 Groote schotels, kleine trek!

128. HAND EN HOOFD.

J. P. HEIJE.

J. J. VIOTTA.

Flink en breed te zingen.

1. Een kloe-ke hand, een rap-pe hand, Die acht ik waar-lijk niet ge-ring; Maar 'k
2. Dus wel de han-den uit de mouw; En d'ar-beid krachtig aan-ge-vat, Maar

weet toch nog een be-ter ding: Een hel-der, rijk en rijp verstand; Een
eerst be-dacht, hoe dit of dat Het best te zet-ten is op touw: En

hoofd dat door-denkt en be-vroedt, Eer dat de hand wat poegt of doet: Een
ie-dren dag vier „Jufvrouw Hand” Haar trouwfeest... met „Mijn-heer Ver-stand”: En

hoofd dat doordenkt en be-vroedt, Eer dat de hand wat poegt of doet.
ie-dren dag vier „Jufvrouw Hand” Haar trouwfeest.. met „Mijn-heer Verstand.”

129. HOUW EN TROUW.

J. P. HEIJJE.

R. HOL.

Krachtig en in flinke beweging.

1. Een man, een Man— een woord, een Woord! O fik-sche leus van vroe-ger

da - gen: Nog klopt mijn hart met snel-ler sla - gen, Wan-neer mijn oor u

klin - ken hoort: Een man, een Man— een woord, een Woord!

2.

3.

Dat was een zegel zonder breuk!
 Een handschrift, nooit nog valsch bevonden,
 Een vaste borgtogt, nooit geschonden,
 Een perkament in goeden reuk,
 Dat nooit een barst had of een kreuk!

In Oost en West, in Zuid en Noord
 Werd Holland om die leus geprezen...
 Och 'k bid-je laat het nòg zoo wezen:
 't Zij steeds, als men van Neerland hoort —
 Een man, een Man, een woord, een Woord!

130. JAN MIJNE MAN.

Zeer vlug, met aardige voordracht.

1. Jan mij-ne man zou rui-ter wor-den, Jan mij-ne man die had geen paard; Toen

nam hij de kat en trok 'm bij zijn staart, Toen had Jan mij-ne man een paard.

2.

Jan mijne man zou ruiter worden,
 Jan mijne man die had geen zaäl;
 Toen nam hij een ei en brak de schaal,
 Toen had Jan mijne man een zaäl.

3.

Jan mijne man zou ruiter worden,
 Jan mijne man die had geen toom;
 Toen nam hij zijn jas en scheurde een zoom,
 Toen had Jan mijne man een toom.

4.

Jan mijne man zou ruiter worden,
 Jan mijne man die had geen zweep;
 Toen nam hij zijn hemd en scheurde een reep,
 Toen had Jan mijne man een zweep.

131. BOTERBLOMMETJE.

J. P. HEIJE.

J. J. H. VERHULST.

Matig snel.

1. Ik moet u toch reis roe-men, Mijn klei-ne bo-ter - blôm! Al

ke - - ken de an - dre bloe - - men Daar nog zoo knor - rig om;

Gij staat zoo glinstrend in het hout, Als -

of ge waart van klink - klaar goud.

2. De bloempjes in de potten,
De bloempjes in de kast,
Die hebben maklijk spotten,
Zij worden opgepast;
Gij staat in alle wind en weer
En groeit en bloeit toch evenzeer.

3. Ik kon wel van u leeren,
Heeft vader mij gezeid:
Meer dan de mooiste kleëren
Siert ons tevredenheid;
Zoo dat een arm en dankbaar kind
Verdient dat men het dubbel mint.

132. VIOLTJE, ZACHT VAN KLEUREN.

189

J. P. HEIEJE.

J. J. H. VERHULST.

Matig en eenvoudig.

1. Vi - - ool - tje, zacht van kleu - ren! Gij siert mijn' klei - nen hof; Vi -
 2. En daar - om steek uw kop - je Ge - - rust maar uit het gras, Zoo
 3. Wie lief - lijk is van we - zen En nee - drig van ge - moed— Dat

ool - tje, zoet van geu - ren! Ik zing' reis tot uw lof; Als al - le bloempjes
 goed als - of je een knop - je Van roos of le - lie was. Ei, waar - om weg te
 heb ik laatst ge - le - zen— Is dub - bel schoon en goed: En daar - om, ze - dig

rusten En sluimren in heur knop, Dan snuif ik nog met lusten Uw lekkere geurtjes
 schuilen, Mijn klei - ne har - te - dief? Zeg waar - om zou je pruilen? Ik heb u net zoo
 bloempje! Zing ik' reis tot uw lof, En prijs u als het roempje, Het roempje van mijn'

op.
 lief!
 hof.

133. 'K ZAG TWEE BEREN.

Zeer opgewekt.

1. 'k Zag twee be - ren, Brood-jes sme - ren. O wat was 't een won - der!

mf

The first system of the musical score is in 2/4 time and B-flat major. It features a vocal melody and a piano accompaniment. The piano part begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The lyrics are: "1. 'k Zag twee be - ren, Brood-jes sme - ren. O wat was 't een won - der!"

't Was een won - der bo - ven won - der, Dat die be - ren sme - ren kon - den.

The second system continues the melody and accompaniment. The lyrics are: "'t Was een won - der bo - ven won - der, Dat die be - ren sme - ren kon - den."

Hi, hi, hi! Ha, ha, ha! 'k Stond er bij en ik keek er na.

The third system concludes the piece. The lyrics are: "Hi, hi, hi! Ha, ha, ha! 'k Stond er bij en ik keek er na."

Ad libitum laat men alle dieren in dit vers optreden b. v.

'k Zag twee vlooien: mutsen plooiën.
 'k Zag twee spreeuwen: schuiten breeuwen,
 'k Zag twee apen: wortelen schrapen.
 'k Zag twee muizen: touw uitpluizen.

enz.

(Medegedeeld door G. J. BOEKENOOGEN).

134. ER WAS EEN OORLOGSSCHIP.

Opgeweekt.

1. Er was een oor - logs - schip, Er was een oor - logs - schip, Dat

was al op een duimp - je na ge - - zon - ken op een klip, Dat

was al op een duimp - je na ge - - zon - ken op een klip.

2. En er was een oude vrouw, (*bis*)
Die nam het heele oorlogsschip en stak het in haar mouw. (*bis*)
3. En 't vleesch was daar goedkoop, (*bis*)
Men kocht er vijftientwintig pond voor een gladhouten knoop. (*bis*)
4. En dan nog vrij tehuis, (*bis*)
Van dragers die niet grooter zijn dan een verdroogde luis. (*bis*)
5. En die dragers waren zoo, (*bis*)
Zij hadden een porseleinen hoofd en ook een been van stroo. (*bis*)
6. Het ovrig was van glas, (*bis*)
Nu vraag ik aan een iedereen of dat geen wonder was. (*bis*)

135. IK VOER LAATST OVER ZEE. ¹⁾

Flink en krachtig.

1. Ik voer laatst o - ver zee, Ga je meê? En ik voer laatst o - ver zee, Al

met een hou - ten le - pel - tje, Le - pel - tje, le - pel - tje, le - pel - tje, Het

steel - tje brak aan twee. Het steel - tje brak aan twee.

2 Toen ik daarover kwam,
Ja kwam,
Toen ik daarover kwam.
Toen kraaiden al de hanen
Van snel rebel en rompom,
En den dageraad ik vernam. (*bis*)

3. De meid die veegde 't huis
Lariduis!
En de meid die veegde 't huis,
Wat vond zij in haar bezempje,
Bezempje, bezempje, bezempje,
Een penning met een kruis. (*bis*)

¹⁾ Dit lied is bestemd om gezongen te worden bij het pandspel. Een van het gezelschap is voorzanger; hij heft aan en zingt voor terwijl de overigen volgen; gedurig houdt de voorzanger plotseling op; wie dan betrapt wordt op voortzingen, verbeurt een pand.

136. 'S AVONDS ALS IK SLAPEN GA.

J. J. H. VERHULST.

Gedragen.

's A - vonds als ik sla - pen ga, Vol - gen mij veer - tien en - gel - tjes na:

Twee aan mijn hoofdeind, Twee aan mijn voe - ten - eind, Twee aan mijn rech - ter - zij,

Twee aan mijn lin - ker - zij, Twee die mij dek - ken, Twee die mij wek - ken,

Twee die mij wij - zen Naar 's he - mels pa - ra - - - dij - - - zen.

137. SLAAP, KINDJE, SLAAP!

Wiegelend.

Musical score for the first system of the song. It features a vocal line and a piano accompaniment. The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is 6/8. The vocal line consists of four measures with lyrics: 'Slaap, kind-je, slaap! Daar bui-ten loopt een schaap,'. The piano accompaniment is in two staves (treble and bass clef). The first measure of the piano part is marked with a piano 'p' dynamic. The accompaniment consists of chords and single notes in the bass line.

Musical score for the second system of the song. It continues the vocal line and piano accompaniment. The vocal line has four measures with lyrics: 'Schaap-je met wit - - te voet - jes, Drinkt er de melk zoo zoet - jes,'. The piano accompaniment continues with chords and bass line notes.

Musical score for the third system of the song. It concludes the vocal line and piano accompaniment. The vocal line has four measures with lyrics: 'Schaap-je met zijn wit - te wol, Kind - je drinkt zijn buik - je vol.' The piano accompaniment concludes with chords and bass line notes, ending with a double bar line.

138. HET PATER TJE.

Luimig.

1. Daar ging een pa-ter-tje langs de kant, Hei, 't was in de mei! Hij

vat-te zijn zoe-te-lief bij de hand, Hei 't was in de mei zoo blij, Hei, 't was in de

mei, En zoo blij wa-ren zij, En zoo blij wa-ren zij.

2. Kom, pater, gij moet knielen gaan
 Hei, 't is in de mei!
 En nonnetje, gij moet blijven staan
 Hei 't is, enz.

3. Kom pater, spreid uw zwarte kap, ¹⁾
 Hei, 't is in de mei!
 Daar uw heilige non op stap'
 Hei 't is, enz.

4. Kom pater, geef je non een zoen
 Hei, 't is in de mei!
 Dat mag je nog wel zesmaal doen.
 Hei 't is, enz.

5. Kom pater, gij moet scheiden gaan
 Hei 't is in de mei!
 Gij moet uw nonnetje laten staan.
 Hei 't is, enz.

6. Nonnetje, gij moet kiezen gaan
 Hei, 't is in de mei!
 Neem nu een anderen pater aan,
 Hei 't is, enz.

¹⁾ Pij, opperkleed.

139. IN HOLLAND STAAT EEN HUIS. ¹⁾*Zeer opgewekt.*

The musical score is written for a single melodic line and a piano accompaniment. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 2/4. The melody consists of eighth and sixteenth notes, with some rests. The piano accompaniment features a steady eighth-note bass line and chords in the right hand. The lyrics are written below the melody.

1. In Hol-land staat een huis, (Ja huis) En in Hol-land staat een
lin-de-laan, Fal-de - rie, fal-de-ra, fal-de - rop-sa-sa, In Hol-land staat een huis.

2.

Wie woont daar in dat huis, (ja huis?)
En wie woont daar in die lindelaan?
Falderie, faldera, falderopsasa,
Wie woont daar in dat huis?

3.

Daar woont een rijke heer, (ja heer.)
Al in die rijke lindelaan,
Falderie, faldera, falderopsasa,
Daar woont een rijke heer.

4.

Nu krijgt die heer een vrouw, (ja vrouw.)
Al in die rijke lindelaan,
Falderie, faldera, falderopsasa,
Nu krijgt die heer een vrouw.

5.

Nu krijgt die vrouw een kind, (ja kind)
Al in die rijke lindelaan,
Falderie, faldera, falderopsasa,
Nu krijgt die vrouw een kind.

6.

Nu gaat die heer in 't bosch, (ja bosch)
Al bij die rijke lindelaan,
Falderie, faldera, falderopsasa,
Nu gaat die heer in 't bosch.

7.

Nu gaat die vrouw van huis, (ja huis)
Al in die rijke lindelaan,
Falderie, faldera, falderopsasa,
Nu gaat die vrouw van huis.

8.

Nu is dat kind alleen, (alleen)
Al in die rijke lindelaan,
Falderie, faldera, falderopsasa,
Nu is dat kind alleen.

¹⁾ Dit lied is bestemd om gezongen te worden bij een rei (rondedans) van kinderen.

140. DE ZEVENSPRONG.¹⁾*Opgewekt.*

The musical score is written for voice and piano. It consists of three systems of music. Each system has a vocal line on a single staff and a piano accompaniment on two staves (treble and bass clef). The time signature is common time (C). The key signature has one flat (B-flat). The piano part begins with a dynamic marking of *mf*. The lyrics are written below the vocal line.

1. Heb je wel gehoord van de ze-ven-, de ze-ven- Heb je wel gehoord van de
ze - ven-sprong? Ze zeg - gen, dat ik niet dan - sen en kan, Ik kan
dan - sen als een e - - del - man, Dat is één!

2. Heb je wel gehoord, enz.

Dat is één!

Dat is twee!

3. Heb je wel gehoord, enz.

Dat is één!

Dat is twee!

Dat is drie!

enz.

¹⁾ Dit lied wordt gezongen door een aantal kinderen die hand aan hand in een kring staan en, al zingend, op de maat van het lied in een steeds zich versnellend tempo rondstappen of ronddansen; bij „één!” zetten allen een voet vooruit, bij „twee!” beide voeten achtereenvolgens; bij „drie!” herhaalt men de twee vorige bewegingen en buigt daarna een knie en zoo gaat men voort (bij „vier!” de twee knieën; bij „vijf!” legt men, geknield zijnde, eene hand op den grond; bij „zes!” de twee handen; bij „zeven” buigt men ook het hoofd.

141. DAAR VLOOG EEN SCHELVISCH.)

Zeer opgewekt.

Daar vloog een schel-le-visch Al door het woud! Daar vloog een

schel-le-visch Al door het woud! En al-le zij-ne ve-de-ren, ja

ve-de-ren, Die wa-ren van goud! Die wa-ren van goud! Daar vloog een

1) Dit lied wordt gezongen door een aantal kinderen die elkander aan het rokje of kielkje vasthouden en op de maat van het lied voortloopen.

142. TUSSCHEN KEULEN EN PARIJS. ¹⁾*Tamelijk vlug.*

Tus - schen Keu - len en Pa - rijs Leit de weg naar Ro - me.

Al wie met ons meê wil gaan, Die moet on - ze ma - nie - ren ver - staan.

Zóó zijn on - ze ma - nie - ren, Zóó zijn on - ze ma - nie - ren,

Zóó zijn on - ze ma - nie - ren, ma - nie - ren, Zóó zijn on - ze ma - nie - ren!

¹⁾ Men zingt dit lied met een aantal kinderen, hand aan hand in een kring op het rythme der melodie loopend; de voorzanger moet telkens eene nieuwe dansfiguur voordoen (met de handen in de zijden geplaatst, buigen en dergel.).

Op deze Melodie wordt ook de tekst van het Kinderlied „Draai het wielje nog eens om,” gezongen.

Uitgaven van de Maatschappij tot nut van 't algemeen, bij den uitgever
S. L. VAN LOOY te Amsterdam en bij elken boekhandelaar te bekomen.

WERKEN.

- De Arbeiderswoningen in Nederland.** Bewerkt door J. VAN HASSELT en Mr. L. VERSCHOOR... *f* 1.—
- De Begrafnisfondsen in Nederland.** Bewerkt door Prof. W. L. P. A. MOLENGRAAFF, Prof. Dr. G. J. LEGERBEKE en J. L. HUYSSINGA..... *f* 1.50
- Leidraad voor de oprichting van Volksbanken.** Bewerkt door A. C. WERTHEIM, Mr. H. GOEMAN BORGESIUŠ en C. J. M. DIJKMANS..... *f* 1.—
- Het onderwijs in Handenarbeid in Nederland.** Bewerkt door Dr. W. PLEYTE, Dr. J. ZAAYER Az. en J. BRUINWOLD RIEDEL..... *f* 0.50
- Rapport Werkloosheid 1894.** Bewerkt door W. J. BLIJNSTEIN, Mr. H. L. DRUCKER, Mr. H. SMEENGE en J. BRUINWOLD RIEDEL..... *f* 0.25
- Persoonlijke bemoeiingen van meer ontwikkelden in 't belang van minder ontwikkelden (Toynbewerk).** Bewerkt door Mr. A. BLOEMBERGEN Ez., W. J. BLIJNSTEIN, Mr. F. N. SICKINGA, Dr. W. PLEYTE en Mr. A. VAN GIJN..... *f* 0.50
- Lijst van Boeken geschikt om opgenomen te worden in de Volksbibliotheken.** Bewerkt door S. L. VAN LOOY, J. A. JUNGMAAN en R. VAN DER MEULEN..... *f* 0.20
- Lijst van Boeken geschikt om opgenomen te worden in de Bibliotheken voor Jongelieden.** Bewerkt door R. VAN DER MEULEN, S. L. VAN LOOY en J. A. JUNGMAAN..... *f* 0.10
- De Ziekfondsen in Nederland.** Bewerkt door Prof. W. STOEDER, Dr. C. J. SNIJDERS, Dr. G. P. VAN TIENHOVEN en Mr. D. A. RIBBE..... *f* 1.—
- Het Vraagstuk der Armverzorging.** Bewerkt door Mr. H. GOEMAN BORGESIUŠ, Mr. A. F. K. HARTOGH, J. F. L. BLANKENBERG, Dr. H. J. DE DOMPIERRE DE CHAUFÉPIÉ en Mr. R. J. H. PATJN... *f* 2.—
Voor Vereenigingen van Armenzorg *f* 1.—
- Het Vraagstuk der Volkshuisvesting.** Bewerkt door Mr. H. L. DRUCKER, Mr. B. H. GREVEN en Mr. J. KRUSEMAN..... *f* 0.50
- Rapport omtrent den toestand der opleiding van het onderwyzend personeel in bewaarscholen in 1896.** Bewerkt door P. H. HUGENHOLTZ Jr., Mr. H. SMEENGE, H. J. STEGHIGERS JH. en J. BRUINWOLD RIEDEL..... *f* 0.30
- Het Vraagstuk van de verzorging der verwaarloosde kinderen.** Bewerkt door Mr. J. A. LEVY, P. H. HUGENHOLTZ Jr., Jhr. Mr. A. J. RETHAAN-MACARÉ en Th. NOLEN..... *f* 1.—

KLEINE GESCHRIFTEN.

5 Cent per Nummer.

1. A. WERUMÉUS BUNING, Een kijkje in Java.
2. Dr. B. STEPHAN, Kindervoeding, kinderverzorging en kindersterfte in het eerste levensjaar. *Tweede druk.*
3. Dr. B. VAN DER MEULEN, Het water nit het oogpunt van gezondheid. *Tweede druk.*
4. Dr. P. F. VAN HAMEL ROOS, Een en ander over sommige voedingsmiddelen en hunne vervalschingen.
5. Mr. J. D. VEEGENS, De Fransche omwenteling.
6. J. FRANZEN, Handenarbeid als opvoedingsmiddel.

7. Dr. H. U. MEYBOOM, Het verzekeringswezen. *Tweede druk.*
8. Dr. C. A. PEKELHARING, De strijd tegen smetstoffen.
9. D. STIGTER, Waar de dubbeltjes vandaan komen.
10. G. A. M. GROENEVELDT, Arbeidswetgeving.
11. A. L. W. SEYFFARDT, Onze nationale weerkrachten.
12. Dr. J. E. ENKLAAR, Het bijgeloof in vroegeren en lateren tijd en de middelen om het te bestrijden.
13. Dr. W. KOSTER, De staat en de koopkinenting.
14. J. W. VAN DER LINDEN, Fierheid.
15. Dr. A. J. C. SNIJDERS, De invloed van alcoholische dranken op het menschelijk lichaam.
16. Dr. H. U. MEYBOOM Armenzorg.
17. Dr. B. VAN DER MEULEN, Uw huis en uwe woning. *Tweede druk.*
18. J. BRUINWOLD RIEDEL, De kunst om rijk te worden.
19. Mr. PH. FALKENBURG, De werkloosheid als maatschappelijk verschijnsel.
20. W. F. ANDRIESEN, Een en ander over landverhuizing.
21. F. W. HUDIG, Onze marine.
22. J. BRUINWOLD RIEDEL, Waar blijft het geld?
23. A. J. SCHERMBEEK, Een woord over het boschbouwwak en de opleiding daarvoor.
24. C. B. E. ENKLAAR, De midden-europeesche handelstractaten.
25. Dr. W. KOSTER, Hoe ond is de wereld?
26. J. BRUINWOLD RIEDEL, De kleine huishouding en de groote huishouding des volks.
27. MARTINE WITTOP KONING, Huisonderwijs.
28. Dr. B. VAN DER MEULEN, Onze kleeding.
29. Mr. S. J. M. VAN GEUNS, Onze staatsinstellingen in vogelvlucht.
30. J. W. VAN DER LINDEN, Waarheidsliefde.
31. SPROKKELAAR H.A.Zn., Een handvol spreuken.
32. Mr. W. REILINGH, De regeeringsvorm van onze O. I. bezittingen.
33. Dr. J. E. ENKLAAR, De strijd tegen de koude.
34. Mr. E. FOKKER, De maatschappelijke en rechtstoestand der vrouw in Nederland. *Tweede druk.*
35. J. BRUINWOLD RIEDEL, Tuingrondverhuring aan de kleine luiden.
36. Mr. W. REILINGH, De cultures van Nederlandsch Oost-Indië.
37. Prof. Dr. C. B. SPRUYT, Engeland en Transvaal. *Tweede druk.*
38. Dr. A. C. HARTEVELT, Waarom lijkverbranding verboden?
39. E. S. BIENFAIT, De kunst om gezond te leven. *Tweede druk.*
40. Mr. H. PH. DE KANTER, Leerplicht.

Elk nummer kost 5 cent; behalve de nrs. 31, 35, 36 en 37 die dubbel zoo groot zijn en 10 cent per stuk kosten. 50 ex. *f* 1.60; voor departementen en leden der Maatschappij *f* 1.25 plus 20 cent voor frankceerkosten. Voor de nrs. die 10 cent kosten worden deze bedragen verdubbeld.